

Zoo Brno **a stanice zájmových činností,** **příspěvková organizace**

Brno Zoo and Environmental Education Centre,
semi-budgetary organization

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2015 / THE ANNUAL REPORT 2015

OBSAH

SUMMARY

VEDENÍ ZOO BRNO A STANICE ZÁJMOVÝCH ČINNOSTÍ	2
---	----------

Management of the Brno Zoo and the Station of Extracurricular Activities

ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE	3
------------------------------------	----------

Opening Address from the Director of Brno's Zoo

CHOVATELSKÝ ÚSEK	5
-------------------------------	----------

Animal Breeding Department

Seznam chovaných zvířat k 31. 12. 2015 / List of Animal Kept at 31. 12. 2015

<i>Bezobratlí / Invertebrates</i>	<i>23</i>
---	-----------

<i>Paryby / Cartilaginous fishes</i>	<i>25</i>
--	-----------

<i>Ryby / Fishes</i>	<i>25</i>
----------------------------	-----------

<i>Obojživelníci / Amphibians</i>	<i>27</i>
---	-----------

<i>Plazi / Reptiles</i>	<i>28</i>
-------------------------------	-----------

<i>Ptáci / Birds</i>	<i>29</i>
----------------------------	-----------

<i>Savci / Mammals</i>	<i>32</i>
------------------------------	-----------

VETERINÁRNÍ PÉČE	37
-------------------------------	-----------

Veterinary Care

ŘEDITELSKÝ ÚSEK	42
------------------------------	-----------

Directorial Department

TECHNICKÝ ÚSEK	47
-----------------------------	-----------

Technical Department

VZDĚLÁVACÍ ÚSEK	52
------------------------------	-----------

Educational Department

KONTROLNÍ ČINNOST	64
--------------------------------	-----------

Supervisory Activities

OBCHODNĚ EKONOMICKÝ ÚSEK	66
---------------------------------------	-----------

Marketing Department

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ	74
---	-----------

List of Adoptive Parents and Sponsors

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	81
-------------------------------	-----------

Photographic Supplement

VEDENÍ ZOO BRNO K 31. 12. 2015

MANAGEMENT OF THE BRNO ZOO

MVDr. Martin HOVORKA, Ph.D.

ředitel

Director

Ing. Miroslav JANOTA

zástupce ředitele, vedoucí technického úseku

Vicedirector, Head of Technical Department

Bc. Jana HADOVÁ

vedoucí ředitelského úseku

Head of Directorial Department

Ing. et Ing. Jaroslav PRCHAL

pověřen vedením chovatelského úseku

Commissioned of Animal Breeding Department

Ing. et Mgr. Lenka BOCHNÍČKOVÁ

vedoucí vzdělávacího úseku

Head of Educational Department

PhDr. Miroslav KŘIVÁNEK

vedoucí obchodně ekonomického úseku

Head of Marketing Department

POČET ZAMĚSTNANCŮ K 31. 12. 2015: 103

The number of employees on the 31. 12. 2015: 103

ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE ZOO BRNO

OPENING ADDRESS FROM THE DIRECTOR OF BRNO'S ZOO

Vážení přátelé a příznivci brněnské zoologické zahrady!

Bezesporu lze říct, že největší událost právě uplynulého roku byla radostná. Stala se až v jeho závěru: lední medvědice Cora, která už odkojila a vychovala čtyři potomky (dvojčata narozená v roce 2007 a 2012), 21. listopadu 2015 porodila další mládě. Všichni věříme, že zkušená a pečlivá matka i tohoto svého potomka úspěšně odchová.

Brněnská zoologická zahrada byla během roku 2015 aktivní i v oblastech, které zasahují mimo vlastní areál na Mniší hoře. Například nově zřízené Středisko ekologické výchovy Hlídka, jehož provoz město Brno svěřilo zoologické zahradě v roce 2014, zahájilo činnost 1. července 2015 a ke konci roku se chýlila ke zdárnému závěru jednání o jeho zařazení mezi školská zařízení. Tento právní krok je předpokladem k dalšímu rozvoji ekosystému, jehož hlavním posláním je pořádat výukové programy pro rodiče s dětmi, školní mládež a studenty. Středisko je umístěno v centru Brna, v parku pod hradem Špilberkem, v objektu Hlídka 4.

Do další fáze se v roce 2015 dostala výstavba záchranné stanice želv na indonéském ostrově Nusa Penida. Stanici buduje Zoo Brno společně s indonéskou nadací Kura Kura Nusa Penida od roku 2009. Jelikož stavební práce nemohou být financovány z rozpočtu brněnské zoo, krajský úřad jí vydal další osvědčení k uspořádání veřejné sbírky, platné od 1. února 2015 do 1. února 2018.

Poté, co Zoo Brno v roce 2014 uvedla do provozu novou Záchrannou stani-

Ředitel Zoo Brno/Brno Zoo's Director MVDr. Martin Hovorka, Ph.D.

ci pro handicapovaná zvířata, v roce 2015 brněnskou zoologickou zahradu opět zařadila mezi své členy Národní síť záchranných stanic, koordinovaná Českým svazem ochránců přírody. Spádovou oblastí stanice, umístěné v obci Jinačovice na okrese Brno-venkov, je Kuřimsko a Rosicko, naše zařízení však začalo zachraňovat i zvířata nalezená v jeho blízkém okolí a na území města Brna.

Brněnskou zoo v roce 2015 obohatila jedna větší expozice. Slavnostně jsme otevřeli nový přírodní výběh pand červených, který neohraničuje žádná síť či jiná optická bariéra. Pandy tráví většinu dne v korunách vysokých stromů a návštěvníci je pozorují z široké lávky vedoucí podél hlavní komunikace a sloužící jako vyhlídka. Při vylepšování areálu

na Mniší hoře se v roce 2015 podařilo téměř celou síť návštěvních tras, i přístupové cesty do zázemí, renovovat. Cesty mají nyní hladký asfaltový povrch, místy je položena dlažba.

Během roku 2015 Zoo Brno připravovala projekty nových významných expozic. Některá chovatelská zařízení se už koncem roku začala stavět, šlo především o venkovní výběhy pro šimpanze a paviány anubi. V roce 2016 kupříkladu hodláme zahájit stavbu expozice lvů, která se v sousedství Africké vesnice stane součástí komplexu Karibik. V dolní části zoo doplní komplexní expozici Beringie nový výběh pižmonoň a na začátku návštěvní trasy, poblíž správní budovy, bude přichozí vítat expozice Žijí tu s námi, prezentující původní druhy ptáků patřících k fauně České republiky.

ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE ZOO BRNO

OPENING ADDRESS FROM THE DIRECTOR OF BRNO'S ZOO

Bohužel dosud platí, že plocha, na níž si může návštěvník naší zoo zaparkovat svůj vůz, je velmi omezená. Velkorysý projekt, umisťující dostatečně kapacitní centrální parkoviště do katast-

ru městské části Kníničky, narazil na nesouhlas některých tamních obyvatel. V roce 2015 se objevily úvahy o alternativě, spočívající ve stavbě parkovacího domu při silnici z Bystrce do

Kníniček. Menší záložní parkoviště by mělo vzniknout u zahradnictví Čtyřlístek v Bystrci.

MVDr. Martin Hovorka, Ph.D.

Dear friends and supporters of the Brno Zoo,

Undoubtedly, we can say that the biggest event of the last year was joyful. It happened as late as in its conclusion: Cora, our female polar bear, who had already nursed and raised four offspring (twins born in 2007 and 2012), gave birth to another cub on November 21st, 2015. We all believe that the experienced and caring mother will also successfully raise this offspring.

In 2015, Brno Zoo was also active in areas that extend beyond its own, on Mniší hora. For example, the newly established Ecological Centre Hlídka, whose operation the city of Brno entrusted with the zoo in 2014, opened its operation on July 1st, 2015. Negotiations of its inclusion among school facilities drew to a successful conclusion at the end of the year. This legal step is a prerequisite for further development of this ecological centre, whose main mission is to organize educational programs for parents with children, youth and students. The ecological centre is located in the city centre, in a park below Špilberk castle, in the building at Hlídka 4.

The construction of the turtles' rescue station on the Indonesian island Nusa Penida entered its next phase in 2015. Brno Zoo is building this station together with the

Union of Czech and Slovak Zoos and the Indonesian foundation Kura Kura Nusa Penida since 2009. Since the construction cannot be financed from the budget of the Brno Zoo, the regional office had issued another certificate for organizing public collection which is valid from February 1st, 2015, until February 1st, 2018.

After the Brno Zoo commissioned a new rescue station for handicapped animals in 2014, a national network of rescue stations, coordinated by the Czech Union for Nature Conservation, again accepted the Brno Zoo as its member in 2015. The catchment area of the station, located in the village Jinačovice in the Brno-Country district, is in the area of Kuřim and Rosice, but our facility started rescuing animals found in the vicinity and in the city of Brno, too.

In 2015, Brno Zoo was enriched by one larger exposure. The new natural enclosure of red pandas, which is not restricted by any network or other optical barrier, was ceremonially opened. Pandas spend most of the day in the tops of tall trees, and visitors are able to watch them from a wide walkway running along the main footway and serving as a lookout. When upgrading the area on Mniší hora in 2015, we successfully renovated nearly the entire network of visiting routes and access lanes to the facilities.

Pathways now have a smooth asphalt surface, in some places they are tiled.

During 2015, the Brno Zoo was preparing new projects of significant exposures. The building of some breeding facilities started at the end of the year, mainly the outdoor enclosure for chimpanzees and baboons. In 2016, for example, we plan to begin the construction of the exposition for lions, which will be adjacent to the African village and will become part of the Caribbean complex. At the lowland part of the zoo the comprehensive Beringia exposition will be completed with new enclosure for muskoxen, and at the beginning of the tour route, near the administrative building, incoming visitors will be welcomed by aviary of birds belonging to the fauna of the Czech Republic.

Unfortunately, the parking area within remains very limited. A generous project placing a sufficiently large central parking lot in the land district Kníničky encountered opposition of some local residents. In 2015, an alternative was considered consisting of the construction of a parking garage near the road from Bystrc to Kníničky. A smaller backup parking lot should be built near garden-husbandry Čtyřlístek in Bystrc.

MVDr. Martin Hovorka, Ph.D.

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

K poslednímu dni roku 2015 brněnská zoo chovala **1 407 zvířat 274 druhů**. Počty druhů a jedinců (rozvržených do sedmi tříd), které Zoo Brno chovala na začátku a na konci roku 2015, uvádí následující tabulka:

Počty zvířat chovaných v Zoo Brno na začátku a na konci roku 2015

Počet zvířat/ Number of animals	1. 1. 2015		31. 12. 2015	
	Druh/Species	Jedinec/Specimen	Druh/Species	Jedinec/Specimen
Bezobratlí (Invertebrata)	83	352	39	210
Paryby (Chondrichthyes)	1	2	1	2
Ryby (Pisces)	69	533	60	414
Obojživelníci (Amphibia)	3	8	2	5
Plazi (Reptilia)	44	127	39	125
Ptáci (Aves)	62	248	46	231
Savci (Mammalia)	94	365	87	420
Celkem (Total)	356	1 635	274	1 407

Příjmy a výdaje zvířat za rok 2015

Doplňování druhové skladby chovaných zvířat probíhalo v souladu s naším dlouhodobým konceptem, Strategií rozvoje Zoo Brno. Následující tabulka ukazuje souhrn příjmů a výdajů zvířat za rok 2015.

Souhrn příjmů a výdajů zvířat ke dni 31. 12. 2015¹⁾

Stav k 31. 12. 2015/State on the 31. 12. 2015				
Počet zvířat/ Number of animals	Příjem (ks)/Income (items)		Výdej (ks)/Issue (items)	
	Narození/Birth ¹⁾	Jiný příjem ²⁾ /Another income	Úhyn ³⁾ /Death	Jiný výdej ⁴⁾ /Another issue
Bezobratlí (Invertebrata)	50	59	249	0
Paryby (Chondrichthyes)	0	0	0	0
Ryby (Pisces)	16	123	248	7
Obojživelníci (Amphibia)	0	0	3	0
Plazi (Reptilia)	0	29	17	14
Ptáci (Aves)	14	137	37	131
Savci (Mammalia)	113	426	36	487
Celkem (Total)	193	774	590	639

¹⁾ Veškeré údaje jsou včetně údajů o příjmech a výdejích zvířat ze záchranné stanice

¹⁾ Narození = včetně narození deponátu

²⁾ Jiný příjem = nákup, výměna, dar, deponace do Zoo Brno, návrat deponátu do Zoo Brno, jiný způsob

³⁾ Úhyn = úhyn, úhyn mláďate, zabití škodnou, úhyn zvířete deponovaného v Zoo Brno, úhyn našeho zvířete, deponovaného u jiného subjektu

⁴⁾ Jiný výdej = prodej, výměna, deponace ze Zoo Brno, reintrodukce, návrat deponátu, eutanázie, zkrmení, jiný způsob

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

V kolekci zvířat brněnské zoologické zahrady se k poslednímu dni roku 2015 nacházelo 24 taxonů savců, ptáků a plazů, jejichž chov řídí Evropské záchovné programy pro ohrožené druhy (EEP):

Druhy chované v rámci EEP <i>EEP species</i>	Samec <i>Male</i>	Samice <i>Female</i>	Neurčené pohlaví <i>Unknown</i>	Celkem <i>Total</i>
dželada (<i>Theropithecus gelada</i>)	3	0	0	3
klokan žlutohý (<i>Petrogale xanthopus xanthopus</i>)	0	2	0	2
klokánek králikovitý (<i>Bettongia penicillata</i>)	1	1	0	2
kočka pouštní (<i>Felis margarita harrisoni</i>)	1	1	0	2
kotul veverovitý (<i>Saimiri sciureus</i>)	4	5	0	9
kůň Převalského (<i>Equus przewalskii</i>)	0	2	0	2
levhart cejlonský (<i>Panthera pardus kotiya</i>)	1	1	0	2
lvíček zlatohlavý (<i>Leontopithecus chrysomelas</i>)	0	2	0	2
manul (<i>Otocolobus manul</i>)	1	1	0	2
medvěd lední (<i>Ursus maritimus</i>)	1	1	1	3
rosomák sibiřský (<i>Gulo gulo gulo</i>)	1	1	0	2
šimpanz (<i>Pan troglodytes</i>)	1	2	0	3
tapír jihoamerický (<i>Tapirus terrestris</i>)	2	1	0	3
tygr sumaterský (<i>Panthera tigris sumatrae</i>)	1	1	0	2
vikuña (<i>Vicugna vicugna</i>)	2	3	0	5
vlk hřivnatý (<i>Chrysocyon brachyurus</i>)	1	1	0	2
zebra Grévyho (<i>Equus grevyi</i>)	1	3	0	4
žirafa síťovaná (<i>Giraffa camelopardalis reticulata</i>)	2	4	0	6
jeřáb mandžuský (<i>Grus japonensis</i>)	1	1	0	2
kakadu palmový (<i>Probosciger aterrimus</i>)	1	0	0	1
majna Rothschildova (<i>Leucopsar rothschildi</i>)	0	2	0	2
hroznýšovec kubánský (<i>Epicrates angulifer</i>)	1	0	0	1
korovec mexický (<i>Heloderma horridum horridum</i>)	1	1	0	2
varan komodský (<i>Varanus komodoensis</i>)	1	0	0	1
Celkem / Total	28	36	1	65

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

K poslednímu dni roku 2015 vedly Evropské plemenné knihy (ESB) 14 druhů či poddruhů savců, ptáků a plazů chovaných v Zoo Brno:

Druhy vedené v ESB <i>ESB species</i>	Samec <i>Male</i>	Samice <i>Female</i>	Neurčené pohlaví <i>Unknown</i>	Celkem <i>Total</i>
aguti Azarův (<i>Dasyprocta azarae</i>)	2	1	0	3
binturong (<i>Artictis binturong</i>)	1	0	0	1
kuandu obecný (<i>Coendou prehensilis</i>)	1	1	0	2
lemur kata (<i>Lemur catta</i>)	6	0	0	6
medvěd kamčatský (<i>Ursus arctos beringianus</i>)	1	1	0	2
takin indický (<i>Budorcas taxicolor taxicolor</i>)	4	4	0	8
tamarin žlutoruký (<i>Saguinus midas</i>)	1	1	0	2
nestor kea (<i>Nestor notabilis</i>)	2	1	0	3
orel východní, syn. orl kamčatský (<i>Haliaeetus pelagicus</i>)	1	1	0	2
leguán nosorohý (<i>Cyclura cornuta</i>)	1	1	0	2
orlície bornejská (<i>Orlitia borneensis</i>)	2	0	0	2
želva amboinská (<i>Curoa amboinensis</i>)	0	1	0	1
želva paprštěná (<i>Geochelone radiata</i>)	0	4	0	4
želva pavoukovitá (<i>Pyxis arachnoides brygoi</i>)	6	1	0	7
Celkem / Total	28	17	0	45

K poslednímu dni roku 2015 vedly Mezinárodní plemenné knihy (ISB) 18 druhů či poddruhů savců, ptáků a plazů chovaných v Zoo Brno:

Druhy vedené v ISB <i>ISB species</i>	Samec <i>Male</i>	Samice <i>Female</i>	Neurčené pohlaví <i>Unknown</i>	Celkem <i>Total</i>
dželada (<i>Theropithecus gelada</i>)	3	0	0	3
kiang východní (<i>Equus kiang holdereri</i>)	1	3	0	4
klokánek králikovitý (<i>Bettongia penicillata</i>)	1	1	0	2
kočka pouštní (<i>Felis margarita harrisoni</i>)	1	1	0	2
kůň Převalského (<i>Equus przewalskii</i>)	0	2	0	2
levhart cejlonský (<i>Panthera pardus kotiya</i>)	1	1	0	2
lvíček zlatohlavý (<i>Leontopithecus chrysomelas</i>)	0	2	0	2
manul (<i>Otocolobus manul</i>)	1	1	0	2
medvěd lední (<i>Ursus maritimus</i>)	1	1	1	3
panda červená (<i>Ailurus fulgens</i>)	1	1	0	2
tamarin pinčí (<i>Saguinus oedipus</i>)	1	1	0	2
tygr sumaterský (<i>Panthera tigris sumatrae</i>)	1	1	0	2
vikuňa (<i>Vicugna vicugna</i>)	2	3	0	5
vlk hřivnatý (<i>Chrysocyon brachyurus</i>)	1	1	0	2
zebra Grévyho (<i>Equus grevyi</i>)	1	3	0	4
jeřáb mandžuský (<i>Grus japonensis</i>)	1	1	0	2
korovec mexický (<i>Heloderma horridum</i>)	1	1	0	2
varan komodský (<i>Varanus komodoensis</i>)	1	0	0	1
Celkem / Total	19	24	1	44

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Vedení chovatelského úseku během roku 2015 zaznamenalo větší změny. Pracovní pozici v září opustil vedoucí úseku Mgr. et Mgr. Ondřej Kott a vedení převzal dočasně pověřený Ing. et Ing. Jaroslav Prchal. Specialistka pro vědu a granty Ing. Lucie Nováková odešla na mateřskou dovolenou v únoru a kurátorka savců MVDr. Miroslava Friedman, Ph.D., v říjnu. Novou specialistkou pro vědu a granty se od října stala Mgr. Vendula Sychrová, novou kurátorkou savců od téhož měsíce Bc. Dorota Gremlicová. Zbytek úseku zůstal ve stejném složení.

Odchovy zvířat

V Zoo Brno se v roce 2015 narodilo 191 mláďat. Z významnějších odchovů lze zmínit 1.0 takin indický (*Budorcas t. taxicolor*), 1.0 tapír jihoamerický (*Tapirus terrestris*), 0.1 žirafa síťovaná (*Giraffa camelopardalis reticulata*), 1.2 jaguarundi (*Herpailurus yagouaroundi*), 0.0.1 medvěd lední (*Ursus maritimus*), 0.1.2 vlk arktický (*Canis lupus arctos*), 2.1 surikata (*Suricata suricatta*), 0.0.5 bobr kanadský (*Castor canadensis*), 0.0.3 kosman zakrslý (*Cebuella p. pygmaea*), 1.1 vikuňa (*Vicugna vicugna*), 2.0 bizon (*Bison bison*), 1.1 zebra Chapmanova (*Equus quagga chapmanni*), 1.3 sob (*Rangifer tarandus*), 0.1 orel bělohlavý (*Haliaeetus leucocephalus*), 2.0 orel kamčatský (*Haliaeetus pelagicus*), 1.1.1 turoko šedý (*Crinifer piscator*), 0.0.4 holub zelenokřídý (*Chalcophaps indica*) a 1.0.3 křepelka korunkatá (*Rollulus rouloul*).

Lední medvědice porodila mládě ve výběhu a ihned je v tlamě zanesla do brlohu/The polar bear cub was born in the enclosure and immediately taken to the box by its mother

Opětovné rozmnožení ledních medvědů (*Ursus maritimus*) se bezesporu stalo nejvýznamnější chovatelskou událostí roku 2015. Samice Cora, která už úspěšně odchovála čtyři potomky (dvojčata narozená v roce 2007 a 2012),

porodila 21. listopadu 2015 další mláďě. Na svět je přivedla ve 3.40 hod. ve výběhu, novorozené ihned odnesla v tlamě do brlohu a zůstala tam s ním. Otec mláďat, samec Umca, byl už od začátku října od samice oddělen v sousedním

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Mládě orla bělohlavého na hnízdě/A young bald eagle on the nest

záložním výběhu. Poté, co medvědice porodila, byla návštěvní trasa kolem expozice uzavřena, aby samici s mládětem nic nerušilo. Kamera přenášející obraz i zvuk z brlohu na webovou stránku Zoo Brno ukazovala medvědici ležící na boku, zády k objektivu. Mládě, které si přidržovala na hrudi, v té době ještě nebylo vidět. Jeho existenci potvrdzoval charakteristický zvuk doprovázející sání mléka. Samice byla stále s mládětem, z brlohu nevycházela, i když měla průchod do výběhu stále otevřený. Pokud bude odchov probíhat úspěšně, Cora brloh poprvé opustí – a ukáže se návštěvníkům i s mládětem – přibližně v polovině března.

Poprvé se v roce 2015 v Zoo Brno narodilo mládě orla bělohlavého (*Haliaeetus leucocephalus*). Páru, který v naší nové velké voliére žije od července 2014, jsme v únoru 2015 postavili hnízdo, které si orli dobudovali a upravili. Samice snesla 2. března jedno vejce, mládě se vylíhlo 12. dubna. Starší pár, který do léta roku 2014 žil v Zoo Liberec, tam naposledy zahnízdil před více než 10 lety a odchov dalšího mláděte po tak dlouhé době je pro oba ptáky velkým úspěchem. Rodiče se o prozatím posledního potomka vzorně starali až do jeho vzletnosti. Z mláděte vyrostla krásná samička. Zbarvení svých rodičů ovšem nedosáhne hned – velcí

orlové dospívají až ve třetím či čtvrtém roce života. Ve stejném období roku 2015 se objevila dvě mláďata v hnízdě orlů kamčatských (*Haliaeetus pelagicus*). Vylíhla se ze snůšky, která byla u našeho chovného páru už pátá v pořadí. Třikrát naši orli kamčatští odchováli jedno mládě, dvakrát (v roce 2012 a 2015) se jim podařilo úspěšně odchovat dva potomky. Oba mladí samci z posledního odchovu již před koncem roku 2015 odešli do cílové zoo v Holandsku.

V rámci českých zoologických zahrad lze za velký úspěch označit odchov dvou mláďat turaka šedého (*Crinifer piscator*). První mládě se v Zoo Brno na-

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Turako šedý, mládě v prachovém peří/Western plantain-eater, a young in downy feathers

Turakové šedí/Western plantain-eaters

rodilo v únoru 2015 a stalo se prvním odchovem tohoto druhu v České republice. Matka pochází z odchytu ve volné přírodě a do zoo přišla v roce 2013, samce jsme v téže roce získali z Tierparku Heidelberg. Přibližně půl roku po sestavení páru jsme zaznamenali první tok a zhruba po roce, v prvních dnech ledna 2015, samice snesla tři vajíčka. Nejdříve jedno, které skončilo mimo hnízdní koš. Druhé snesla 9. ledna, už do koše, za dva dny přidala další a na hnízdě zasedla. Jedno mládě se vylíhlo 8. února, druhé následující den. U tohoto druhu existuje málo zkušeností s odchovem, jeho metodiku jsme proto upřesňovali s odborníky domovské zahrady našeho samce v Tierparku Heidelberg i se zoology v britském Cotswold Wildlife Parku, který turaky šedé na začátku tohoto století odchovával jako první zoo v Evropě. Dospělí ptáci se projevili coby svědomití rodiče. Mláďata pečlivě zahřívali, krmili a chránili i před chovateli. Aby neklidní rodiče potomstvu neublížili, v pavilonu jsme zavedli klidový režim – především jsme přerušili technické úpravy chovatelských zařízení. Přestože jedno mládě uhynulo, druhé se mělo čile k světu a po více než měsíci začalo přepeřovat do obrysového peří a vylézat z hnízdního koše, aby se naučilo létat. Mladá samička měla už v červnu kritické období života viditelně za sebou a zanedlouho pak našla nový domov u jiného chovatele. Také její mladší bratr, který přišel na svět v září, stejně rychle a zdárně rostl a připravoval se na odchod do nového domova v Holandsku. V minulosti tento druh cho-

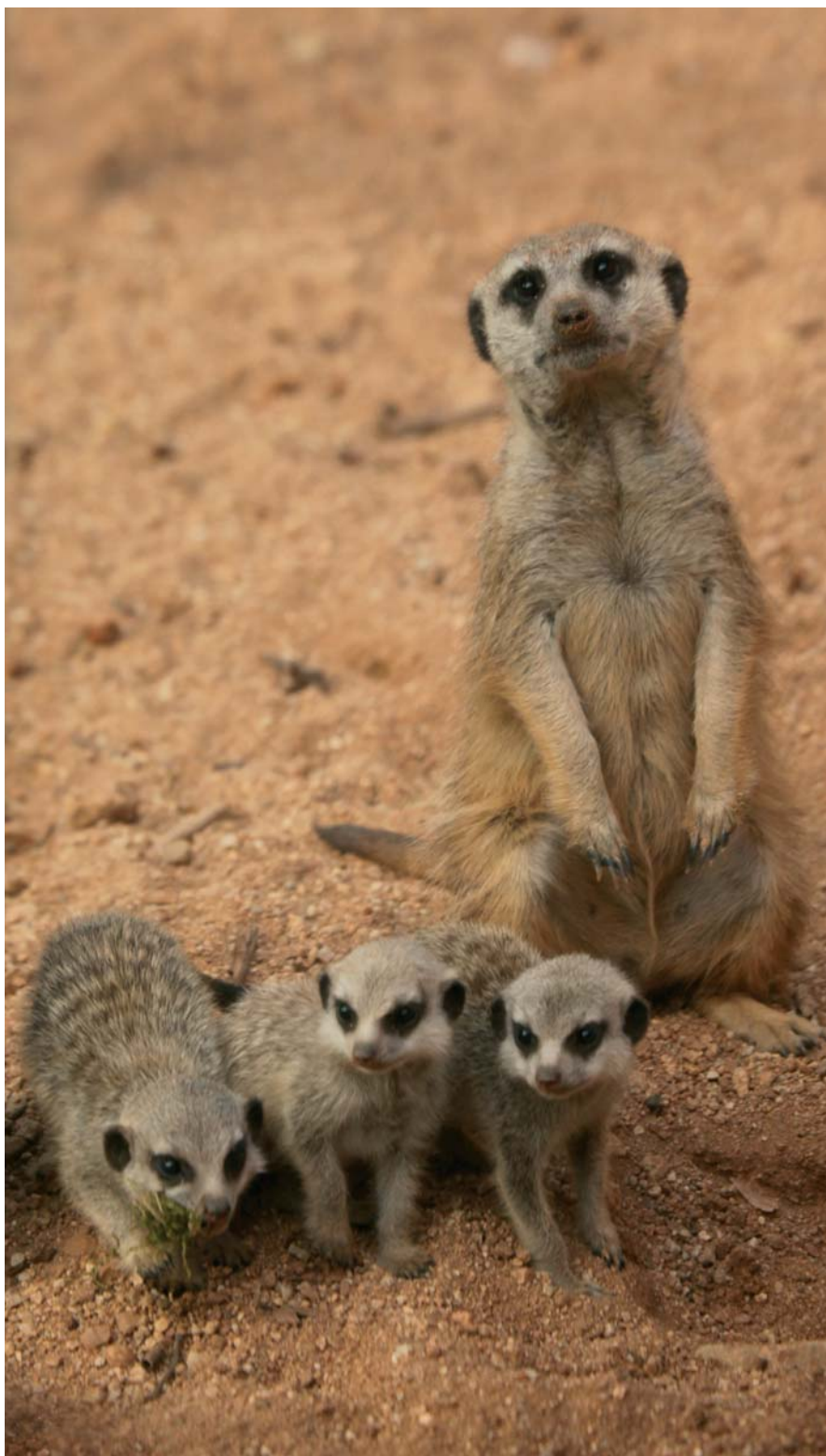
CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

vala Zoo Praha a krátce i jihlavská zoo. V současné době se v českých zoologických zahradách vyskytuje jen v Zoo Brno a Zoo Dvůr Králové. Ze zmíněných zahrad jej však zatím odchovala jen naše zoo.

Také v nově sestavené skupině surikat (*Suricata suricatta*) se její členové v roce 2015 věnovali rodičovským povinnostem. Skupinu utvořila samice, která přicestovala v březnu 2015 ze Zoo Linz v Rakousku, kde se narodila 24. června 2014. K ní zakrátko přibyli dva samci ze Zoo Schwerin v Německu, narození 20. července 2013 a 21. května 2011. Při běžné kontrole expozice surikat jsme 18. dubna 2015 zjistili, že se mladá samice s jedním z našich samců páří, a začali jsme jí tedy věnovat zvýšenou pozornost. Během předpokládané březosti, která trvá přibližně jedenáct týdnů, jsme nepozorovali žádné změny v jejím chování, jen v posledních dnech před očekávaným porodem se jí začalo zvětšovat narůstající břicho.

Když jsme 11. července přinesli surikatám krmení, žádná si pro ně nepřišla, všechny zůstaly v noře ve venkovním výběhu. Což znamenalo jediné – přišel dlouho očekávaný okamžik, porod. Následující den se na povrchu výběhu objevili oba samci, na krku značně pokousaní. Samice zřejmě porodila a zaujala dominantní postavení. V dalších dnech bylo možné sledovat, jak se samice sluní a užívá si letního počasí, zatímco samci se musejí v noře starat o mláďata. Matka potomky navštěvovala, jen aby je nakrmila. Takto se surikaty chovají i v přírodě, kde se o novou

V roce 2015 se narodila tři mláďata surikat/Three youngs of meerkats is born in 2015

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Surikata s mláďaty/A meerkat with youngs

Kojení/Breast-feeding

generaci starají vymezení členové skupiny, takzvané chůvy, a matka veškerý čas – vyjma kojení – věnuje shánění potravy, aby měla dostatek mléka. Pravidelné krmení dospělých surikat probíhalo v těch dnech tak, že samci rychle zhltili pár červíků a hned se vraceli do podzemí, aby zahřivali a hlídali dosud slepá mláďata. Samice dál v klidu hodovala na cvrčcích, sarančatech, moučných červech, vejcích, zelenině a ovoci. Sedmý den života mláďat, 18. července, se pečující samci – snad pod vlivem nepříznivého bouřkového počasí, kdy možná hrozila i záplava nory – rozhodli, že najdou bezpečnější úkryt. Mláďata přenesli v tlamě otevřenou spojovací chodbou z výběhu do vnitřní ubikace o ploše asi 20 m², rovněž opatřené vrstvou substrátu vhodnou k přehrabování, i několika úkryty z dutých pařezů a boudičkou. Když jsme všechny surikaty

spatřili v ubikaci, okamžitě jsme uzavřeli východ do venkovního výběhu. Mláďata byla tedy v suchu doslova i obrazně: uvnitř panovalo naprosté bezpečí a konečně jsme si mohli mladé prohlédnout a spočítat. Tři potomky, které přivedla na svět prvoroďčka, jsme přivítali s nadšením. Mláďata otevřela oči 23. července a dospělí je začali pozvolna vodit na průzkum terénu. I když má ubikace prosklený průzor, nikdo z kolemjdoucích návštěvníků si mláďat nestačil všimnout. Teprve když jsme 3. srpna otevřeli průchod z ubikace do prostorného venkovního výběhu s nízkým skleněným hrazením, mezi návštěvníky nastal poprask – s hlasitými nadšenými výkřiky se všichni hrnuli k mláďatům. Pokud počasí přálo, skupina surikat s odrůstajícími mláďaty vábila veřejnost až do konce roku.

V roce 2015 se narodila tři mláďata surikat/Three youngs of meerkats is born in 2015

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Výr virginický/The great horned owl

Výr západosibiřský/The Eurasian eagle-owl

Nové druhy

Naše zoo dovezla 25 nových živočišných druhů (18 druhů obratlovců a 7 druhů bezobratlých). Za zmínku stojí následující jedinci a druhy či poddruhy: 0.2 klokan žlutohý (*Petrogale x. xanthopus*), 1.1 výr velký západosibiřský (*Bubo bubo sibiricus*), 1.1 výr vir-

ginský (*Bubo virginianus*), 3.0 leskoptev tříbarvá (*Spreeo fischeri*), 1.1 teju červenavý (*Salvator rufescens*), 1.1 leguánek modrý (*Scleropogus cyanogenys*), 1.2 leguánek modravý (*Petrosaurus thalassinus*), 0.0.2 muréna hvězdovitá (*Echidna nebulosa*) a 0.0.2 bichírek kalabárský (*Erpetoichthys calabaricus*).

Klokani žlutozří/Yellow-footed rock-wallabies

Teju červenavý/The Argentine red tegu

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Pandy červené tráví většinu dne v korunách vysokých stromů, na stromě mají i krmné místo/ In the tops of trees, the pandas spend most of the day, on the tree also have a feeding place

Nové expozice

Brněnská zoo otevřela jednu novou větší expozici pand červených a jednu menší pro tamaríny žlutoruké. Významná byla i rekonstrukce největšího akvaterária v pavilonu Tropické království, představujícího tropickou řeku.

V novém výběhu mají pandy červené možnost pohybu v korunách vzrostlých stromů a návštěvníci je pozorují přímo, bez jakékoliv optické bariéry, z vyhlídkové plochy u hlavní návštěvní komunikace. Nová expozice tamarínů žlutorukých se nachází v blízkosti dolní točny návštěvnického vláčku. Tamarini ji obývají celoročně, neboť má kromě venkovní části i vyhřívanou vnitřní ubikaci. Stěna směřující k návštěvní trase je prosklená a umožňuje pozorování tamarínů po celý rok. Expozice tropické řeky dostala nové dno z plastu, instalovali jsme do ní účinnější systém filtrace, prostor nad hladinou jsme osadili výraznější zelení. V akvateráriu chováme karetky novoguinejské, kajmanky trpasličí a piraně rostlinožravé.

Doplňování chovných skupin

Z živočichů, které zahrada dovezla, aby doplnili stávající chovné skupiny či vytvořili páry, byli nejdůležitější tyto jedinci: 1.0 klokánek králíkovitý (*Bettongia penicillata*), 1.0 pásovec štětinatý (*Chaetophractus villosus*), 0.1 urzon kanadský (*Erethizon dorsatum*), 0.2 los evropský (*Alces a. alces*), 1.0 vlk arktický (*Canis lupus arctos*), 0.1 liška polární (*Alopex lagopus*), 0.1 manul (*Otocolobus manul*), 0.4 plameňák růžový (*Phoenicopertus*

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

roseus), 1.0 nestor kea (*Nestor notabilis*), 0.1 pušтік bělavý západosibiřský (*Strix u. uralensis*), 0.1 želva pavoukovitá (*Pyxis arachnoides brygooi*) a 0.0.5 kolosoma brazilská (*Colossoma macropomum*).

Ochranařská činnost

Ochrana sýčků obecných (*Athene noctua*) na jižní Moravě

Na víceletém projektu Ochrana sýčků obecných na jižní Moravě se naše zoo v roce 2015 nadále podílela především pravidelným monitoringem populace sýčků obecných v zájmovém území projektu, výrobou i instalací speciálních budek a propagací ochrany sýčků mezi širokou veřejností.

Partnerskou organizací zmíněného projektu je Český svaz ochránců přírody, základní organizace 56/02 Břeclav, jejíž kontaktní osobou je Mgr. Libor Opluštil, člen Mezinárodní pracovní skupiny pro výzkum a ochranu

sýčků obecných ILOWG (International Little Owl Working Group). K realizaci projektu také přispěli pracovníci Záchrané stanice živočichů v Bartošovicích na Moravě.

Ochrana sýčků obecných se Zoo Brno věnovala ve čtyřech hlavních oblastech: 1) monitoring přirozeného výskytu sýčků, 2) zajištění bezpečných hnízdních podmínek, 3) vypouštění odchovaných jedinců a jejich telemetrické sledování, 4) management vybraných lokalit obsazených sýčkem obecným za účelem podpory dalšího nárůstu populace.

Monitoring přirozeného výskytu probíhal od března do srpna metodou přímého průzkumu lokalit, především areálů zemědělských podniků. Hledali jsme pobytové stopy (vývržky, trus), případně se snažili sýčky přímo pozorovat. Nalezli jsme dvě lokality výskytu (každá byla v jiném mapovacím čtverci), v jedné z nich jsme prokázali úspěšné vyhníždění. Potvrdila se známá skutečnost,

Budka pro sýčky/The nesting box for little owls
Photo Libor Opluštil

že populace sýčků obecných v současné době v České republice vykazuje velmi nízkou hustotu, což existenci druhu na území našeho státu ohrožuje.

Při výrobě osmi hnízdních budek jsme se inspirovali budkami úspěšně používanými ornitology ve Velké Británii a v Maďarsku. Hotové výrobky jsme instalovali na šesti lokalitách, které vyhovují životním nárokům sýčků a na nichž byl prokázán výskyt sýčků v současné době nebo v předchozích letech. Pro zajištění dostupnosti potravní nabídky jsme vybrali dvě lokality, na nichž jsme udržovali nízký travní porost pravidelným sekáním, jedna z lokalit byla přímo v hnízdním okrsku páru sýčků. Udržování nízkého travního porostu má význam pro zachování vhodných biotopů v místech potvrzeného výskytu sýčků, ale také v místech jejich potenciálního výskytu.

Společně s pracovníky Stanice pro záchranu handicapovaných živočichů v Bartošovicích jsme připravili a úspěšně vypustili do přírody Chráněné krajinné oblasti Poodří skupinu šesti mladých sýčků (odchovů roku 2015). Sýčci, kterým jsme připevnili do pozice na záda vysí-

Sýček s vysílačkou/A little owl with the transmitter

Photo Libor Opluštil

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Transportní bedna se sysly, dovezenými z volné přírody, ve voliérě v Zoo Brno/The transport box with European ground squirrels in the aviary of Brno Zoo

Sysel obecný/The European ground squirrel

Každý sysel měl v transportní bedně svou vlastní schránku/Every ground squirrel had in the box its own hiding place

lačky Biotrack, se po vypuštění rozptýlili do okolí. I po třech měsících se dva z nich stále zdržovali v blízkosti místa vypuštění, čtyři zbývající se vydali různými směry, a nepodařilo se je dohledat. Při telemetrii bylo zjištěno, že signál vysílaček dosahuje jen na vzdálenost přibližně 100 až 200 m (budovy umístěné

v krajině tuto vzdálenost ještě snižují), což komplikuje dohledávání vypuštěných jedinců. Oproti roku 2014 nebyl během monitoringu nalezen žádný sýček, kterého by po vypuštění srazil automobil. Výsledky telemetrického sledování dokazují, že sýčci odchovaní v zajetí jsou ve volné přírodě schopni přežívat.

Záchranný program sysla obecného (*Spermophilus citellus*) v České republice

V roce 2015 odstartovala další fáze realizace projektu Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky (AOPK ČR) s názvem „Založení nových odchovů sysla obecného a osvětová činnost v rámci realizace jeho záchranného programu“. Projekt vznikl v roce 2008 za účelem odvrácení nepříznivého vývoje početnosti populace sysla obecného v ČR. Hlavní náplní projektu je založení tří odchovů sysla v zázemí spolupracujících partnerů za účelem následných repatriací na vhodné lokality. Aktuálně funguje pouze jeden chov v Zoo Praha s odhadovaným počtem asi 50–60 jedinců. To není dostatečný počet, který by umožnil pravidelné odbírání zvířat pro účely repatriací a zároveň zajistil úspěšné pokračování chovu samotného.

Zoo Brno v roce 2015 zajistila veškeré požadované aktivity uvedené v pod-

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Polodivoký jeřáb daurský v areálu letní stanice pro vypouštění jeřábů/Semiwild white-naped crane in the summer station for the releasing of cranes

Photo Petr Suvorov

Z vejce sneseného v Zoo Brno se v Archaře vylíhla Kohany, samička jeřába mandžuského/ First chick of Manchurian crane which we raised together with the employees of the Station of Reintroduction of Rare Species in Arkhara

Photo Petr Suvorov

mínkách spolupráce na zmíněném projektu AOPK. Zejména se jednalo o vytípnování a přípravu vhodné plochy pro výstavbu voliéry na chov sýslů. Voliéru jsme postavili v klidném zázemí zoo, na louce, která sousedí s Přírodní památkou Mniší hora v oblasti, kde jsou pro sýsly vhodné pedologické poměry (byl proveden pedologický průzkum). Chovné zařízení má půdorys 12x20 m a pletivo s oky 19x19 mm je zapuštěno do hloubky 2 metrů.

Do této voliéry jsme 7. srpna 2015 vypustili skupinu 39 sýslů, kteří pocházeli z odchytů ve volné přírodě západního Slovenska. Při samotném odchytu byli sýsli zváženi a byl jim odebrán vzorek tkáně na genetickou analýzu. Brněnská skupina sýslů sestává z 29 samic a 10 samců, většina zvířat jsou loňská mláďata a jedná se tak o ideální jedince pro založení chovu. Zvířata byla po vypuštění pravidelně monitorována

a přikrmována. V roce 2015 nebyl zaznamenán žádný úhyn.

Do záchraného programu sysla obecného v České republice letos vstoupila vedle Zoo Brno i Základní organizace Českého svazu ochránců přírody ve Vlašimi (Podblanické ekocentrum).

Repatriační program jeřábů mandžuských (*Grus japonensis*)

Zoo Brno se od roku 2015 podílí na repatriačním programu jeřábů mandžuských, řízeném státní přírodní rezervací Chinganskij zapovednik (Хинганский заповедник, Khingan-sky Nature Reserve) v Amurské oblasti Ruské federace. Uskutečnili jsme první transport, při kterém byla dvě vejce jeřába mandžuského převezena ze Zoo Brno do Stanice pro reintrodukcii vzácných druhů ptáků v městě Archara v Amurské oblasti. Ve stanici se po několika dnech vylíhlo jedno mládě, které

bylo po několika týdnech přesunuto do letní stanice na jezeře Klešenskoje v Amurské oblasti.

Transportu předcházela složitá byrokratická proces, převoz jeřábích vajec ze Zoo Brno na ruský Dálný východ totiž probíhal jako druhý v Evropě a první v České republice. Bylo tedy nutné zjišťovat správnost veškerých dokumentů a formulářů na české i ruské straně.

Z Ruska jsme obdrželi metodiku transportu. Rusové používají dva typy transportních zařízení – dřevěnou bednu, vylstrovanou pěnovou izolací, nebo plastovou bednu. Protože jsme byli ve fázi testování obou metodik, zakoupili jsme dvě různé cestovní chladničky na potraviny o různých rozměrech a také jsme nechali vyrobit dřevěnou bednu. U všech jsme testovali schopnost udržet teplotu a vlhkost v pokojových podmínkách. Nakonec jsme se rozhodli transportovat vajíčka v dřevěné bedně. V ní

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Do letního zařízení Stanice pro reintrodukci vzácných druhů ptáků v Archaře se přesunují odrostlá mláďata jeřábů, aby se seznámila s okolní divočinou/The growing chicks are removed to this place to meet the surrounding landscape

Photo Petr Suvorov

byla vejce umístěna v molitanových podložkách. Pod vejce byly vloženy dvě gumové termoláhve na teplou vodu. Tento po domácku vyrobený inkubátor využívá ruská strana k přepravě vajec v rámci Ruské federace. Je ale nutné v průběhu přepravy vejce otáčet a kontrolovat teplotu a vlhkost.

Pracovník Zoo Brno absolvoval téměř dvoudenní cestu s vejci z Brna až do Archary, kde byla snůška předána do péče pracovníků reintrodukční stanice. Při cestě z Brna na letiště Václava Havla jsme použili cestovní inkubátor, který lze v autě připojit ke zdroji elektrické energie. Na letišti jsme vejce přemístili do dřevěné bedny. V průběhu letu byla zaznamenávána teplota a vlhkost v inkubátoru a vejce byla dle potřeby otáčena. V reintrodukční stanici v Archaře se po několika dnech vylíhlo jedno mládě – samička Kohany. Zárodek v druhém vej-

ci se nevyklubal. Poté, co Kohany přečkala kritické období prvních týdnů života, byla označena plastovým kroužkem 3K0 a přesunuta do letní stanice na jezeře Klešenskoje.

Záchranná stanice pro volně žijící živočichy v Jinačovicích při Zoo Brno

Záchrannou stanici pro volně žijící živočichy, nově zbudovanou v Jinačovicích na okrese Brno-venkov, zoo otevřela 2. února 2015 a svoje členství v Národní síti záchranných stanic obnovila na podzim téhož roku. Stanice přijímala zvířata v nouzi nalezená převážně na Kuřimsku a Rosicku, později do ní začala přicházet i zvířata z Brna-Bystrce a Brna-Kníniček. Díky spolupráci s odchytovou službou byl příjem možný v kteroukoliv denní či noční dobu a po všechny dny v týdnu, stačilo nález telefonicky oznámit na číslo 702 137 837.

Stanice přijala v roce 2015 přes dvě stě zvířat téměř padesáti druhů (přibližně polovinu z nich se podařilo vypustit zpět do přírody) a její pracovníci také odchytli skupinu přibližně dvou set netopýrů hvízdavých, kteří zalétli do místnosti, ze které se sami nedokázali najít cestu ven (ve večerních hodinách, ještě v den odchytu, byli netopýři vypuštěni do přírody). Nejčastěji stanice přijímala mláďata – osiřelá, vypadlá z hnízd nebo pozdní, dosud nepřipravená na zimování. Část přijatých mláďat lidé odchytli zbytečně. Nezřídka pracovníci stanice přijímali volně žijícího živočicha pokoušeného domácím zvířetem, časté byly také případy zlomenin a dalších poranění způsobených nárazem do jedoucího vozidla či prosklených ploch. Mnohdy byli odchytáváni již zmiňovaní netopýři, kteří zalétli do různých budov. Do záchranné stanice se také dostávali

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Ježci patří ve stanici k nejčastěji přijímaným savcům/At the station, hedgehogs belong to the most commonly accepted mammals

Photo Rescue Station

Mládě veverky obecné dostává mléčnou náhražku/A young red squirrel being given a milk supplement

Photo Pavel Karas

Krmení netopýra rezavého/Feeding of a common noctule bat

Photo Rescue Station

vysílení jedinci. Ze savců to nejčastěji byli ježci, netopýři, méně často zajáci a veverky, z ptáků poštolky, rorýsi, kosi a holubi. Přijato bylo kolem osmdesáti živočichů patřících k chráněným druhům (většinou to byli netopýři). Vzácným ptákem bylo odrostlé mládě dravce včeloje-da lesního, ze savců patřil k vzácnějším příjmům hlodavec plch velký (pozdní mládě). K chráněným druhům náležel také jediný plaz přijatý v roce 2015, užovka hladká.

Záchranná stanice nezapomíná na osvětu. Její pracovníci připravili k tisku informační leták, pojednávající o tom, jak mají lidé předcházet či zabráňovat vzniku situací a okolností, kvůli nimž se zvířata dostávají do záchranných stanic. Novinky o zvířatech přijatých do záchranné stanice pravidelně zveřejňovali na Facebooku a téměř každý měsíc v tiškových zprávách. Den otevřených dveří jsme ve stanici uspořádali 3. října. Asi padesát převážně místních obyvatel absolvovalo prohlídku zázemí stanice

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Přehled příjmů zvířat v záchranné stanici v roce 2015

Zvíře	Příjem								přijato jedinců	Vyřazení						
	mláďata	zranění	odchyt	vysílení	transfer	výjezd	kadáver	ostatní		vypuštěno	utraceno	úhyn	nepřijato	předáno	kadáver	v držení
čáp černý	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0
dlask tlustozobý	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
drozd zpěvný	1	1	1	1	0	0	0	0	4	1	1	2	0	0	0	0
holub domácí	2	4	1	3	0	0	1	1	12	4	1	4	0	1	1	1
hrdlička zahradní	1	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	0	0
husa velká	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0
ježek východní	6	1	0	0	0	0	0	3	10	1	0	6	0	0	0	3
ježek západní	30	3	1	4	0	0	0	0	38	6	3	16	0	0	0	13
jiřička obecná	1	2	0	0	0	0	0	0	3	1	2	0	0	0	0	0
kachna divoká	0	1	0	0	0	1	0	0	2	1	0	0	1	0	0	0
kalous ušatý	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
káně lesní	0	2	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	0	0
konipas bílý	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
kos černý	3	5	0	0	0	0	0	0	8	1	1	6	0	0	0	0
kuna skalní	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0
labuť velká	0	1	0	1	0	0	0	1	3	1	1	1	0	0	0	0
liška obecná	0	1	0	0	0	1	0	0	2	0	1	0	1	0	0	0
netopýr dlouhouchý	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0
netopýr hvízdavý	0	3	9	2	0	1	0	0	15	8	0	4	1	0	0	2
netopýr parkový	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
netopýr pestrý	0	0	4	0	0	0	0	0	4	2	0	0	0	0	0	2
netopýr rezavý	0	0	35	0	0	1	0	0	36	32	0	3	1	0	0	0
netopýr severní	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
netopýr večerní	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
netopýr velkouchý	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
netopýr nejmenší	0	0	4	0	0	0	0	0	4	2	0	2	0	0	0	0
pěnice černohlavá	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
pěnkava obecná	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
plch velký	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
poštolka obecná	6	3	1	1	0	0	0	0	11	5	4	2	0	0	0	0
rehek domácí	1	1	0	0	0	1	0	0	3	0	0	2	1	0	0	0
rorýs obecný	7	1	0	1	0	1	0	0	10	6	1	2	1	0	0	0
sojka obecná	2	2	0	0	0	0	1	0	5	2	0	2	0	0	1	0
srnec obecný	1	1	0	0	0	0	0	1	3	1	1	0	0	1	0	0
stehlík obecný	0	2	0	0	0	0	0	0	2	1	0	1	0	0	0	0
straka obecná	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0
strakapoud velký	0	2	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0
sýkora koňadra	1	1	0	0	0	0	1	0	3	1	0	1	0	0	1	0
sýkora modřinka	1	1	0	1	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	0	0
špaček obecný	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
užovka hladká	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
včelojed lesní	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
veverka obecná	6	1	0	0	0	0	0	0	7	3	0	2	0	0	0	2
vlaštovka obecná	2	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	1	0	0	0	0
vrabec domácí	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
zajíc polní	8	1	0	0	0	0	0	0	9	3	2	4	0	0	0	0
zvonek zelený	0	1	0	1	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	0	0
žluna zelená	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
celkem	82	50	58	18		19			227	94	96		13			24

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

a zhlédlo promítání fotografií prvních zvířat přijatých v Jinačovicích, doprovázené přednáškou o záchranných stanicích.

Zážitkové programy

V roce 2015 nabízela Zoo Brno dva zážitkové programy: *Ošetřovatelem šelem* a *Ošetřovatelem kopytníků*. Cílem programů je poskytnout možnost bližší-

ho pohledu do chodu zoo. Zájemci z řad veřejnosti například uklidí výběh afrických kopytníků Safari a účastní se vypouštění zvířat ze stájí, přitom se jim naskytne příležitost nakrmit žirafu z ruky. Pak uklidí i stáj. Přímý kontakt se zvířaty umocní i rozhovory s chovateli, od nichž se dozvědí zajímavosti spojené s chovem i provozem zahrady. Program

Ošetřovatelem šelem trvá tři hodiny, program *Ošetřovatelem kopytníků* dvojnásobnou dobu. V roce 2015 Zoo Brno prodala devatenáct programů. Další deset programů poskytla zájemcům prostřednictvím agentury.

Ing. et Ing. Jaroslav Prchal,
pověřený vedením chovatelského úseku

SUMMARY: On the last day of 2015 Brno Zoo kept 1407 animals of 274 species. Among them were 24 taxa of mammals, birds and reptiles, whose breeding is managed by European breeding programs for conserving endangered species (EEP). In Brno Zoo in 2015, 191 pups were born.

Repeated reproduction of the polar bears (*Ursus maritimus*) was undoubtedly our biggest event of the year in 2015. The female Cora, who had successfully reared four offspring (twins born in 2007 and 2012), gave birth to another cub on November 21, 2015. It was born at 3:40 a.m. in the enclosure; Cora immediately took the newborn in her mouth into the lair and stayed there with it. The father of the cubs, the male, Umca, has been separated from the female in the neighbouring reserve enclosure since the beginning of October. After the mother bear gave birth, the visiting tour around exposition was sealed in order to leave the mother undisturbed with the cub. The camera transmitting images and audio from the den to the website of Brno Zoo showed the mother bear lying on her side, her back to the lens. The baby was clutched by mother at her chest and at that time could not be seen. Its existence was confirmed by the characteristic sounds which accompany a cub sucking milk. The female was still with the cub, she did not depart from the den, even though her passage into the enclosure

was still open. If the breeding is successful, Cora will leave the den for the first time - and show herself with the new cub - around mid-March.

A bald eagle (*Haliaeetus leucocephalus*) chick hatched at the Brno Zoo for the first time in 2015. In February, 2015, we built a nest for the parental couple of eagles, which have lived in our new aviary since July, 2014. The eagles built out and corrected this nest. On March 2nd, the female laid one egg, and the chick hatched on April 12th. The elderly couple of birds which lived in the Liberec Zoo until the summer of 2014, nested there for the last time more than 10 years ago, and rearing another chick after so long, is great success for both birds. The parents perfectly cared for their last descendant until it reached flying maturity. Within the Czech zoos, we can mark the rearing of two young western plantain-eaters (*Crinifer piscator*) as a big success. The first chick hatched at Brno Zoo in February 2015. It was the first successful breeding of this species in the Czech Republic. Also in the newly assembled group of meerkats (*Suricata suricatta*) its members in 2015 devoted to parental responsibilities. The first was a female who arrived in March 2015 from Zoo Linz in Austria. She was joined by two males from Zoo Schwerin in Germany soon after. During a routine check of the exposition of meerkats on April 18th, 2015, we found that one young

female had mated with one of our males. When on the 11th of July we brought feeding for meerkats, they did not come to receive it, they remained in the burrow beneath the surface of the enclosure. Which meant only one thing - the long-awaited moment, childbirth, had come. The following day two males, necks bitten extensively, entered the enclosure. The female gave birth and took a dominant position. In the days to follow, as the female was sunning and enjoying the summer weather, the males were caring for the chicks in the burrow. The mother attended her descendants just to feed them. Meerkats behave exactly this way in the wild. The seventh day of life for the cubs, July 18th, caring males - perhaps under the influence of inclement storm weather, when perhaps the burrow was threatened by flood - decided to find safer shelter. They brought the cubs in their mouths through the passageway from the enclosure to the inner quarters. When we finally saw the meerkats all together, we welcomed the three cubs with enthusiasm born by our primipara.

Brno Zoo in 2015 imported 25 new animal species. The most important import of yet not bred species was represented by two females of yellow-footed rock-wallaby (*Petrogale x. xanthopus*).

Brno Zoo in 2015 participated in three rescue projects. As for multi-year project Protection of little owls in Southern Moravia,

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

the zoo remains mainly involved by regular monitoring of the population of little owls in the project area, by manufacture and installation of special birdhouses and by promotion of the protection of little owls among the general public. A group of six young little owls (2015 nesting) was prepared and successfully released into the wild in PLA Poodří in cooperation with rescue station for handicapped animals in Bartošovice. The little owls had Biotrack radios fastened to their backs for the opportunity for telemetric monitoring of the released birds. Results of the telemetry show that little owls bred in captivity are able to survive in the wild.

Another phase of the project of the Agency for Nature Conservation and Landscape of Czech Republic, "The establishment of new offspring of European ground squirrel within its rescue program" was launched in 2015 with renewed cooperation from the Brno Zoo, which has identified and prepared land suitable for construction of the enclosure to breed European ground squirrels on its territory. The enclosure was built up in the quiet hinterland of the zoo, in the meadow, which is adjacent to the Natural Monument Mniší hora in an area with suitable pedologic conditions for European ground squirrels. The breeding facility has a footprint of 12x20 m and mesh 19x19 mm is recessed to a depth of 2 meters. On August 7th, 2015, we added 39 ground squirrels into the enclosure; all came from catches in the wild of Slovakia. After the very catching ground squirrels were weighed and were tissue-sampled for genetic analysis. The Brno group of ground squirrels consists of 29 females and 10 males, most of the animals were born in 2014 and that is why they are

ideal individuals to start breeding. Animals were regularly monitored and nourished after launch. In 2015, there were no deaths.

Since 2015, Brno Zoo has been involved in the repatriation program for the red-crowned crane (*Grus japonensis*), controlled by Russian state natural reserve Chinganskij zapovednik (Хинганский заповедник, Khingansky Nature Reserve) in the Amur Region. We performed the first transport, during which two eggs of red-crowned crane were transferred from the Brno Zoo to the station for the reintroduction of rare species of birds in Arkhara in the Amur Region. After several days at the station one chick – a female, Kohany - hatched. The chick did not hatch out from the second egg. After Kohany survived the critical period in the first weeks of life, she was marked by a plastic ring and moved into a summer station on the lake Kleshenskoye.

On February 2nd, 2015, the zoo opened the rescue station for wild animals, newly built in Jinčovice in the Brno-Country district, and renewed its membership in the National Network of Rescue Stations in the autumn of the same year. The station receives animals in need found mostly in Kuřim and Rosice regions, later also animals from Brno-Bystrc and Brno-Kníničky were brought there. Thanks to cooperation with capturing service it is possible at any time, day or night, and on any day of the week to announce findings via telephone, at the number 702 137 837. In 2015, the station received over two hundred animals from almost fifty species (approximately half of them were released back into the wild) and its staff also caught a group of about two hundred common pipistrelles, who flew into the room, from which they themselves could not escape (in the evening hours on the day of capture, the

bats were released). Most often, the station receives orphan or late youth animals, as yet unprepared for winter. Some of those young were caught needlessly by people. Often station workers accepted a wild animal mauled by pet, there were also frequent cases of fractures and other injuries caused by impact with a moving vehicle or glass surfaces. Birds that flew into different buildings were often captured. The rescue station also received debilitated individuals. Hedgehogs, bats, hares and squirrels were the mammals most often received, while kestrels, swifts, blackbirds and pigeons were the most common birds. Around eighty animals belonging to protected species (most of them were bats caught in flats) were adopted. As for rare birds a hatch of predator European honey buzzard was grown here, as for rare mammals the rodent edible dormouse (late cub) was received. Also the only reptile adopted in 2015, a smooth snake, belongs among protected species.

The rescue station does not forget to education. Its staff prepared an information leaflet for printing dealing with how people can avoid or prevent the recurrence of situations and circumstances for which the animals come to the rescue stations. News about the animals taken to a rescue station was regularly published on Facebook and almost every month in press releases. In the autumn at their workplace, the staff held an open day with scheduled screenings of an audiovisual show with basic information about the rescue stations, a report about the first animals taken in at Jinčovice and an inspection of facilities of the rescue station. At the open house event about fifty people, mostly locals, came to the station in Jinčovice.

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMAL KEPT

ČESKÝ NÁZEV (LATINSKÝ NÁZEV) /	1. 1. 2015	NAROZENÍ / BIRTH	PŘÍCHOD / ARRIVAL *	ÚHYN / DEATH	ODCHOD / DEPARTURE **	31. 12. 2015	CITES	EEP, ISB, ESB, RDB
Bezobratlí (Invertebrata)								
kmen: členovci (Arthropoda)								
třída: bezobratlí (Invertebrata)								
řád: desetinožci (Decapoda)								
čel.: Diogenidae								
krab <i>Calcinus laevimanus</i>	0.0.2					0.0.2		
třída: korýši (Crustacea)								
řád: desetinožci (Decapoda)								
čel.: Diogenidae								
krab ozdobný <i>Calcinus elegans</i>	0.0.3					0.0.3		
čel.: Hippolytidae								
kreveta pruhovaná <i>Lysemata amboinensis</i>	0.0.6					0.0.4		
krevetka šarlatová <i>Lysemata debelius</i>	0.0.6					0.0.11		
čel.: Parastacidae								
rak červený <i>Procambarus clarkii</i>	0.0.2					0.0.8		
rak mramorový <i>Procambarus fallax</i>	0.0.9					0.0.9		
třída: pavoukovci (Arachnida)								
řád: pavouci (Araneae)								
čel.: Theraphosidae								
sklípkan barevnoklupatý <i>Nhandu coloratovillosus</i>	0.3					0.2		
sklípkan huňatý <i>Avicularia avicularia</i>	0.1					0.1		
sklípkan kadeřavý <i>Brachypelma albopilosum</i>	0.1					0.1		
sklípkan královský <i>Poecilotheria regalis</i>	0.1					0.1		
sklípkan ohnivý <i>Psalmopoeus irminia</i>	0.1					0.1		
sklípkan růžový <i>Grammostola rosea</i>	0.4					0.4		
sklípkan středoyucatanský <i>Brachypelma epicureanum</i>	0.1					0.1		
kmen: měkkýši (Mollusca)								
třída: plži (Gastropoda)								
řád: (Anaspidea)								
čel.: Aplysiidae								
zej ušatý <i>Dolabella auricularia</i>	0.0.3					0.0.3		
řád: (Monotocardia)								
čel.: Buccinidae								
surmovka vražedná <i>Clea helena</i>	0.0.50					0.0.50		

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMAL KEPT

kmen: ostnokožci (Echinodermata)									
třída: hvězdice, hadice (Stelleroidea)									
řád: (Phrynophiurida)									
čel.: Asteroschematidae									
hadice olivovězelená <i>Ophiarachna incrassata</i>	0.0.2					0.0.2			
řád: (Valvatida)									
čel.: Ophiasteridae									
hvězdice modrá <i>Linckia laevigata</i>	0.0.2					0.0.2			
řád: (Ophiurida)									
čel.: Ophiocomidae									
hadice rifová <i>Ophiocoma scolopendrina</i>	0.0.2					0.0.2			
čel.: Ophiuridae									
hadice <i>Ophiolepis superba</i>	0.0.2					0.0.2			
třída: ježovky (Echinoidea)									
řád: (Diadematoida)									
čel.: Diadematidae									
ježovka <i>Diadema savignyi</i>	0.0.1					0.0.8			
řád: (Temnopleuroidea)									
čel.: Temnopleuridae									
ježovka kulovitá <i>Mespilia globulus</i>	0.0.2					0.0.2			
třída: sumýši (Holothuroidea)									
řád: (Aspidochirotida)									
čel.: Holothuriidae									
sumýš <i>Holothuria edulis</i>	0.0.2					0.0.1			
sumýš <i>Actinopyga echinites</i>						0.0.2			
kmen: žahavci (Cnidaria)									
třída: korálnatci (Anthozoa)									
řád: korálovníci (Corallimorpharia)									
čel.: Discosomatidae									
korálovník <i>Rhodactis sp.</i>	0.0.3					0.0.50			
řád: laločníci (Alcyonaria)									
čel.: Alcyoniidae									
laločnice <i>Sarcophyton sp.</i>	0.0.17					0.0.6			
laločnice <i>Sinularia sp.</i>	0.0.6					0.0.7			
laločnice <i>Lobophytum sp.</i>	0.0.12					0.0.4			
laločnice dura <i>Sinularia dura</i>	0.0.2					0.0.1			
čel.: Nephtheidae									
laločník <i>Capnella sp.</i>	0.0.3					0.0.3			
čel.: Xeniidae									
laločník <i>Anthelia sp.</i>						0.0.1			

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMAL KEPT

řád: rohovitky (Gorgonaria)									
čel.: Gorgoniidae									
laločník <i>Pinnigorgia</i> sp.	0.0.1					0.0.2			
řád: stoloni (Stolonifera)									
čel.: Cornulariidae									
stolon <i>Pachyclavaria violacea</i>	0.0.2					0.0.2			
řád: větevníci (Scleractinia)									
čel.: Acroporidae									
montipóra "red" <i>Montipora</i> sp.	0.0.1					0.0.3			
čel.: Caryophylliidae									
turbinatka <i>Euphyllia</i> sp.	0.0.3					0.0.4			
čel.: Faviidae									
útesovník <i>Caulastrea</i> sp.						0.0.1			
útesovník bodavý <i>Echinopora lamellosa</i>	0.0.1					0.0.1			
útesovník rozvětvený <i>Hydnophora rigida</i>						0.0.1			
čel.: Oculinidae									
okulína <i>Galaxea</i> sp.						0.0.1			
čel.: Pocilloporidae									
pórovník úhledný <i>Seriatopora caliendrum</i>						0.0.1			
Paryby (Chondrichthyes)									
řád: rejnoci (Rajiformes)									
čel.: Dasyatidae									
trnucha skvrnitá <i>Potamotrygon motoro</i>	0.0.2					0.0.2			
Ryby (Pisces)									
řád: mnohoploutví (Polypteriformes)									
čel.: Polypteridae									
bichírek úhořovitý <i>Erpetoichthys calabaricus</i>	0.0.2					0.0.2			
řád: ostnojazyční (Osteoglossiformes)									
čel.: Osteoglossidae									
baramundi malajský <i>Scleropages formosus</i>	0.0.1					0.0.1	I		RDB
řád: holobřiši (Anguilliformes)									
čel.: Muraenidae									
muréna příčnopruhá <i>Echidna zebra</i>	0.0.1					0.0.1			
muréna hvězdovitá <i>Echidna nebulosa</i>	0.0.2					0.0.2			
muréna sífkovaná <i>Gymnothorax favagineus</i>	0.0.1					0.0.1			
řád: máloostní (Cypriniformes)									
čel.: Cyprinidae									
kapr obecný - nishikigoi <i>Cyprinus carpio</i>	0.0.14					0.0.14			
parmoun siamský <i>Crossocheilus siamensis</i>	0.0.31					0.0.31			
řád: trnobřiši (Characiformes)									
čel.: Alestiidae									
afrotetra konžská <i>Phenacogrammus interruptus</i>	0.0.18					0.0.18			

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMAL KEPT

čel.: Characidae

kolosoma brazilská <i>Colossoma macropomum</i>	0.0.5					0.0.5		
neonka černá <i>Hyphessobrycon herbertaxelrodi</i>	0.0.30					0.0.30		
neonka červená <i>Paracheirodon axelrodi</i>	0.0.30					0.0.30		

řád: sumci (Siluriformes)

čel.: Loricariidae

glyptoper velkoploutvý <i>Glyptoperichthys gibbiceps</i>	0.0.1					0.0.1		
krunýřovec <i>Ancistrus sp.</i>	0.0.41					0.0.41		

čel.: Callichthyidae

pancéřníček drobný <i>Corydoras nanus</i>	0.0.3					0.0.3		
---	-------	--	--	--	--	-------	--	--

čel.: Mochokidae (Mochocidae)

peřovec nilský <i>Synodontis schall</i>	0.0.2					0.0.2		
peřovec čelnatý <i>Synodontis frontosus</i>	0.0.1					0.0.1		

řád: gavúni (Atheriniformes)

čel.: Melanotaeniidae

duhovka lososová <i>Glossolepis incisus</i>	0.0.6					0.0.6		RDB
duhovka Boesemanova <i>Melanotaenia boesemani</i>	0.0.25					0.0.25		RDB
duhovka novoguinejská <i>Melanotaenia affinis</i>	0.0.2					0.0.2		

řád: ropušnicotvární (Scorpaeniformes)

čel.: Scorpaenidae

perutýn ohnivý <i>Pterois volitans</i>	0.0.2					0.0.2		
--	-------	--	--	--	--	-------	--	--

řád: ostnoploutví (Perciformes)

čel.: Apogonidae

parmovec příčnopruhý <i>Sphaeramia nematoptera</i>	0.0.8					0.0.8		
--	-------	--	--	--	--	-------	--	--

čel.: Carangidae

kranas zlatý <i>Gnathanodon speciosus</i>	0.0.8					0.0.8		
---	-------	--	--	--	--	-------	--	--

čel.: Monodactylidae

okatec stříbřitý <i>Monodactylus argenteus</i>	0.0.1					0.0.1		
--	-------	--	--	--	--	-------	--	--

čel.: Chaetodontidae

zobec obecný <i>Chelmon rostratus</i>	0.0.2					0.0.2		
---------------------------------------	-------	--	--	--	--	-------	--	--

čel.: Cirrhitidae

štětičkovec zlatý <i>Cirrhitichthys aureus</i>	0.0.1					0.0.1		
--	-------	--	--	--	--	-------	--	--

čel.: Cichlidae

cichlidka Reganova <i>Julidochromis regani</i>	0.0.9					0.0.9		
cichlidka žlutá <i>Apistogramma borellii</i>	0.0.1					0.0.1		
cichlidka papouščí <i>Apistogramma cacatuoides</i>	0.0.3					0.0.3		
tlamovec <i>Aulonocara sp.</i>	0.0.4					0.0.4		
tlamovec <i>Haplochromis sp.</i>	0.0.4					0.0.4		
kančík pruhocasý <i>Heros efesciatus</i>	0.0.3					0.0.3		
pestřenec zploštělý <i>Altolamprologus calvus</i>	0.0.10					0.0.10		
tlamovec <i>Cyphotilapia gibberosa</i>	0.0.10					0.0.10		
tlamovec žlutoocasý <i>Cyprichromis leptosoma</i>	0.0.12					0.0.12		

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMAL KEPT

tlamovec žlutý <i>Labidochromis yellow</i>	0.0.13					0.0.13		
tlamovec štíhlý <i>Pseudotropheus elongatus</i>	0.0.10					0.0.10		RDB
tlamovec Duboisův <i>Tropheus duboisi</i>	0.0.3					0.0.3		RDB
perleťovka surinamská <i>Geophagus surinamensis</i>	0.0.9					0.0.9		
tlamovec <i>Pseudotropheus hajomaylandi</i>	0.0.4					0.0.4		
skalára amazonská <i>Pterophyllum scalare</i>	0.0.4					0.0.4		
terčovec červený <i>Symphysodon discus</i>	0.0.3					0.0.3		
kančík červenohlavý <i>Vieja synspila</i>	1.1.33					1.1.33		
cichlazoma <i>Cichlasoma orinocense</i>	0.0.6					0.0.6		
čel.: Pomacentridae								
klaun očkatý <i>Amphiprion ocellaris</i>	0.0.2					0.0.2		
klaun zdobený <i>Amphiprion percula</i>	0.0.1					0.0.1		
sapín zelený <i>Chromis viridis</i>	0.0.3					0.0.3		
sapínek žlutomodrý <i>Chrysiptera hemicyanea</i>	0.0.4					0.0.4		
klaun sametový <i>Premnas biaculeatus</i>	0.0.2					0.0.2		
čel.: Blenniidae								
slizoun pruhovaný <i>Salarias fasciatus</i>	0.0.2					0.0.2		
čel.: Gobiidae								
hlaváč modropruhý <i>Valenciennesa strigata</i>	0.0.2					0.0.2		
hlaváč oranžovoskvrnný <i>Valenciennesa puellaris</i>	0.0.2					0.0.2		
hlaváč <i>Valenciennesa sexguttata</i>	0.0.1					0.0.1		
čel.: Siganidae								
králíčkovec liščí <i>Siganus vulpinus</i>	0.0.1					0.0.1		
králíčkovec vznešený <i>Siganus magnificus</i>	0.0.1					0.0.1		
čel.: Acanthuridae								
bodlok skvrnohlavý <i>Acanthurus maculiceps</i>	0.0.1					0.0.1		
bodlok páskovaný <i>Ctenochaetus striatus</i>	0.0.1					0.0.1		
bodlok plachtonoš <i>Zebrasoma veliferum</i>	0.0.1					0.0.1		
čel.: Belontiidae								
čichavec perleťový <i>Trichogaster leerii</i>	0.0.7					0.0.7		
řád: čtverzubci (Tetraodontiformes)								
čel.: Monacanthidae								
pilníkotrn šedozeleň <i>Acreichthys tomentosus</i>	0.0.1					0.0.1		
čel.: Tetraodontidae								
hranobřích Valentiniův <i>Canthigaster valentini</i>	0.0.1					0.0.1		
Obojživelníci (Amphibia)								
řád: žáby (Anura)								
čel.: Pelodyadidae								
rosnice siná <i>Pelodyas caerulea</i>	0.0.5					0.0.5		

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMAL KEPT

Plazi (Reptilia)

řád: želvy (Chelonio)

čel.: Carettochelyidae

karetka novoguinejská <i>Carettochelys insculpta</i>	2.1				2.1	II	RDB
--	-----	--	--	--	-----	----	-----

čel.: Emydidae

želva nádherná <i>Trachemys scripta elegans</i>	1.17		0.6		1.23		
---	------	--	-----	--	------	--	--

čel.: Geomydidae

želva černavá <i>Heosemys grandis</i>			0.1		0.1	II	ESB, RDB
---------------------------------------	--	--	-----	--	-----	----	----------

orlicie bornejská <i>Orlitia borneensis</i>	4.0				2.0	2.0	II ESB, RDB
---	-----	--	--	--	-----	-----	-------------

želva amboinská <i>Cuora amboinensis</i>	0.1				0.1	II	ESB, RDB
--	-----	--	--	--	-----	----	----------

čel.: Testudinidae

želva pavoukovitá <i>Pyxis arachnoides brygoi</i>	6.0		0.1		6.1	I	ESB, RDB
---	-----	--	-----	--	-----	---	----------

želva paprscitá <i>Astrochelys radiata</i>	0.4				0.4	I	ESB, RDB
--	-----	--	--	--	-----	---	----------

želva zelenavá <i>Testudo hermanni boettgeri</i>	1.1		0.1		1.2	II	
--	-----	--	-----	--	-----	----	--

želva pardálí <i>Stigmochelys pardalis babcocki</i>	5.0		1.0		1.0	5.0	II
---	-----	--	-----	--	-----	-----	----

želva uhlířská <i>Chelonoidis carbonaria</i>	1.1.2				1.1.2	II	
--	-------	--	--	--	-------	----	--

čel.: Chelidae

vousivka pestrá <i>Phrynops geoffroanus</i>	1.0				1.0		
---	-----	--	--	--	-----	--	--

řád: krokodýli (Crocodylia)

čel.: Crocodylidae

kajmáněk trpasličí <i>Paleosuchus palpebrosus</i>	1.2				1.2	II	
---	-----	--	--	--	-----	----	--

řád: šupinatí (Squamata)

čel.: Iguanidae

leguán kubánský <i>Cyclura nubila</i>	1.4				1.4	I	RDB
---------------------------------------	-----	--	--	--	-----	---	-----

leguán zelený <i>Iguana iguana</i>	1.2		0.0.2	0.1.2	1.1	II	
------------------------------------	-----	--	-------	-------	-----	----	--

leguánek modravý <i>Petrosaurus thalassinus</i>			0.0.3		0.0.3		
---	--	--	-------	--	-------	--	--

čukvala zavalitá <i>Sauromalus ater</i>	2.1				2.1		
---	-----	--	--	--	-----	--	--

leguánek ostnitý <i>Sceloporus magister</i>	1.0				1.0		
---	-----	--	--	--	-----	--	--

anolis obrovský <i>Anolis equestris</i>	1.1			1.0	0.1		
---	-----	--	--	-----	-----	--	--

oplurus <i>Oplurus cuvieri cuvieri</i>	4.2			1.0	3.2		
--	-----	--	--	-----	-----	--	--

leguánek modrý <i>Sceloporus cyanogenys</i>			0.0.2		0.0.2		
---	--	--	-------	--	-------	--	--

bazilišek zelený <i>Basiliscus plumifrons</i>	1.1				1.1		
---	-----	--	--	--	-----	--	--

bazilišek páskovaný <i>Basiliscus vittatus</i>	0.1				0.1		
--	-----	--	--	--	-----	--	--

leguán nosorohý <i>Cyclura cornuta</i>	1.1				1.1	I	ESB, RDB
--	-----	--	--	--	-----	---	----------

čel.: Agamidae

agama kočiččinská <i>Physignathus cocincinus</i>	1.1.1				1.1.1		
--	-------	--	--	--	-------	--	--

trnorep skalní <i>Uromastyx acanthinura</i>			0.1	0.1		II	
---	--	--	-----	-----	--	----	--

čel.: Chamaeleonidae

chameleon obrovský <i>Furcifer oustaleti</i>	2.4.2			1.3.1	1.1.1	II	
--	-------	--	--	-------	-------	----	--

čel.: Gekkonidae

gekončík noční <i>Eublepharis macularius</i>	3.0				3.0		
--	-----	--	--	--	-----	--	--

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMAL KEPT

čel.: Teiidae

teju červenavý <i>Tupinambis rufescens</i>			1.1			1.1	II	
dracena krokodýlovitá <i>Dracaena guianensis</i>	0.1				0.1		II	

čel.: Anguidae

dvojjazyčník haitský <i>Celestus warreni</i>	4.2.12		0.0.6	0.0.6	1.2.3	3.0.9		
--	--------	--	-------	-------	-------	-------	--	--

čel.: Helodermatidae

korovec mexický <i>Heloderma horridum horridum</i>	1.1					1.1	II	EEP, RDB
--	-----	--	--	--	--	-----	----	----------

čel.: Varanidae

varan komodský <i>Varanus komodoensis</i>	1.0					1.0	I	EEP, ISB, RDB
---	-----	--	--	--	--	-----	---	---------------

čel.: Boidae

hroznýšovec kubánský <i>Epicrates angulifer</i>	1.0					1.0	II	EEP
krajta královská <i>Python regius</i>	1.1					1.1	II	
krajta tygrovitá <i>Python molurus</i>	0.1					0.1	II	
anakonda velká <i>Eunectes murinus</i>	1.2					1.2	II	
hroznýšovec duhový <i>Epicrates cenchria maurus</i>	1.0					1.0	II	
krajta diamantová <i>Morelia spilota variegata</i>	1.1					1.1	II	

čel.: Colubridae

užovka hladká <i>Coronella austriaca</i>			0.0.1		0.0.1			
korálovka sedlatá <i>Lampropeltis triangulum</i>	0.0.2		0.0.1		0.0.1	0.0.2		
užovka červená <i>Pantherophis guttatus</i>	0.0.1		0.0.1		0.0.1	0.0.1		
korálovka sedlatá <i>Lampropeltis triangulum campbelli</i>	0.1					0.1		
užovka domácí <i>Lamprophis fuliginosus</i>	0.0.1					0.0.1		

Ptáci (Aves)

řád: pštrosové (Struthioniformes)

čel.: Struthionidae

pštros dvoupřstý <i>Struthio camelus</i>	1.0		1.0	1.0	1.0		I	
--	-----	--	-----	-----	-----	--	---	--

řád: nanduové (Rheiformes)

čel.: Rheidae

nandu pampový <i>Rhea americana</i>	1.2			1.2			II	
-------------------------------------	-----	--	--	-----	--	--	----	--

řád: kasuárové (Casuariiformes)

čel.: Dromaiidae

emu hnědý <i>Dromaius novaehollandiae</i>	1.1				0.1	1.0		
---	-----	--	--	--	-----	-----	--	--

řád: brodiví (Ciconiiformes)

čel.: Threskiornithidae

ibis posvátný <i>Threskiornis aethiopicus</i>	4.6				4.6		III	
---	-----	--	--	--	-----	--	-----	--

řád: plameňáci (Phoenicopteriformes)

čel.: Phoenicopteridae

plameňák růžový <i>Phoenicopus ruber roseus</i>	5.3		0.4			5.7	II	
---	-----	--	-----	--	--	-----	----	--

řád: vrubozobí (Anseriformes)

čel.: Anatidae

husička dvoubarevná <i>Dendrocygna bicolor</i>	2.4.2				0.0.1	2.4.1	III	
čírka černoskvrnná <i>Anas bernieri</i>	0.7				0.7		II	RDB

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMAL KEPT

labuť velká <i>Cygnus olor</i>			0.0.3		0.0.3			
husa velká <i>Anser anser</i>			0.0.1		0.0.1			
kachna divoká <i>Anas platyrhynchos</i>			0.0.2		0.0.2			
kajka mořská <i>Somateria mollissima</i>	0.1			0.1				
husička vdovka <i>Dendrocygna viduata</i>	2.1					2.1		
kachna domácí - ruanská <i>Anas platyrhynchos f. domestica</i>	1.1					1.1		
řád: dravci (Falconiformes)								
čel.: Accipitridae								
včelojed lesní <i>Pernis apivorus</i>			0.0.1		0.0.1		II	
orel východní <i>Haliaeetus pelagicus</i>	2.1	2.0			3.0	1.1	II	ESB,RDB
káně lesní <i>Buteo buteo</i>			0.0.2		0.0.2		II	
orel bělohlavý <i>Haliaeetus leucocephalus</i>	1.1	0.1		1.0		0.2	II	
čel.: Falconidae								
poštolka obecná <i>Falco tinnunculus</i>			0.0.11		0.0.11		II	
rarož velký <i>Falco cherrug</i>	1.0					1.0	II	RDB
řád: hrabaví (Galliformes)								
čel.: Cracidae								
hoko červený <i>Crax rubra rubra</i>	1.1					1.1	III	RDB
čel.: Phasianidae								
křepelka korunkatá <i>Rollulus rouloul</i>	1.1	1.0.3	1.1	0.0.3	1.1	2.1		
páv korunkatý <i>Pavo cristatus</i>	2.2		4.4		1.3	5.3		
perlička domácí <i>Numida meleagris f. domestica</i>	0.0.6				0.0.1	0.0.5		
řád: krátkokřídlí (Gruiformes)								
čel.: Gruidae								
jeřáb mandžuský <i>Grus japonensis</i>	1.3				0.2	1.1	I	EEP,ISB,RDB
řád: bahňáci (Charadriiformes)								
čel.: Haematopodidae								
ústřičník velký <i>Haematopus ostralegus</i>	1.0					1.0		
čel.: Recurvirostridae								
tenkozobec opačný <i>Recurvirostra avosetta</i>	5.4			1.0		4.4		
čel.: Charadriidae								
kulík písečný <i>Charadrius hiaticula</i>	4.2				1.1	3.1		
čel.: Scolopacidae								
jespák bojovný <i>Philomachus pugnax</i>	2.2					2.2		
řád: měkkozobí (Columbiformes)								
čel.: Columbidae								
hrdlička zahradní <i>Streptopelia decaocto</i>			0.0.2		0.0.2			
holub zelenokřídlý <i>Chalcophaps indica</i>	1.1	0.0.4				1.1.4		
holub domácí <i>Columba livia f. domestica</i>			0.0.12		0.0.11	0.0.1		
řád: papoušci (Psittaciformes)								
čel.: Cacatuidae								
kakadu bílý <i>Cacatua alba</i>			1.0	1.0			II	RDB

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMAL KEPT

kakadu palmový <i>Probosciger aterrimus</i>	1.0					1.0	I	EEP
korela chocholatá <i>Nymphicus hollandicus</i>	3.1			1.0		2.1		
čel.: Psittacidae								
žako šedý <i>Psittacus erithacus</i>	2.2					2.2	II	RDB
vaza velký <i>Coracopsis vasa</i>	1.1					1.1	II	
nestor kea <i>Nestor notabilis</i>	1.1		1.0			2.1	II	ESB,RDB
ara zelenokřídý <i>Ara chloroptera</i>			1.0	1.0			II	
ara ararauna <i>Ara ararauna</i>	2.1					2.1	II	
papoušek zpěvavý <i>Psephotus haematonotus</i>	2.1					2.1	II	
agapornis Fischerův <i>Agapornis fischeri</i>			2.2			2.2	II	
agapornis škraboškový <i>Agapornis personata</i>			3.3			3.3	II	
papoušek různobarvý pestrý <i>Electus roratus polychloros</i>	1.1					1.1	II	
papoušek patagonský <i>Cyanoliseus patagonus</i>	3.2					3.2	II	
papoušek vlnkovaný <i>Melopsittacus undulatus</i>	5.6.11			2.3	1.1	2.2.11		
řád: kukačky (Cuculiformes)								
čel.: Musophagidae								
turako šedý <i>Crinifer piscator</i>	1.1	1.1.1		0.0.1	0.1	2.1	III	
řád: sovy (Strigiformes)								
čel.: Strigidae								
výr velký <i>Bubo bubo bubo</i>	1.2		0.1		1.3		II	
sýček obecný <i>Athene noctua</i>	3.3		1.0	1.0		3.3	II	
výr virginický <i>Bubo virginianus</i>			1.1			1.1	II	
výr velký západosibiřský <i>Bubo bubo sibiricus</i>			1.1			1.1	II	
kalous ušatý <i>Asio otus</i>	2.0		0.0.1		2.0		II	
puštík bělavý západosibiřský <i>Strix uralensis uralensis</i>	1.1		0.1		0.1	1.1	II	
puštík obecný <i>Strix aluco</i>			2.1			2.1	II	
puštík bradatý <i>Strix nebulosa</i>	1.1		1.0	1.0		1.1	II	
sovice sněžní <i>Nyctea scandiaca</i>	1.1					1.1	II	
řád: svišťouni (Apodiformes)								
čel.: Apodidae								
rorýs obecný <i>Apus apus</i>			0.0.10		0.0.10			
řád: srostloprstí (Coraciiformes)								
čel.: Alcedinidae								
ledňák obrovský <i>Dacelo novaeguineae</i>	1.1		1.1		1.0	1.2		
čel.: Coraciidae								
mandelík hajní <i>Coracias garrulus</i>	1.1					1.1		
řád: šplhavci (Piciformes)								
čel.: Picidae								
žluna zelená <i>Picus viridis</i>			0.0.1		0.0.1			
strakapoud velký <i>Picoides major</i>			0.0.2		0.0.2			

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMAL KEPT

řád: pěvci (Passeriformes)									
čel.: Hirundinidae									
vlaštovka obecná <i>Hirundo rustica</i>			0.0.2		0.0.2				
jiříčka obecná <i>Delichon urbica</i>			0.0.3		0.0.3				
čel.: Motacillidae									
konipas bílý <i>Motacilla alba</i>			0.0.1		0.0.1				
čel.: Turdidae									
drozd zpěvný <i>Turdus philomelos</i>	0.1		0.0.4	0.1	0.0.4				
kos černý <i>Turdus merula</i>			0.0.8		0.0.8				
drozd černoprský <i>Turdus dissimilis</i>	1.0					1.0			
rehek domácí <i>Phoenicurus ochruros</i>			0.0.3		0.0.3				
čel.: Sylviidae									
pěnice černohlavá <i>Sylvia atricapilla</i>			0.0.1		0.0.1				
čel.: Paridae									
sýkora koňadra <i>Parus major</i>			0.0.3		0.0.3				
sýkora modřínka <i>Parus caeruleus</i>			0.0.3		0.0.3				
čel.: Fringillidae									
zvonek zelený <i>Carduelis chloris</i>			0.0.2		0.0.2				
dlask tlustozobý <i>Coccothraustes coccothraustes</i>			0.0.1		0.0.1				
pěnkava obecná <i>Fringilla coelebs</i>			0.0.1		0.0.1				
stehlík obecný <i>Carduelis carduelis</i>			0.0.2		0.0.2				
čel.: Ploceidae									
vrabec domácí <i>Passer domesticus</i>			0.0.1		0.0.1				
snovač rudozobý <i>Quelea quelea</i>	4.2.74			1.0.8		3.2.66			
čel.: Sturnidae									
špaček obecný <i>Sturnus vulgaris</i>			0.0.1						
majna Rothschildova <i>Leucopsar rothschildi</i>	0.2		0.0.1		0.0.1	0.2	I	EEP,RDB	
leskoptev tříbarvá <i>Spreo fischeri</i>			3.0			3.0			
čel.: Corvidae									
straka obecná <i>Pica pica</i>			0.0.1		0.0.1				
krkavec velký <i>Corvus corax</i>	1.1					1.1			
sojka obecná <i>Garrulus glandarius</i>			0.0.5		0.0.5				
Savci (Mammalia)									
řád: vačnatci (Marsupialia)									
čel.: Potoroidae									
klokánek králikovitý <i>Bettongia penicillata</i>	1.2		1.0	0.1	1.0	1.1	I	EEP,RDB	
čel.: Macropodidae									
klokan rudokrký <i>Macropus rufogriseus</i>	2.2			1.0	1.2				
klokan žlutonohý <i>Petrogale xanthopus xanthopus</i>			0.2			0.2		EEP,RDB	
řád: chudozubí (Xenarthra)									
čel.: Myrmecophagidae									
mravenečník čtyřprstý <i>Tamandua tetradactyla</i>	1.0				1.0			ESB	

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMAL KEPT

čel.: Dasypodidae

pásovec štětinatý <i>Chaetophractus villosus</i>	0.2		1.0		0.1	1.1		
--	-----	--	-----	--	-----	-----	--	--

řád: hmyzožravci (Insectivora)

čel.: Erinaceidae

ježek západní <i>Erinaceus europaeus</i>			0.0.38		0.0.25	0.0.13		
ježek východní <i>Erinaceus concolor</i>			0.0.10		0.0.7	0.0.3		
ježek bělobřichý <i>Atelerix albiventris</i>	1.2				1.0	0.2		

řád: letouni (Chiroptera)

čel.: Pteropidae

kaloň plavý <i>Eidolon helvum</i>	5.0					5.0		
-----------------------------------	-----	--	--	--	--	-----	--	--

čel.: Vespertilionidae

netopýr nejmenší <i>Pipistrellus pygmaeus</i>			0.0.4		0.0.4			
netopýr severní <i>Eptesicus nilsoni</i>			0.0.1		0.0.1			
netopýr večerní <i>Eptesicus serotinus</i>			0.0.1		0.0.1			
netopýr velkouchý <i>Myotis bechsteini</i>			0.0.1		0.0.1			RDB
netopýr rezavý <i>Nyctalus noctula</i>			0.0.36		0.0.36			
netopýr parkový <i>Pipistrellus nathusii</i>			0.0.1		0.0.1			
netopýr hvízdavý <i>Pipistrellus pipistrellus</i>			0.0.115		0.0.113	0.0.2		
netopýr dlouhouchý <i>Plecotus austriacus</i>			0.0.1		0.0.1			
netopýr pestrý <i>Vespertilio murinus</i>			0.0.4		0.0.2	0.0.2		

řád: primáti (Primates)

čel.: Lemuridae

lemur kata <i>Lemur catta</i>	6.0					6.0	I	ESB, RDB
lemur běločelý <i>Eulemur albifrons</i>	1.1					1.1	I	RDB

čel.: Callithrichidae

tamarín žltoruký <i>Saguinus midas</i>	1.1		1.0		1.0	1.1	II	ESB
kosman bělovousý <i>Callithrix jacchus</i>	1.0					1.0	II	
lvíček zlatohlavý <i>Leontopithecus chrysomelas</i>	0.2					0.2	I	EEP, ISB, RDB
tamarín pinčí <i>Saguinus oedipus</i>	1.1					1.1	I	EEP, ISB, RDB
kosman zakrslý <i>Callithrix pygmaea pygmaea</i>	1.1.11	0.0.3				1.1.14	II	

čel.: Cebidae

kotul veverovitý <i>Saimiri sciureus</i>	4.5		0.1	0.1		4.5	II	EEP
--	-----	--	-----	-----	--	-----	----	-----

čel.: Cercopithecidae

dželada <i>Theropithecus gelada</i>	3.0					3.0	II	EEP, ISB
pavián anubi <i>Papio anubis</i>	0.4		0.1	0.1		0.4	II	

čel.: Pongidae

šimpanz <i>Pan troglodytes</i>	1.2					1.2	I	EEP, RDB
--------------------------------	-----	--	--	--	--	-----	---	----------

řád: šelmy (Carnivora)

čel.: Canidae

vlk arktický <i>Canis lupus arctos</i>	5.3	0.1.2	2.0	1.0.2	5.2	1.2	I	
liška obecná <i>Vulpes vulpes</i>			0.0.2		0.0.2			
liška polární <i>Alopex lagopus</i>	2.1		0.1		1.1	1.1		

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMAL KEPT

vlk hřivnatý <i>Chrysocyon brachyurus</i>	1.1					1.1	II	EEP,ISB
čel.: Ursidae								
medvěd lední <i>Ursus maritimus</i>	2.1	0.0.1			1.0	1.1.1	II	EEP,ISB,RDB
panda červená <i>Ailurus fulgens</i>	1.1					1.1	I	ISB,RDB
medvěd kamčatský <i>Ursus arctos beringianus</i>	1.1					1.1	II	ESB
čel.: Procyonidae								
nosál červený <i>Nasua nasua</i>	2.3		1.0			3.3		
mýval severní <i>Procyon lotor</i>			1.2			1.2		
čel.: Mustelidae								
skunk pruhovaný <i>Mephitis mephitis</i>	2.1		1.2	0.1	1.0	2.2		
rosomák <i>Gulo gulo gulo</i>	1.1					1.1		EEP
kuna skalní <i>Martes foina</i>			0.0.1		0.0.1			
fretka <i>Mustela furo</i>	1.0					1.0		
čel.: Viverridae								
binturong <i>Arctictis binturong</i>	1.0					1.0	III	ESB
čel.: Herpestidae								
surikata <i>Suricata suricatta</i>	1.3	2.1	2.1		1.3	4.2		
čel.: Felidae								
rys kanadský <i>Lynx canadensis</i>	2.2				1.1	1.1	II	
levhart cejlonský <i>Panthera pardus kotiya</i>	1.1					1.1	I	EEP,ISB,RDB
kočka pouštní <i>Felis margarita harrisoni</i>	3.1				2.0	1.1	II	EEP,ISB
manul <i>Otocolobus manul</i>	1.0		0.1			1.1	II	EEP,ISB
jaguarundi <i>Herpailurus yagouaroundi</i>	1.1	1.2	0.1	0.2		2.2	I	
tygr sumaterský <i>Panthera tigris sumatrae</i>	1.1					1.1	I	EEP,ISB,RDB
čel.: Otariidae								
lachtan medvědí <i>Callorhinus ursinus</i>	1.2					1.2		RDB
řád: lichokopytníci (Perissodactyla)								
čel.: Equidae								
zebra Chapmanova <i>Equus quagga chapmanni</i>	2.3	1.1		0.1	1.0	2.3		
kůň domácí - fríský <i>Equus caballus</i>	0.2					0.2		
kůň domácí - mini appaloosa <i>Equus caballus</i>	2.1					2.1		
kůň domácí - pony <i>Equus caballus</i>	0.1					0.1		
kůň domácí - irský kob <i>Equus caballus</i>	2.0					2.0		
kůň Převalského <i>Equus przewalskii</i>	0.2					0.2	I	EEP,ISB
zebra Grévyho <i>Equus grevyi</i>	1.3		0.1		0.1	1.3	I	EEP,ISB,RDB
kiang východní <i>Equus kiang holdereri</i>	2.3				1.0	1.3	II	ISB
čel.: Tapiridae								
tapír jihoamerický <i>Tapirus terrestris</i>	1.1	1.0				2.1	II	EEP,RDB
řád: sudokopytníci (Artiodactyla)								
čel.: Suidae								
prase domácí - zakrslé <i>Sus domesticus</i>	1.0				1.0			

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMAL KEPT

čel.: Tayassuidae

pekari bělobradý <i>Tayassu pecari</i>	2.5		0.2	0.2		2.5	II	
--	-----	--	-----	-----	--	-----	----	--

čel.: Camelidae

vikuña <i>Vicugna vicugna</i>	2.3	1.1			1.1	2.3	I	EEP,ISB
velbloud dvouhrbý <i>Camelus ferus</i>	1.4					1.4		
alpaka <i>Vicugna pacos</i>	1.4	3.0	1.0		1.0	4.4		

čel.: Giraffidae

žirafa síťovaná <i>Giraffa camelopardalis reticulata</i>	2.5	0.1		0.1	0.1	2.4		EEP
--	-----	-----	--	-----	-----	-----	--	-----

čel.: Cervidae

sob <i>Rangifer tarandus</i>	2.8	1.3			1.5	2.6		
srnec obecný <i>Capreolus capreolus</i>			0.0.3		0.0.3			
wapiti sibiřský <i>Cervus canadensis sibiricus</i>	3.6		0.1		0.1	3.6		
jelen milu <i>Elaphurus davidianus</i>	2.5	0.1			1.0	1.6		RDB
los evropský <i>Alces alces</i>	1.3		0.2		0.1	1.4		

čel.: Bovidae

tur domácí - jerseyký <i>Bos taurus</i>	0.1					0.1		
paovce hřivnatá <i>Ammotragus lervia</i>	4.7	3.0.1		1.0.1	1.0	5.7	II	RDB
kozorožec sibiřský <i>Capra sibirica</i>	3.7	2.2.1		1.0.1	0.1	4.8		
pakůň modrý <i>Connochaetes taurinus taurinus</i>	2.2			0.1	1.0	1.1		
bizon <i>Bison bison</i>	4.5	2.0		0.1	3.3	3.1		
jak domácí <i>Bos grunniens</i>	2.7	3.0			1.2	4.5		
koza domácí - kamerunská <i>Capra hircus</i>	3.8	3.5			2.7	4.6		
koza domácí - burská <i>Capra hircus</i>	0.3					0.3		
ovce domácí - cápová <i>Ovis aries aries</i>	1.1					1.1		
ovce domácí - walliská <i>Ovis aries aries</i>	0.1					0.1		
takin indický <i>Budorcas taxicolor taxicolor</i>	3.4	1.0				4.4	II	ESB,RDB

řád: hlodavci (Rodentia)

čel.: Sciuridae

veverka obecná <i>Sciurus vulgaris</i>			0.0.7		0.0.5	0.0.2		
psoun prérioný <i>Cynomys ludovicianus</i>	1.1.10	0.0.7				1.1.17		
sysel obecný <i>Spermophilus citellus</i>			0.0.39			0.0.39		RDB
veverka Prévostova <i>Callosciurus prevostii</i>	1.1					1.1		
čipmank východní <i>Tamias striatus</i>	2.2					2.2		

čel.: Castoridae

bobr kanadský <i>Castor canadensis</i>	4.2	0.0.5		0.0.2		4.2.3		
--	-----	-------	--	-------	--	-------	--	--

čel.: Muridae

pískomil mongolský <i>Meriones unguiculatus</i>	1.3					1.3		
---	-----	--	--	--	--	-----	--	--

čel.: Leithiinae, syn. Seleviniidae

plch velký <i>Glis glis</i>			0.0.1			0.0.1		
-----------------------------	--	--	-------	--	--	-------	--	--

čel.: Hystricidae

dikobraz srstnatonosý <i>Hystrix indica</i>			1.0	1.0				
---	--	--	-----	-----	--	--	--	--

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMAL KEPT

čel.: Erethizontidae

urzon kanadský <i>Erethizon dorsatum</i>	1.0		0.1			1.1		
kuandu obecný <i>Coendou prehensilis</i>	1.0		0.1			1.1		ESB

čel.: Chinchillidae

čínčila vlnatá - domestikovaná forma <i>Chinchilla lanigera</i>	0.0.1					0.0.1		
---	-------	--	--	--	--	-------	--	--

čel.: Caviidae

mara stepní <i>Dolichotis patagonum</i>	13.11	4.0.2		0.0.2	10.9	7.2		
morče domácí <i>Cavia porcellus</i>	0.3.3	2.12.18		0.3	2.2.15	0.10.6		

čel.: Hydrochaeridae

kapybara <i>Hydrochaeris hydrochaeris</i>	1.1					1.1		
---	-----	--	--	--	--	-----	--	--

čel.: Dasyproctidae

aguti Azarův <i>Dasyprocta azarae</i>	2.3				0.2	2.1		ESB, RDB
---------------------------------------	-----	--	--	--	-----	-----	--	----------

čel.: Octodontidae

osmák degu <i>Octodon degus</i>	0.0.6			0.0.1	0.0.1	0.0.4		
---------------------------------	-------	--	--	-------	-------	-------	--	--

čel.: Capromyidae

hutie stromová <i>Capromys pilorides</i>	0.5					0.5		
--	-----	--	--	--	--	-----	--	--

řád: zajíci (Lagomorpha)

čel.: Leporidae

zajíc polní <i>Lepus europaeus</i>			0.0.9		0.0.9			
králík domácí - zakrslý <i>Oryctolagus cuniculus</i> v. <i>edulis</i>	0.1.10	0.0.10			0.0.12	0.1.8		

VETERINÁRNÍ PÉČE

VETERINARY CARE

Veterinární, preventivní a léčebná péče probíhala, stejně jako v minulých letech, i v roce 2015 ve třech oblastech.

Preventivní péče

Preventivní péče spočívala v důsledné sanaci areálu i objektů expozic dle ročního plánu deratizace, dezinfekce a dezinsekce (DDD), ale i podle aktuální potřeby. Jarní a podzimní parazitologické depistáže prokázaly účinnost plošné jarní a podzimní dehelmintizace (odčervení), ale i dlouhodobé problémy akcentující nutnost trvalé kontroly zoohygieny a zacházení s odpady živočišného původu. Zmíněné depistáže provádíme ve spolupráci s Ústavem parazitologie Fakulty veterinárního lékařství (FVL) Veterinární a farmaceutické univerzity (VFU) v Brně, jmenovitě s přednostou ústavu prof. MVDr. Davidem Modrým, Ph.D.

Nejvyšší pozornost musíme nadále věnovat efektu dehelmintizace u koňovitých z důvodu opakovaného zachytu endoparazita škravky koňské (*Parascaris equorum*). Antiparazitika jsme aplikovali až 6x ročně, u hříbat individuálně a od třetího týdne života každý měsíc. Zvýšený důraz dále klademe na dehelmintizaci a sanaci prostředí koček pouštních, manulů, rysů kanadských (proti škravce kočičí *Toxocara cati*), jaguarundi (proti škravce šelmí *Toxascaris leonina*) a losů evropských (proti hlísticím rodu *Trichuris*). Očekávaný a čtený byl výskyt ekto- i endoparazitů u ježků z naší záchranné stanice v Jinačovicích (*Capillaria*, *Crenosoma*, *Isospora*, *Ixodes*). Hlístice

Očkování vlčete/The vaccination of a wolf cub

Photo Michal Vaňáč

tenkohlavec ovčí (*Trichuris ovis*) výrazně komplikuje zdravotní stav losího stáda. Trichurózu potlačujeme opakovaným podáváním bendazolových preparátů v pětidenních cyklech. Z mnoha individuálně i plošně použitých preparátů jsme k léčbě i prevenci endo- a ektoparazitóz v roce 2015 u největšího počtu zvířat medikovali krmnou dávkou přípravkem Fenbendazol Bioveta 4 % plv., Panacur gran., Levamisole 30 % plv. Při možnosti individuálního podání jsme aplikovali injekčně především Dectomax inj., Biomec inj., perorálně pak Equest pramox oral gel, Noromectin Equine pasta Panacur 10 % susp. a ve většině případů Equiverm pastu u koňovitých a medvědů. S ohledem na nutnost střídání účinných látek vzhledem ke vznika-

jící rezistenci endoparazitů jsme v průběhu roku aplikovali u výše zmíněných druhů zvířat novinku Equistran perorální pastu.

Díky preventivnímu podávání přípravku Baycox 5 % susp. mláďatům vybraných druhů týden po jejich narození jsme se vyhnuli ztrátám způsobeným kokcidiózou, která přesto alterovala zdravotní stav zvířat především na úseku Parohatá. Vyšetření trusu průjemujících paovců a kozorožců prokázalo kokcidiózu. Obě skupiny zvířat byly přeléčeny přípravkem Baycox susp. a Sulfacox T sol. s dobrým výsledkem. Terénní cvičení studentů VFU v zoologické zahradě pod vedením prof. Modrého je cennou příležitostí k diskusi o aktuálních parazitologických problémech.

VETERINÁRNÍ PÉČE

VETERINARY CARE

Ústavu parazitologie FVL VFU patří naše poděkování za odbornou spolupráci a bezplatnou pravidelnou i průběžnou depistáž.

Opatření v oblasti DDD probíhala dle aktualizovaného plánu. Výskyt potkanů jsme v roce 2015 nepozorovali. Během posledních dvaceti let jsme zaznamenali jen ojedinělý výskyt těchto přenašečů vážných onemocnění, na který jsme důrazně a s úspěchem reagovali. Současný stav je uspokojivý především u srovnání s dobou před dvaceti lety, kdy jsme v zanedbaném areálu zoo konstatovali 3. stupeň zamoření potkany, s nímž souvisel výskyt nebezpečných nálezů, jako je salmonelóza, listerióza, leptospiróza či parvoviróza. V expozicích, kde lze předpokládat riziko roznesení návnady, se nám v boji s potkany osvědčil přípravek Hubex ve voskových blocích. V roce 2015 jsme spektrum návnad rozšířili o přípravky Tarin granulát (mořené zrní) a Ratimor granulát (mořené zrní). Vysoký výskyt drobných hlodavců komplikoval provoz v pavilonu Exotarium a ve voliérě bahňáků expozičního souboru Beringie. Klademe návnady, snažíme se zabránit drobným hlodavcům vnikat do objektů a krmivo skladujeme v plastových, uzavíratelných nádobách. Pro hubení švábů v pavilonu Tropické království jsme opět použili, a to s patrným efektem, preparáty Neostomosan, Goliath gel, Maxforce white a Schwabex fog. Švábi, kteří jsou potenciálními přenašeči infekcí, navíc u plazů komplikují hojení ran, často vznikajících při páření. Výskyt létavého hmyzu eliminujeme pomocí lepových

pastí (Atrest) i larvicidních postřiků po destýlky, především s ohledem na pohodu žiraf sífovaných. Připravili jsme plány a zahájili opatření DDD v záchranné stanici v Jinačovicích. Kromě průběžné deratizace se na stanici uskutečnily dvě plošné deratizační akce.

Vybrané druhy zvířat jsme vakcinovali v květnu, po dokončení plošné dehelmintizace. Psovitě a kočkovitě šelmy vakcinujeme proti všem nebezpečným infekcím vyjma infekční peritonitidy koček, velbloudovitě proti tetanu, koňovitě proti tetanu a chřipce, žirafy a soby proti klostridiím, lachtany proti leptospiróze, králíky proti moru a myxomatóze.

Kvalitu krmiv kontrolujeme v kooperaci se Státním veterinárním ústavem (SVÚ) Olomouc. Vyšetření biologického materiálu provádíme ve spolupráci s VFU, SVÚ Olomouc, Výzkumným ústavem veterinárního lékařství (VÚVL) Brno i soukromými laboratořemi. S firmami Genservis a Genexone a s Institutem pro molekulární diagnostiku na univerzitě v německém Bielefeldu spolupracujeme při vytváření perspektivních chovných skupin, určování pohlaví, archivaci DNA vybraných jedinců a při diagnostice závažných onemocnění ptáků, jako jsou chlamydiózy či PBF (papouščí nemoc zobáku a peří). Určit pohlaví bobrů kanadských metodou analýzy DNA nám pomáhají odborníci z Ústavu biologie obratlovců Akademie věd České republiky (klasické morfologicko-fyziologické metody se nám totiž ukázaly jako nespolehlivé). Dodržování zákona o veterinární péči a zákona na ochranu zvířat proti týrání kontrolovali v průběhu

roku pětkrát pracovníci Krajské veterinární správy pro Jihomoravský kraj. Kontroly kladly důraz na vedení dokumentace v souladu s legislativou Evropské unie, na pohodu zvířat v chovech i při přesunech. Mohu konstatovat, že nám nebyly vytknuty závažnější nedostatky. Na výměnách zvířat se zahradními zahradami se podílíme Osvědčením pro vnitřní obchod, které připravujeme prostřednictvím webového administrativního systému Traces (Trade Control and Expert System), spravovaného Evropskou komisí.

Léčebná péče

Léčebná péče soustředěná na kmenová zvířata se v mnoha případech neobešla bez distanční imobilizace. V roce 2015 jsme už žádnou neprovedli s přípravkem Immobilon LA inj. Tato skutečnost souvisí se snahou nahrazovat nebezpečný (pro člověka) a málo dostupný preparát klasickými i novými anestetiky. Například u kočkovitých a psovitých šelem jsme Immobilon nahradili Zoletilem (koncentrovaný medetomidin 10 a 30 mg/ml), u turů jsme aplikovali midazolam. Chov mar stepních v minulém období těžce zasáhla infekce způsobená patogenní bakterií *Yersinia pseudotuberculosis*. Léčebnou péčí, deratizací a sanací prostředí expozice se nám podařilo skupinu stabilizovat, další úhyn v důsledku této infekce jsme nezaznamenali.

Preventivní opatření a internistická péče tvořily 63 % veterinárních zákroků roku 2015, na poruchy březosti, porodní a poporodní komplikace připadlo

VETERINÁRNÍ PÉČE

VETERINARY CARE

pouze 12 % zákroků. Zbýlá procenta naplňují zákroky chirurgické včetně častých korekcí paznehtů a kopyt paovců, kozorožců a jaků.

Po úpravách krmné dávky sobů se dařilo držet je v dobré kondici, odchovat a exportovat jejich životaschopná mláďata. Tato skutečnost není ve většině evropských zoo úplně běžná. K zlepšení kondice sobů velice přispívá z Finska dovezený lišejník, který je v přírodě hlavní složkou potravy těchto zvířat. Ve spolupráci s MVDr. Táňou Husákovou jsme provedli významné množství kompletních vyšetření krve u velbloudovitých (velbloudů dvouhřbých, vikuní a alpak), sobů, losů a jaků. Získané poznatky, především o karenci vitamínů a minerálů, jsme využili při úpravě krmných dávek a programu prevence.

Trvalé podávání roborancií a probiotických kmenů bakterií, dehelmintizace, vakcinace, individuální odběry krve a její analýzy – to vše vede k upevnění zdraví stáda. Také u menších druhů exotických zvířat přidáváme do krmné dávky probiotika (Proparrot, Prorabbit aj.). Je prokázáno, že probiotika působí ve prospěch pozitivní mikroflóry, ale dokážou také „vytěsnit“ endoparazity, především kokcidie. K prevenci i potlačení onemocnění využíváme s dobrou odezvou, hlavně u ptáků a malých primátů, imunomodulaci s využitím veterinárních i humánních specialit (Imunoglucan, Betaglucan, Zylexis). Poté, co v naší zoo vzrostl počet sladkovodních akvárií i mořských expozic, vyskytly se zdravotní komplikace způsobené odolnými ekto-parazity kožovci. Pro jejich eliminaci

bylo nutné použít komplex technických, zoohygienických i léčebných opatření a postupů.

Po mnoha letech se vyskytly zdravotní potíže ve skupině bizonů. Březí samici s vyhřezlou dělohou jsme po provedení císařského řezu museli utratit. Zjišťování příčiny události jsme věnovali významné prostředky a značné úsilí. Ačkoli NGS analýza (pandetekce bakterií, hub, DNA, RNA, virů a parazitů) nevedla k jednoznačnému závěru, můžeme stádo doplnit bez obav z výskytu významných patogenů.

Veterinární servis denně zajišťoval soukromý veterinární lékař. V rámci úzké spolupráce s Ústavem ekologie a chorob volně žijících zvířat se na léčebné péči v Zoo Brno podílel profesor MVDr. Jiří Pikula, PhD., aby i v době

Jezevec lesní, kterého silně pokousal pes, podstoupil v záchranné stanici operaci krku. Zvíře se bohužel nepodařilo zachránit, druhý den po chirurgickém zákroku u-hynulo/Eurasian badger, which severely bitten by a dog, in the rescue station underwent an operation of the throat. The animal was unfortunately unable to rescue and the second day after surgery died

Photo Jinačovice Rescue Station

VETERINÁRNÍ PÉČE

VETERINARY CARE

Stážistky z Lipské univerzity na společném snímku před výběhem kamčatských medvědů. Stojící druhý zleva veterinární lékař Zoo Brno MVDr. Stanislav Mazánek, Ph.D., první zleva kurátor chovu plazů Mgr. Petr Šrámek/Interns from the University of Leipzig. Group photo before a run of Kamchatka bears Photo Alexandr Krátký

nepřítomnosti kmenového pracovníka byla zajištěna plnohodnotná veterinární péče.

Vědeckovýzkumná a kulturně propagační práce

Vědeckovýzkumnou a kulturně propagační práci jsme orientovali především na přednáškovou činnost prováděnou ve prospěch dvou ústavů VFU. Lektoruji dva typy kvalifikačních kursů a okrajově se podílím na výuce studentů středních odborných škol (obor veterinářství, zemědělství). Jsem členem Oborové rady VFU pro choroby volně žijících zvířat, ptáků a malých savců, a proto jsem zasedal v komisích pro ob-

Veterinární lékař Zoo Brno MVDr. Stanislav Mazánek, Ph.D., seznamuje stážistky z Lipské univerzity s distanční imobilizací/Brno Zoo vet MVDr. Stanislav Mazánek, Ph.D., introduces interns from the University of Leipzig with the distance immobilization Photo Alexandr Krátký

VETERINÁRNÍ PÉČE

VETERINARY CARE

hajobu dizertačních prací či v komisích pro vykonání státní doktorské zkoušky. Oponoval jsem jednu dizertační a jednu odbornou práci. Praktická ukázka péče o zvířata v Zoo Brno, odborný výklad a přednáška pro studenty veterinárního lékařství z německého Lipska byly tradičně kladně hodnocenou součástí programu výměny studentů mezi VFU Brno

a Lipskou univerzitou. Obdobný program jsme připravili i pro studenty veterinární fakulty Univerzity Zagreb. Americká strana (kterou představoval Steve Thompson, DVM, dipl. ABVP, garant praxe) kladně hodnotila teoretickou i praktickou výuku studentů Purdue University v květnu 2015 v Zoo Brno. Společně se zoology Zoo Brno

a MVDr. Táňou Husákovou jsme připravili atraktivní program, který podnítil zájem zahraničních studentů o dění v naší zahradě a vyvolal jejich přání přijet za novými poznatky opět na stáž v brněnské zoologické zahradě.

MVDr. Stanislav Mazánek, Ph.D.,
veterinární lékař

SUMMARY: We must continually devote the highest attention in prevention to the effect of dehelminthization of the equines because of the repeated detection of endoparasite equine roundworm (*Parascaris equorum*). Antiparasitics were applied up to 6 times a year, for foals individually and by the third week of life every month. Increased emphasis is also placed on dehelminthization and environmental remediation of sand cats, Pallas's cats, Canada lynx (against feline roundworm *Toxocara cati*), Jaguarundi (against *Toxascaris leonina*) and elks (against whipworms of the genus *Trichuris*).

Medical care in many cases was not possible without spacer immobilization. In

2015, we did not need to use the preparation Immobilon LA inj. This fact is related to the effort to replace dangerous preparation (to humans) which is often unavailable by classic and new anaesthetics. For example, for felines and canines Immobilon was replaced by Zoletil (concentrated medetomidine 10 and 30 mg / ml), for bovids we applied midazolam. Breeding of Patagonian maras was in the past hardly hit by infection caused by pathogenic bacteria *Yersinia pseudotuberculosis*. We managed to stabilize the group with medical care, rehabilitation and environmental disinfestation, more deaths due to this infection have not been recorded. After a correction of rations for the

reindeer, we managed to keep them in good shape, bred and exported their viable babies. This fact is not completely normal in most European zoos. The lichen imported from Finland, which is naturally a major part of the diet of these animals, greatly improves the fitness of the reindeer.

Preventive measures and internal treatment accounted for 63% of veterinary interventions in 2015, disorders of pregnancy, birth and postpartum complications accounted for only 12% of procedures. The remainder fulfil surgical procedures including frequent corrections of hooves of Barbary sheep, ibex and yaks.

ŘEDITELSKÝ ÚSEK

DIRECTORIAL DEPARTMENT

Na ředitelském úseku probíhaly v prvním čtvrtletí 2015 organizační změny vyplývající z dokumentu „Vyhodnocení změny řízení firmy a za-integrovaní stanice zájmových činností do organizační, procesní a personální struktury organizace“, který v roce 2014 zpracovala a zoologické zahradě předložila poradenská firma M. C. Triton, spol. s r. o. Z „Hodnotící zprávy o funkčnosti nástrojů řízení a vyhodnocení jejich praktických dopadů do řízení“, kterou M. C. Triton vyhotovil, zoologické zahradě vyplynula nutnost aktualizovat její organizační řád, jakož i organizační strukturu, což se týkalo i samotného ředitelského úseku.

Hodnotící zpráva zdůraznila potřebu výraznějšího zaměření Zoo Brno na mezinárodní spolupráci. Zejména je nutné, aby naše zoo zlepšila komunikaci se zahraničními zahradami a zvětšila svůj podíl na činnosti mezinárodních organizací, k jejímž členům patří. Týká se to spolupráce se Světovou asociací zoo a akvárií (WAZA), Evropskou asociací zoo a akvárií (EAZA), Euroasijskou asociací zoo a akvárií (EARAZA) nebo s Mezinárodní či Evropskou asociací zooedukátorů (IZE/EZE). Dále pak hodnotící zpráva brněnskou zoo nabádá ke zlepšení koordinace projektů *in situ*, které usilují o ochranu živočišných i rostlinných druhů v místě jejich přirozeného výskytu. Další změny, navržené v dokumentu společnosti M. C. Triton, se týkaly vnějších vztahů, tedy komunikace s veřejností, propagace a prezentace organizace, ale také vytváření dobrého jména brněnské zoo.

Pracovníci ředitelského úseku se věnovali i úkolům spojeným s provozem zoo. Evidovali dokumenty, zajišťovali chod podatelny, archivu a datové schránky, dále pak vedli agendu ředitele.

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

K mezinárodní spolupráci samozřejmě patří udržování komunikace se zahraničními partnery a navazování nových kontaktů, v případě Zoo Brno jde o kontakty s pracovníky zoologických zahrad, které jsou členy významných mezinárodních profesních organizací (EAZA, WAZA a EARAZA). Brněnská zoo plnila úkoly vyplývající z členství v těchto organizacích – s tím souviselo například organizační zabezpečení služebních cest pracovníků zoo na profesní konference, semináře a stáže v zahraničí, jejichž hlavním smyslem je koordinace záchranných chovů a koncepčních

záměrů v této oblasti, jakož i výměna zkušeností a poznatků v osvětě, výchově a vzdělávání široké veřejnosti.

Účast na zahraničních konferencích a dalších akcích

Jarní zasedání ředitelů EAZA

Jarní zasedání ředitelů zoologických zahrad EAZA (EAZA Director's Day 2015 & Spring Council) a valná hromada (annual general meeting) vedení EAZA proběhly od 28. dubna do 1. května v Zoo Zürich ve Švýcarsku. Jednání byla zaměřena na stanovy a rozpočty asociace, dále pak na legislativu a podmínky chovu zvířat v členských zoologických zahradách. Hlavním tématem konference bylo směřování zoologických zahrad v příštím desetiletí, vyjádřené heslem The Future of EAZA: Leading the zoo and aquarium world over the next decade. Významným té-

Delegáti výroční konference EARAZA v Zoo Košice sledují slavnostní křest malpy hnědé/Delegates at the EARAZA annual conference in Košice Zoo watching the christening ceremony of a black-capped capuchin
Photo Jana Hadová

ŘEDITELSKÝ ÚSEK

DIRECTORIAL DEPARTMENT

matem ředitelských dnů byla také analýza hodnotící u jednotlivých subjektů silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. V souvislosti s touto tzv. SWOT analýzou bývá často diskutována „komercializace“ zoologických zahrad.

Výroční konference EARAZA

Hlavní téma výroční konference EARAZA, kterou ve svých prostorách uspořádala zoologická zahrada ve slovenských Košicích, znělo: Zoologické zahrady jako turistické destinace, které mají vliv na atraktivitu regionu. Během šesti červnových dnů se na různých schůzkách, seminářích, prezentacích, plenárních zasedáních a diskusích setkala více

než 120 delegátů z 12 evropských či asijských států. Ředitel Zoo Brno se jako člen prezidia této asociace účastnil jejího uzavřeného jednání, kde se probíraly stanovy a rozpočet, jakož i legislativa spojená s fungováním EARAZA.

Výjezdni zasedání prezidia EARAZA

Ředitel Zoo Brno se od roku 2013, kdy byl zvolen členem jedenáctičlenného prezidia EARAZA, pravidelně účastní všech řádných i mimořádných zasedání této asociace i jejího prezidia. Výjezdni zasedání prezidia proběhlo v roce 2015 v Zoo Novosibisk v Ruské federaci. Hlavním tématem zasedání byl chov ledních medvědů. Diskutovalo se

mj. o možnostech účasti zoologických zahrad sdružených v EARAZA na Evropském záchranném programu (EPP) ledních medvědů. Zasedání zaměřilo pozornost také na organizaci práce v zoologických zahradách – hlavně na koordinaci činnosti chovatelských a technických úseků především v návaznosti na realizaci projektů nových expozic, např. žiraf či delfinária. Dále proběhla kontrola plnění záchranných programů EARAZA, zaměřených na deset ohrožených druhů zvířat ze severní části Eurasie. Uskutečnila se i jednání o možné výměně zvířat mezi institucemi sdruženými v EARAZA.

Výroční konference EAZA

Kromě sdílení odborných poznatků byly na výroční konferenci EAZA v Zoo Wroclaw v Polsku navázány a posíleny osobní kontakty s funkcionáři EAZA, pracovníky členských zahrad a dalších organizací. S kolegy z některých českých a slovenských zoo proběhla jednání o možné účasti na dotačním programu Evropské komise LIFE+, určeném na podporu přírodně cenných území spadajících do systému Natura 2000. Zoologické zahrady v Bojnici, Bratislavě, Brně, Košicích, Liberci, Ostravě a Praze mají zájem o přijetí projektu LIFE+ na ochranu dravců. Pod koordináčním vedením Zoo Brno by se jmenované zahrady podílely na informování veřejnosti o významu ochrany dravců, případně i na odchovu orlů skalních a jejich vypouštění do přírody s následným telemetrickým sledováním reintrodukovaných jedinců.

Účastníci výroční konference EAZA si v Zoo Wroclaw prohlédli i nový pavilon Afrykarium/Participants of the EAZA annual conference in the Wroclaw Zoo inspected the new Afrykarium pavilion
Photo Jana Hadová

ŘEDITELSKÝ ÚSEK

DIRECTORIAL DEPARTMENT

Výroční konference WAZA

Na 70. výroční konferenci, která se konala v Al Ainu ve Spojených arabských emirátech, WAZA oznámila vydání dvou nových strategií: *Committing to Conservation – The World Zoo and Aquarium Conservation Strategy* a *Caring for Wildlife – The World Zoo and Aquarium Animal Welfare Strategy*. Obě budou sloužit jako řídicí dokumenty pro členy WAZA a stávají se mezníkem rozvoje světových zoologických zahrad a akvárií. Všechna jednání konference včetně workshopů byla zaměřena na témata obsažená v těchto dokumentech – tedy na ochranu zvířat v jejich přirozeném prostředí (se snahou udržet jejich současnou biodiverzitu) a na tvorbu jejich optimálního životního prostředí v chovu (welfare).

Stáž v Zoo Lowry Park (Tampa, USA)

Detailně se seznámit s chovem kapustňáků – takový byl cíl odborné stáže pracovníka brněnské zoo MVDr. Zvi Friedmana v Zoo Lowry Park v Tampě na Floridě (USA). Dr. Friedman v Lowry Parku sbíral poznatky o nárocích kapustňáků na prostředí a výživu, o organizaci a provozu záchranné stanice kapustňáků a o výcviku, pravidlech transportu a veterinární péči o tato zvířata. Zoo Brno plánuje chov kapustňáků a chce se též podílet na záchranném projektu in situ ve Střední Americe (především v Belize). V této věci už naše zoo vystoupila do jednání s Casparem Bijleveldem, sekretářem nadační rady Mezinárodního fondu ochrany tropů (ITCF, International Tropical Conser-

vation Fund), sídlící v Zoo Papiliorama (v městě Kerzers ve Švýcarsku). Caspar Bijleveld je rovněž ředitelem zmíněné Zoo Papiliorama.

Projekty ochrany přírody

Ochrana vzácných dravců v kulturní krajině Evropy

Ve spolupráci s Veterinární a farmaceutickou univerzitou Brno byla zahájena příprava návrhu projektu Ochrana vzácných dravců v kulturní krajině Evropy (Life Nature and Biodiversity), kde byla Zoo Brno svěřena role partnera projektu koordinujícího činnost dalších zoologických zahrad sdružených v Unii českých a slovenských zoo (UCSZOO). Projekt byl doporučen Ministerstvem životního prostředí ČR a začátkem roku 2016 se bude rozhodovat o jeho přijetí na úrovni EU.

Kura Kura – želvy v ohrožení

V rámci projektu Kura Kura – Želvy v ohrožení byla zahájena jednání s českými a indonéskými subjekty ohledně způsobu proclení zásilek, které obsahují zařízení nezbytná pro zahájení provozu výukového a rehabilitačního centra záchranné stanice želv na ostrově Nusa Penida v Indonésii. Nositelem projektu je UCSZOO, hlavním účastníkem projektu v ČR je Zoo Brno, hlavním účastníkem projektu v Indonésii je Nadace Yaysan Kura Kura a partnerem projektu v ČR je Veterinární a farmaceutická univerzita Brno. Všechna jednání o možných způsobech proclení zásilky si vyžádala zapojení několika českých i indonéských zprostředkovatelských firem

a četné konzultace s ambasádami obou zemí v Praze a Jakartě. Osobní jednání probíhala i s pracovníky indonéské ochrannářské organizace BKSDA (Balai Konservasi Sumber Daya Alam) v Denpasaru na ostrově Bali a na Ministerstvu financí Indonéské republiky v Jakartě.

Ochrana posledního nížinného deštného lesa v Belize

Byla rovněž vedena jednání s Casparem Bijleveldem, ředitelem Zoo Papiliorama a sekretářem nadace ITCF (International Tropical Conservation Fund) o možné spolupráci na projektech in situ na východním pobřeží Střední Ameriky (v Belize). Brněnská zoo má velký zájem o zapojení do tohoto projektu, a to zejména s ohledem na plánovaný chov kapustňáků a stavbu nového expozičního souboru Karibik.

Další aktivity

Zprávy o dění v EAZA, WAZA, EAAZA a UCSZOO

Pravidelně probíhá informování ředitele a jeho spolupracovníků o obsahu materiálů přicházejících ze zahraničních profesních organizací, zejména z EAZA a WAZA. Jsou z nich připravovány stručné české synopse tak, aby pracovníci byli průběžně a nepřetržitě informováni o úkolech vyplývajících z našeho členství v těchto organizacích a o aktuálním dění v zoologických zahradách v Evropě a ve světě. Jsou vyhodnocovány, překládány a rozesílány pravidelné týdenní informační bulletiny, dopisy, dotazníky aj.

ŘEDITELSKÝ ÚSEK

DIRECTORIAL DEPARTMENT

Dále jsou předkládány další materiály, např. části nové strategie WAZA pro welfare zvířat či strategie WAZA pro ochranu přírody. Byla doplněna a do angličtiny přeložena plemenná kniha ledních medvědů v EARAZA. Na výzvu UCSZOO bylo zpracováno stanovisko k materiálu o budoucnosti struktury záchranných programů, a poté bylo zařazeno mezi dokumenty připomínkového řízení, jehož se účastní členská zahrada UCSZOO.

Inovace expoziční koncepce Zoo Brno

V roce 2015 probíhaly práce na inovaci expoziční koncepce, která má přímou návaznost na Strategii rozvoje Zoo Brno a z ní vyplývající dvouleté akční plány organizace. Při rozhodování o expoziční koncepci sehrála roli historická pověst Brna ve světě, a to působením objevitele základních zákonů genetiky G. Mendela. V souvislosti s těmito fakty první expoziční koncepce vycházela z evolučního vývojového hlediska. Nová chovatelská koncepce nebude ukazovat jednotlivé druhy či skupiny druhů ve všech vývojových souvislostech, nýbrž chce prezentovat druhy nebo skupiny druhů z pohledu určitých, většinou velmi jednoduchých souvislostí a momentů, tzv. zastávek evoluce. Tato inovovaná expoziční koncepce bude v lednu roku 2016 předložena řediteli brněnské zoo.

VNĚJŠÍ VZTAHY

Prezentace činnosti Zoo Brno a všech jejích aktivit se v oblasti vnějších vztahů uskutečňovala prostřednictvím tiskových

konferencí, tiskových a flash zpráv, webových prezentací Zoo Brno a komunikací na sociálních sítích.

V roce 2015 se v Zoo Brno konalo 12 tiskových konferencí a novinářům bylo poskytnuto 51 tiskových zpráv (stav všech dat k 15. 12. 2015). Na oficiální internetové prezentaci na webu www.zoobрно.cz bylo v sekci Aktuality publikováno celkem 58 článků a informací o dění a akcích v Zoo Brno. Za rok 2015 zaznamenal web brněnské zoo 419 347 návštěv od 217 426 uživatelů. Zobrazeno bylo 1 673 643 stránek. Největší návštěvnost měla kromě úvodní stránky sekce Přímé přenosy.

K 1. 1. 2015 bylo fanoušky Zoo Brno na Facebooku 15 245 lidí, k poslednímu dni roku jich bylo 17 301, což znamenalo nárůst 2 056 fanoušků. Nejúspěšnějším příspěvkem bylo oznámení o narození ledního medvídky (21. 11. 2015), následované videem z tohoto porodu (26. 11. 2015).

Od června 2015 pravidelně využíváme profil na sociální síti Twitter a ve stejném měsíci byl založen účet na Instagramu. K 31. 12. 2015 má účet na Twitteru 70 sledujících, na Instagramu jich je 382.

DOZORČÍ RADA

Rada města Brna na schůzi číslo R7/012, konané 3. března, rozhodla o zřízení dozorčích rad příspěvkových organizací v působnosti Odboru životního prostředí Magistrátu města Brna, schválila zřizovací listiny těchto dozorčích rad a jmenovala jejich členy. Dozorčí rada Zoo Brno a stanice zájmo-

vých činností, p. o., byla jmenována v tomto složení:

RNDr. Mojmír Vlašín – předseda

Václav Vincenc – místopředseda

Ing. Oliver Pospíšil

RNDr. Aleš Toman

Boleslav Březovský

První jednání Dozorčí rady Zoo Brno se uskutečnilo 15. dubna 2015 v Zoo Brno za účasti všech členů rady a těchto hostů: Mgr. Martin Ander, Ph.D., náměstek primátora města Brna, Ing. Martin Vaněček, vedoucí OŽP MMB, a MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., ředitel Zoo Brno.

Všechny přítomné přivítal náměstek Dr. Ander. Členům rady pak popřál hodně zdaru při jejich práci, přičemž vyzdvihl důležitost zřízení dozorčí rady a připomenul význam její činnosti. Hlavním tématem prvního zasedání bylo seznámení rady s platnými dokumenty pro řízení zoologické zahrady, k nimž patří Strategie rozvoje Zoo Brno, Akční plán Zoo Brno 2014-5, Rozpočet Zoo Brno 2015, Zřizovací listina Zoo Brno, Zřizovací listina Dozorčí rady Zoo Brno a Generel rozvoje Zoo Brno. Rada také obdržela informaci o stavu zapojení brněnské zoo do environmentální výchovy ve městě Brně, a to jak na pracovišti U zoologické zahrady 46, tak na pracovišti Hlídka 4.

Druhé zasedání dozorčí rady se uskutečnilo na pracovišti Hlídka 4, kde sídlí Středisko ekologické výchovy (SEV). Členové rady si prohlédli nově rekonstruovanou budovu ekostřediska, zaměřeného na přípravu a realizaci jednodenních výukových programů a škol-

ŘEDITELSKÝ ÚSEK

DIRECTORIAL DEPARTMENT

ních ekologických projektů pro děti z mateřských škol a žáky 1. stupně základních škol. Ekostředisko rovněž podporuje mimoškolní činnost a věnuje se osvětě veřejnosti. Veškeré aktivity střediska jsou připravovány podle Následného plánu činnosti, se kterým byla rada seznámena. Rada se na tomto druhém zasedání také zabývala plánovaným centrálním parkovištěm pro Zoo Brno, které by mělo vyrůst v městské části Kníničky, a zlepšením environmentálních aspektů podávání občerstvení v areálu Zoo Brno. Toho má být dosaženo zavedením vratných kelímků na nápoje jak ve stáncích, tak v restauraci U Tygra. Všem, kteří se účastnili jednání rady, byl předán přehled hospodaření Zoo Brno a stanice zájmových činností, p. o., za první čtvrtinu roku a za období leden až květen 2015.

Třetí zasedání dozorčí rady bylo výjezdní, proběhlo v Zoo Hodonín 30. září. K jednacím bodům patřilo vyjádření představitelů MČ Kníničky k projektu

parkoviště pro zoo, rozšíření spádové oblasti Záchrané stanice pro volně žijící živočichy v Jinačovicích i na Brno-město, dále pak bylo radě předloženo k vyhodnocení plnění Strategie rozvoje Zoo Brno a akčních plánů na jednotlivá období včetně jejich vyhodnocení. Dalším tématem byl návrh na změnu rozsahu a obsahu čtvrtletníku Zooreport, na změnu papíru, na který je tištěn, i na změnu tiskárny. Prostřednictvím dotazníku na webu a Facebooku se zoo optala veřejnosti, zda si změnu ve vydávání časopisu přeje, a pokud ano, tak jakou. Posledním bodem bylo představení záchrané stanice želv v Indonésii, vznikající postupně podle projektu Kura Kura – zachraň želvu, jehož nositelem je UCSZOO a hlavním účastníkem v Česku Zoo Brno, v Indonésii nadace Yayasan Kura Kura. Českým partnerem projektu je Veterinární a farmaceutická univerzita Brno.

Čtvrté zasedání Dozorčí rady Zoo Brno, poslední v roce 2015, se

uskutečnilo 9. prosince v Zoo Brno. Opět se hovořilo o okolnostech, které souvisejí s chybějícím parkovištěm pro zoo. Byla navržena stavba parkovacího domu v prostorách retenční nádrže na západním okraji zoo (směrem ke Kníničkám). Kromě toho by po přemístění ekodvora u zahradnictví Čtyřlístek v Bystrci mohlo v tomto místě vzniknout menší záložní parkoviště. V souvislosti s chystanou změnou časopisu Zooreport byl předložen přehled periodik vydávaných českými a slovenskými zoologickými zahradami. Rada přijala certifikaci pro stravovací zařízení v areálu Zoo Brno – Na palmovém oleji nesmažíme!

Na závěr bylo oznámeno, že schválený rozpočet Zoo Brno na rok 2016 všichni členové rady obdrží do konce roku 2015.

Další zasedání dozorčí rady se uskuteční 24. února 2016 v Zoo Brno.

Bc. Jana Hadová,
vedoucí ředitelského úseku

SUMMARY: Organizational changes at the management section took place in the first quarter of 2015 as a result of a document prepared by the consulting company M. C. Triton, spol. s r. o.. That document highlighted the need to update the rules of the organization and organizational structure of the zoo, and thus the director's section, too. The Triton evaluation report highlighted the need for a stronger focus of Brno Zoo on international cooperation. In particular, it is necessary that our zoo improve communication with foreign zoos and increase its participation in the operations of any international

organizations it belongs to. This concerns mainly the cooperation with the World Association of Zoos and Aquariums (WAZA), the European Association of Zoos and Aquariums (EAZA), the Eurasian Association of Zoos and Aquariums (EARAZA) or International or European Association of Zoo educators (IKE / EZE). A further evaluation report urges the Brno Zoo to improve the coordination of projects *in situ*, which seek to protect plant and animal species at the site of their natural habitat. Other changes proposed in the document of M. C. Triton, related to improving communication with the public,

promotion and presentation of the organization, but also generating goodwill of Brno Zoo.

According to an analysis prepared by M. C. Triton it is not necessary for the Brno Zoo to change its existing professional approach to human resources and internal audits. In this area in 2015, our zoo focused primarily on planning of workforce development and recruitment, which involves monitoring the situation on the labour market. Human Resources is also focused on enhancing employee motivation, the creation of evaluation systems, and organizing further training and education.

TECHNICKÝ ÚSEK

TECHNICAL DEPARTMENT

Výběh pand červených. Pohled zdola, v pozadí ohoz hlavní návštěvní trasy/The pandas enclosure. Walkway of the main visitor route behind

Technický úsek pracoval v roce 2015 ve čtyřech útvarech: investičním, logistice, úpravy zeleně a správy majetku.

Nové expozice

Brněnská zoologická zahrada během roku 2015 otevřela dvě nové expozice – pro pandy červené a tamaríny žltoruké.

Expozici pand červených, která vyrostla u hlavní komunikace, po níž jezdí návštěvník vláček, neohraničuje žádné pletivo či plot, ani síť či jiná optická bariéra. Dvě pandy tráví většinu dne v korunách vysokých stromů, tak jak to dělají i v jejich himálajské domovině. Podél trasy vláčku vede v místě nové expozice široká lávka sloužící jako vyhlídka. Pandy, pohybující se většinou ve

střední části korun stromů, se nacházejí zhruba ve výši očí pozorovatele, expozice je totiž postavena ve svahu a leží níž než návštěvní trasa s vyhlídkou.

Výběh, z něhož vyrůstá několik stromů, po nichž pandy šplhají, je kruhového půdorysu o průměru kolem 10 metrů, s hladkými kolmými stěnami, zahlouben-

Výběh pand červených. Pohled z hlavní návštěvní trasy/The pandas enclosure. View from the main visitor route

TECHNICKÝ ÚSEK

TECHNICAL DEPARTMENT

nými pod úroveň okolního terénu. Z korun stromů pandy uniknout nemohou, ale do obvodu výběhu jsme museli zabudovat elektrický ohradník.

Nová expozice tamarinů žlutorukých se nachází u nástupní stanice vláčku. Vznikla adaptací starší voliéry, k níž jsme přistavěli zateplenou ubikaci s prosklenou přední stěnou, takže návštěvníci mohou tropické pralesní opičky pozorovat i v chladnějším období roku.

Opravy expozic

Největší akvaterárium pavilonu Tropické království, představující tropickou řeku, je v provozu od roku 1998 a v roce 2015 absolvovalo významnou rekonstrukci. Nejdůležitější bylo zdokonalení úpravy vody zabudováním nových částí filtračního systému, který nyní vodu čistí mechanicky i chemicky a dokáže ji i sterilizovat (což má význam pro potlačování případné infekce). Přitažlivosti nově vybaveného chovatelského zařízení prospěla výměna skel

Výsadba bambusu ve výběhu pand/The bamboo planting in the pandas enclosure

a modelace dna imitujícího přírodní povrch, jakož i to, že prostor nad vodní hladinou zahradníci dotvořili větvemi, k nimž připevnili epifytické bromélie. Vysokou vzdušnou vlhkost, svědčící broméliím, udržuje nejen odpar z vodní hladiny, ale i rozprašovače a mlžiče. Do akvaterária se po rekonstrukci vrátili dva kajmánci trpasličí, nově přichozími jsou

tři vodní želvy karetky novoguinejské a skupina pěti piraní rostlinožravých.

V expozici klokanů žlutohých jsme k ubikaci přistavěli stylovou verandu, připomínající venkovské obydlí bělošského kolonisty nejmenšího světadílu. Vstupní část do této expozice, vyzdobenou skálou s kresbami Aboroginců, jsme doplnili ohništěm a starší dlažbu nahra-

Největší akvaterárium v pavilonu Tropické království po rekonstrukci/The biggest aquaterrarium in the Tropical Kingdom pavilion underwent a major renovation

Jedna z nově vysazených bromélií v rekonstruovaném akvateráriu/Epiphytic bromeliads in the space above the water in the aquaterrarium

TECHNICKÝ ÚSEK

TECHNICAL DEPARTMENT

dili mlatem – místo nyní lépe vystihuje atmosféru prostředí původních obyvatel Austrálie.

V Africké vesnici, kde se v době pravidelného komentovaného krmení žiraf schází větší počet návštěvníků, jsme ochoz s vyhlídkou do výběhu kopytníků rozšířili o dřevěné schodiště a plató se zábradlím.

Ve výběhu, který navazuje na veterinární ošetřovnu a sousedí s výběhem lachtanů, jsme opravili vodní nádrž a expozici přizpůsobili pro nový druh – mývaly severní.

U jezera ve výběhu bobrů jsme zřídili kořenovou čistírnu vody. Biologickou filtraci vody hodláme zavést i u nádrží v sousedním výběhu vlků – jezera u bobrů i vlků jsou propojena umělým potokem, v němž voda, poháněná čerpadlem, cirkuluje.

Opravy dalších objektů

Navážecí rampu k objektu centrální přípravný krmiv jsme rekonstruovali a zastřešili. U výběhu tygrů jsme vyměnili některá popraskaná skla. Nový povrch dostala manipulační plocha u skle-

níku a pozemní komunikace mezi správní budovou a pavilonem opic a u výběhu jelenů wapiti.

Informační technologie

Modernizaci počítačové sítě umožnila cílená dotace z rozpočtu města Brna ve výši 1 000 000 korun. Zoo zakoupila nový, výkonnější server s novým operačním systémem a potřebnými licence-mi, zálohovací software a firewall. Ve správní budově kompletně rekonstruovala datové rozvody. V roce 2015 naše zoologická zahrada také koupila,

Ochoz s vyhlídkou do výběhu kopytníků v Africké vesnici jsme v roce 2015 rozšířili. Komentované krmení žiraf nyní může sledovat větší počet návštěvníků/The prospect into the enclosure of ungulates, we expanded. Commented feeding of giraffes can now monitor a larger number of visitors

TECHNICKÝ ÚSEK

TECHNICAL DEPARTMENT

v rámci plánované obměny, sedm nových stolních počítačů.

Úpravy zeleně

Nové výsadby se během roku 2015 objevily na mnoha místech zoo. Například v nové expozici pand červených pracovníci útvaru úpravy zeleně dosadili k původním několika vzrostlým dubům letním mj. rododendrony, magnólie a bambusy. Pavilon Tropické království obohatili o vzrostlé palmy, u vstupu do zoo a u některých jiných objektů doplnili mobilní nádoby o sezónní výsadby letniček. Založili nové trávníky před Africkou vesnicí, trávník obnovili v rozlehlé voliére syslů v zázemí zoo, dominantní travnatý záhon upravili u nástupiště vláčku. Instalovali nové dekorace v různých venkovních výbězích i vnitřních expozicích (např. krmící košíky ve voliére snovačů). Starali se o pravidelnou zálivku zeleně ve venkovních výbězích i vnitřních expozicích, dále také ve školce a skleníku, kde množili rostlinný materiál pro další výsadby (jak venkovní, tak i do vnitřních expozicí). S pomocí několika dobrovolníků zasadili do školky velké množství semenáčků habrů a dubů, které použijeme především pro obnovu lesního porostu.

Zahradníci také seřezávali živé ploty, prořezávali suché větve či káceli stromy ohrožující bezpečnost návštěvníků. S chovateli jezdili do okolních lesů pro tzv. okusy – olistěné větve stromů, vhodné jako krmivo pro zvířata. Pro ně také vyžínali trávu, sbírali ovoce a vozili nevyužité vánoční stromky. Pro určité druhy zvířat vyráběli různé úkryty (boudič-

Paviánům anubi, které chováme v pavilonu opic 1, bude sloužit nový venkovní výběh, jehož stavba započala koncem roku 2015/The building of baboon enclosure began in late 2015. It becomes part of the existing pavilion of monkeys
Photo Jan Hrdlička

ky). Postarali se o sezónní tematickou výzdobu areálu, například při halloweenských oslavách či o vánočních svátcích, a připravili trasu Běhu zoologického zahradou, která vedla i mimo areál zoo.

Pracovníci útvaru úpravy zeleně se také starají o dřeviny a keře v Záchrané stanici v Jinačovicích a na Středisku ekologické výchovy Hlídku v parku pod hradem Špilberkem.

TECHNICKÝ ÚSEK

TECHNICAL DEPARTMENT

Správa majetku

V útvaru správy majetku pracovalo v roce 2015 pět stálých zaměstnanců zoo z oddělení údržby, celkem měl útvar kolem 60 lidí.

Část z nich vykonávala tzv. veřejně prospěšné práce (VPP), tuto formu výpomoci zoologické zahradě zprostředkoval Úřad práce. V lednu až srpnu působilo v zoo 20 VPP + jeden koordinátor, v srpnu až prosinci 22 VPP + 1 koordinátor. Věnovali se především úklidu areálu a drobným pomocným pracím. Všichni byli spolehliví a odváděli kvalitní práci, kterou ostatní zaměstnanci zoo oceňovali. Nejpočetnější skupinu v útvaru správy majetku tvořili účastníci obecně prospěšných prací (OPP), které do zoo posílá mediační a probační služba. Docházelo jich kolem 33. Jejich spoleh-

livost byla až na výjimky malá, některým jsme museli pro porušování pracovní kázně zrušit smlouvu.

Pracovníci VPP a OPP vypomáhali při modelaci terénu ve výběhu pand červěných, opravě pozemní komunikace u skleníku a hnojiště, úpravě expozice pro mývaly severní, úpravě expozice tamarinů žlutorukých, opravě pozemní komunikace mezi správní budovou a pavilonem opic, budování kuřáckých koutků, nátěrech oplocení, laviček a vybavení dětských hřišť a při úpravě okolí stánku s občerstvením u dolní točny vláčku.

Zoologické zahradě vypomáhali i dobrovolníci. Přicházeli ve skupinách, nebo i individuálně, a na různých místech uklízeli, natírali ploty či v sadě sbírali ovoce.

Příprava nových investic

Investiční útvar v roce 2015 připravoval studie a projektové dokumentace k novým stavbám, které by měly v zoo vzniknout v příštích letech. Jedná se především o expozici pižmoňů, která v dolní části zoo rozšíří expoziční komplex Beringie, a expozici lvů jako součást komplexu Kalahari.

Hlavním úkolem technického úseku v nastávajícím období bude dokončení nového venkovního výběhu paviánů anubi, který jsme začali budovat už v roce 2015, a stavba nového oplocení výběhu Safari, nového oplocení areálu zoo a nového prostoru pro separaci odpadů.

Ing. Miroslav Janota,
vedoucí technického úseku

SUMMARY: Brno Zoo during 2015 opened two new exhibitions – the red pandas and the golden-handed tamarins. The reconstruction of the largest aquaterarium in the Tropical Kingdom pavilion was also significant.

The exposure of the red pandas is not restricted by any wire or fence, or network or other optical barrier. The two pandas spend most of the day in the tops of tall trees, as they do in their Himalayan homeland. Pandas, moving mostly in the middle of the forest canopy, are roughly equal to the observer's eye, because the exposure is built on a slope and is lower than the visiting route with a view. The enclosure has a circular ground plan with a diameter of

around 10 meters, with smooth vertical walls recessed below the level of the surrounding terrain. Pandas cannot escape from the treetops, but we had to incorporate an electric fence into the perimeter of the enclosure.

A new exhibition of golden-handed tamarins is an adaptation of an earlier aviary, for which we built insulated glass-fronted barracks, so that visitors can observe tropical jungle monkeys even in colder periods of the year.

The biggest aquaterarium of the Tropical Kingdom pavilion representing a tropical river has been in operation since 1998, and in 2015 it underwent major reconstruction. Most important was the improvement of water

treatment by incorporating the new portion of the filtering system, which is now able to purify water both mechanically and chemically, and can also sterilize it. Attraction of a newly equipped breeding facility benefited from replacement of glass and from shaping the bottom simulating the natural surface, and also from the fact that the space above the water was improved by our gardeners with branches with attached epiphytic bromeliads. High humidity, useful for bromeliads, is kept not only by the evaporation of the water, but also by sprayers and misters. After the reconstruction two Cuvier's dwarf caimans returned to this aquaterarium, the newcomers are three pig-nosed turtles and a group of five Amazonian pacus.

VZDĚLÁVACÍ ÚSEK

EDUCATIONAL DEPARTMENT

Zooedukátorka ze Střediska ekologické výchovy Hlídka vede výukový program představující dětem svět ptáků. Zoo Brno od roku 2015 nabízí školám výukové programy nejen v areálu na Mniší hoře, ale i v ekostředisku Hlídka, které je umístěno v centru města, v parku pod hradem Špilberkem/The zoo educator of the Hlídka environmental centre leads a tutorial approaching the life of birds. Since 2015, Brno Zoo organised teaching programs not only in the zoogarden area, but also at the Hlídka center – this is localised at the centre of the city in the pleasant natural environment of the park below Špilberk Castle

Na vzdělávacím úseku působili na začátku roku 2015 čtyři zooedukátoři. V souvislosti se spuštěním provozu nového útvaru – Střediska ekologického vzdělávání Hlídka – počet pracovníků úseku postupně vzrostl o čtyři pedagogy, jednoho pracovníka mateřského infocentra a dva pracovníky provozu (údržba a úklid).

Hlavními vzdělávacími a osvětovými aktivitami byly výukové programy a exkurze určené především dětem z mateřských škol, žákům základních škol a studentům škol středních a vysokých. Pracovníci úseku dále připravovali návštěvy pacientů kliniky dětské onkologie v zoologické zahradě a do zoo zvali

i klienty speciálních institucí, jako je Domov pro osoby se zdravotním postižením Srdíčko, Sdružení Veleta či Služby sociální péče Tereza. Pracovníci úseku také zajížděli s kontaktními zvířaty do Speciální školy Elpis a do domovů pro seniory.

Do oblasti mimoškolní činnosti spadala Stanice mladých přírodovědců, při níž pracovalo sedm odborných skupin, osmou skupinou byl Nízkopražský klub. Pracovníci úseku opět připravovali a vedli týdenní turnusy příměstských dětských táborů o jarních a letních prázdninách a jednodenní workshop Umíte se postarat o svého miláčka?, pořádaný o podzimních prázdninách.

Během roku 2015 pracovníci úseku připravovali oblíbené osvětové vzdělávací akce pro veřejnost. Patřilo k nim např. Putování za zvířaty Severu, Den pro seniory, Den přírodních věd, připravovaný společně se Střední průmyslovou školou chemickou v Brně, nebo Den Země, na jehož organizování se podíleli studenti ústavu marketingu Provozně ekonomické fakulty Mendelovy univerzity. Pokračovala také spolupráce s gymnáziem na Slovanském náměstí, jehož studenti připravují soutěž pro žáky druhého stupně základních škol a víceletých gymnázií v anglickém jazyce.

Rada města Brna pověřila zoologickou zahradu, aby podala žádost o zá-

VZDĚLÁVACÍ ÚSEK

EDUCATIONAL DEPARTMENT

pis do rejstříku škol a školských zařízení Ministerstva školství České republiky. Pracovníci vzdělávacího úseku žádost v roce 2015 upravili a Zoo Brno a stanice zájmových činností, p. o., ji podala Krajskému úřadu Jihomoravského kraje. Vyjádření by měla zoologická zahrada obdržet v roce 2016.

Během prvních šesti měsíců roku 2015 probíhaly přípravy na spuštění provozu nového útvaru vzdělávacího úseku, Střediska ekologické výchovy Hlídky. Dokončili jsme vybavení výukových místností, multimediální učebny a promítacího sálu nábytkem a didaktickými pomůckami. V zahradě, která obklopuje budovu ekostřediska, jsme instalovali zahradní nábytek, mobiliář a dětské herní prvky. Středisko, které zahájilo provoz 1. července, nabízí dětem z mateřských škol, žákům prvního stupně základních škol, rodinám s dětmi i široké veřejnosti pestrý program zábavného a poučného trávení volného času: zájmové kroužky, ekologické výukové programy, výstavy a přednášky zaměřené na ochranu přírody, prázdninové příměstské tábory a další. Do konce roku navštívilo Hlídku téměř tisíc zájemců. V následujícím textu podrobněji pojednáme o činnosti ekostřediska i o různých aktivitách pedagogů vzdělávacího úseku.

ÚTVAR VZDĚLÁVÁNÍ

Kampaň Světové asociace zoo a akvárií (WAZA) – Biodiverzita, to jsme my!

Krátký šot natočený v naší zahradě se probojoval mezi deset nejlepších příspěvků o propagaci kampaně

Jedna z výtvarných prací zaslaných do soutěže Biodiverzita – to jsme my. Autorkou kresby nazvané *Není kočka jako kočka* je sedmiletá Markéta Bryšová, navštěvující Základní uměleckou školu Pavla Křížkovského v Brně-Komíně/A sample of the artwork submitted to the contest "Biodiversity Is Us." By seven-year-old Markéta Bryšová, who attends the Elementary Art School of Pavel Křížkovský in Brno-Komín, it is entitled "Each Cat is Not the Same"

Biodiverzita – to jsme my! Oznámeno to bylo na výroční konferenci Světové asociace zoo a akvárií (WAZA), konané ve dnech 11. až 15. října 2015 v Al Aine ve Spojených arabských emirátech. WAZA vyhlásila tuto kampaň v roce 2014 jako součást Dekády biodiverzity OSN 2011–2020. Posléze vyzvala členské zahrady, aby zpracovaly audiovizuální záznam o tom, jak jejich pracovníci šíří informace o významu zachování biologické rozmanitosti a jak nabádají k třeba i drobným změnám v chování lidí, které mohou zánik druhů zmírnit či zastavit. Z úspěšného šotu vysvítá, že pracovníci Zoo Brno dokázali do dění kolem kampaně vtáhnout i nadšence z jiných subjektů – především studenty některých brněnských univerzit. Odborníky z WAZA také tento aspekt zaujal.

Jednou z prvních příležitostí, jak do kampaně vstoupit, byl v naší zoo Den Země, který jsme oslavili 25. dubna 2015. Celodenní program jsme věnovali především propagaci ochrany biodiverzity. Pracovníci vzdělávacího úseku společně se studenty Provozně ekonomické fakulty Mendelovy univerzity připravili soutěžní stezku pro malé návštěvníky zoo. V různých částech zahrady instalovali šest hravých i vzdělávacích stánků, na nichž bylo na Den Země rušno. Například u stánku Správný třídilatel bylo zapotřebí dobře roztřídit odpady. Pro malé „kešery“ vysokoškoláci také připravili dětskou verzi oblíbené hry geocaching – děti dostaly za úkol hledat skryše s kvízem, jenž se týkal biodiverzity. Na Den Země prošlo soutěžními stánky 3 500 návštěvníků. Studenti Provozně ekonomické fakulty

VZDĚLÁVACÍ ÚSEK

EDUCATIONAL DEPARTMENT

Mendlovy univerzity připravili výtvarnou a literární soutěž pro žáky základních i středních škol, jejímž tématem byla zmíněná kampaň. Výsledky soutěže byly vyhlášeny v zoo na Den Země. Na potřebu ochrany biodiverzity upozorňovaly v Zoo Brno plakáty umístěné na několika místech v areálu zahrady. Téma kampaně konzultovaly s pracovníky úseku tři studentky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v souvislosti s přípravou jejich bakalářských či diplomových prací. Od dubna do konce roku 2015 sloužila školním kolektivům znalostní stezka sestavená na téma biodiverzita.

Naučná stezka ke kampani Biodiverzita, to jsme my!

Vzdělávací pracovníci Zoo Brno poprvé vytyčili naučnou stezku vedoucí zahradou a vázanou k tématu biodiverzity a její ochrany 23. dubna 2015. Stezka měla sedm stanovišť určených žákům 1. stupně základních škol a jedenáct stanovišť pro žáky 2. stupně. Školáci, kteří se svými pedagogy přicházejí absolvovat stezku, si v pokladně zoo vyzvedávají formuláře (tzv. pracovní listy) obsahující otázky a zadání z jednotlivých stanovišť a mapu zoo, na níž jsou zastavení vyznačena. Čekala je pestrá paleta úkolů, které museli vyřešit a výsledky zaznamenat do pracovních listů. Například z odliktů stop tří druhů savců se snažili poznat, který patří paovci hřivnaté. Vyplněné pracovní listy děti před odchodem ze zoo odevzdaly svým pedagogům. Výsledky a poznatky získané na stezce společně zhodnotili ještě

v zoo, případně až následující den ve škole. Stezkou prošlo v průběhu roku 1 635 dětí.

Soutěž ke kampani Biodiverzita, to jsme my!

Pro žáky základních a středních škol z Brna a okolí studenti Provozně ekonomické fakulty Mendlovy univerzity také zorganizovali výtvarnou a literární soutěž, jejímž tématem byla biodiverzita. Studentská porota vybírala ze 43 zaslaných obrázků a 45 pohádek či povídek. Vítězové soutěže byli vyhlášeni a odměněni v zoo na Den Země.

Výukové programy a exkurze

Vzdělávací pracovníci nabízeli školám různých typů šestnáct výukových programů. I nadále byly v nabídce takzvané samoobslužné listy, které umožní exkurzi zoologickou zahradou pouze za doprovodu vyučujícího (asistence pracovníka zoo není nutná). Další nabízenou aktivitou pro školní kolektivy (třídy i školy) byla naučná stezka, vytyčená v areálu zoo. Na stezku rozmisťujeme sérii otázek, odpovědi na ně děti během procházky zahradou zapisují do formuláře a výsledky nakonec vyhodnotí se svým pedagogem.

Výukové programy jsme připravili pro děti z mateřských škol, žáky základních škol a studenty škol středních. Středoškoláci měli k dispozici šest výukových programů, žáci z prvního stupně základních škol rovněž šest, žáci druhého stupně jedenáct a děti z mateřských škol dva. Každý program je koncipován do dvou částí, celková délka představu-

Při plnění jednoho z úkolů soutěžní stezky se děti snaží hmatem poznat, co se nachází uvnitř krabice/At one station on the task-track, children try to discover what's inside the box by using their sense of touch
Photo: Martina Dvořáková

je dvě vyučovací hodiny. První část probíhá v audiovizuálním sále ve správní budově zoo. Přednášku doplněnou dotazy žáků pracovník zoo zpestřuje ukázkou živého zvířete a přírodnin, spouští powerpointovou prezentaci či promítá videosnímek. Druhou část programu děti absolvují v areálu zoo, na závěr vyplní pracovní list.

V roce 2015 proběhlo v Zoo Brno 88 výukových programů, kterých se zúčastnilo 2 496 žáků a studentů. Společně s naučnou soutěžní stezkou a samoobslužnými listy využilo vzdělávacích programů 4 131 zájemců.

Pro studenty vysokých škol připravujeme přednášky a prohlídky zoo s odpovídajícím odborným výkladem. Na odborné exkurze přišli do zoo studenti Pedagogické fakulty Masarykovy uni-

VZDĚLÁVACÍ ÚSEK

EDUCATIONAL DEPARTMENT

K nejoblíbenějším výukovým programům stále patří Naši savci/The tutorial named Our Mammals are still among the most popular

verzity, Mendlovy univerzity a Veterinární a farmaceutické univerzity. V roce 2015 proběhlo v zoo devět odborných programů pro vysoké školy, kterých se zúčastnilo 450 studentů.

Stanice mladých přírodovědců

Od roku 1978 tato zájmová organizace poskytuje dětem a mládeži možnosti využití volného času v atraktivním prostředí zoologické zahrady. Jejím hlavním cílem a posláním je naučit své členy vztahu k přírodě, k její ochraně a k získávání vědomostí v rozličných přírodovědných oborech. Stanice je určena pro děti a mládež ve věku od 5 do 18 let a pro svoji činnost má k dispozici tři klubovny, ve kterých jsou umístěny i zájmové chovy plazů, ptáků a savců. O zvířata ze stanice se starají členové vybraných odborných skupin. Stanice pracovala v roce 2015 v sedmi odbor-

ných skupinách, do nichž pravidelně docházelo celkem 63 členů. Osmou skupinou byl tzv. Nízkoprahový klub.

Nízkoprahový klub

Nízkoprahový klub, založený jako součást Stanice mladých přírodovědců v prosinci 2001, slouží dětem ve věku 8–18 let, pocházejícím ze znevýhodněného prostředí, z rodin sociálně slabých či jinak rizikových. Frekventanty klubu jsou většinou chovanci dětských domovů či diagnostických ústavů. Scházejí v klubovně ve správních budovách a v areálu zahrady každé úterý od 15.30 do 18 hodin. Klienti klubu se pohybují v areálu zoo vždy s doprovodem pracovníků zoo. Náplň činnosti klubu je orientována na přírodu, životní prostředí, zvířata žijící ve volné přírodě i chovaná v zoologických zahradách. V roce 2015 navštěvovalo klub 272 klientů.

Prázdniny v zoo

Letní prázdniny od 13. 7. do 28. 8. 2015

Prázdninové příměstské tábory měly v brněnské zoo premiéru v roce 1997. Do osmi týdenních turnusů, které pokryjí oba prázdninové měsíce, přijímáme kolem pětadvaceti dětí ve věku od 7 do 11 let. Také v roce 2015 (od 13. 7. do 28. 8.) přicházely děti do zoo od pondělí do pátku v 8 hodin ráno a rodiče si je vyzvedli ještě týž den v 17 hodin. Náplň jednotlivých dnů připravili a o děti se starali pracovníci vzdělávacího úseku a v roli pomocných pedagogů jim pomáhali studentky z Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Rodiče přihlašovali děti na tábor na internetových stránkách Zoo Brno. V roce 2015 se tábora zúčastnilo 145 dětí.

Pro děti trávící v zoo prázdniny vždy předem připravujeme velmi pestrý program, k němuž patří pozorování zvířat přímo v areálu zoo, soutěže, hry, zábavné kvízy, pracovní listy, celotáborová hra, soutěžní stezka o zvířatech. Děti na táboře vítá oblíbený kamarád, papoušek Eda. V přednáškovém sále sledují populární kreslené pohádky o zvířatech, ale i přírodopisné filmy, které přibližují život zvířat všech světadílů. Během týdne děti poznají celou zahradu a nahlédnou i do jejího zákulisí. Jeden den bývá věnován výletu do jiné zoo.

Jarní prázdniny od 23. 2. do 27. 2. 2015

Podobně probíhají v zoo i jarní prázdniny, pořádané od roku 1992. Své potomky mohou rodiče přihlásit třeba jen na jeden den Jarních prázdnin

VZDĚLÁVACÍ ÚSEK

EDUCATIONAL DEPARTMENT

v zoo. V roce 2015 se jich účastnilo 31 dětí. I když v době jarních prázdnin panuje spíš zimní počasí, děti spatří téměř všechna zvířata nejen ve vytápěných pavilonech, ale i ve venkovních výbězích. A ve Stanici mladých přírodovědců se seznámí se základy péče o čtyřnohé domácí mazlíčky.

Podzimní prázdniny – 30. října

Naučný program pro děti Umíte se postarat o svého miláčka? je určen pro skupiny pěti až deseti dětí ve věku osmi až dvanácti let. Účastníci jednodenního programu, který termínově odpovídá podzimním prázdninám, se v zoo v době mezi 8. a 16. hodinou dozvědí, jak pečovat o zvířátka, která mají doma, co jim prospívá a co naopak škodí, jaké krmení jim připravit apod. Tento program zoo nabízí od roku 2012, v roce 2015 jej využilo pět dětí.

Vzdělávací akce v areálu zoo

Putování za zvířaty Severu – 24. ledna

Komentované krmení vybraných zvířat pocházejících z Arktidy či subarktických oblastí (např. medvědů ledních, sobů polárních, vlků arktických a dalších) doplnilo promítání filmu Kamčatka – láska na druhé straně planety a prohlídka přírodnin (parohů, lebek, srstí, peří) ve výukovém sále správní budovy zoo.

Ptačí den – 1. dubna

Soutěž Den ptactva pro školy pořádá naše zoo tradičně 1. dubna. V tento den mají vstup do zoo zdarma nejen soutěžící školáci s doprovodem, ale také všichni nositelé ptačích příjmení.

Soutěže se zúčastnilo 13 čtyřčlenných družstev. Zvítězili studenti Klasického a španělského gymnázia, Brno, druhé místo obsadili žáci ZŠ Pavlovská a třetí místo obsadili studenti Gymnázia Vídeňská, Brno.

Po stopách zvířat se studenty Gymnázia Slovanské náměstí/ Into the Wild with English Guide – 23. dubna

První ročník soutěže s ekologickou a zoologickou tematikou, určené žákům druhého stupně základních škol a probíhající v angličtině. Soutěž vymysleli a spolu s pracovníky zoo připravili studenti a pedagogové Gymnázia na Slovanském náměstí v Brně. Kromě toho, že soutěžící odpovídají na otázky umístěné na naučné stezce, projdou také třemi stanovišti, kde se podrobí testům z praktického poznávání přírodnin, určování zvířecích druhů a jejich přiřazování do odpovídajících biotů. Soutěžící si také musejí (v duchu) správně přeložit anglický název druhu, který

vylosovali, a pantomimicky předvést, o jaké zvíře jde. Všichni žáci si zdařilou soutěž užili. Přitom překvapili nečekaně dobrou znalostí anglického jazyka, takže organizátoři soutěže už mohou pro příště připravovat těžší otázky. Soutěže se účastnilo dvacet čtyřčlenných družstev. První místo obsadila ZŠ Gajdošova, Brno, druhé ZŠ Kuldova, Brno, třetí byla ZŠ Nedvědice.

Den Země – 25. dubna

Mezinárodní Den Země, který připadá na 22. duben, připomínáme každoročně tak, že pořádáme tematicky zaměřenou akci pro veřejnost. V roce 2015 proběhly v Zoo Brno oslavy Dne Země 25. dubna. Jak o tom podáváme zprávu výše, zaměřeny byly na ochranu biodiverzity.

Den přírodních věd pro veřejnost

– 1. května

Už třetím rokem obohacuje dění v zoo originálně pojatý Den přírodních

Pracovníci úseku (uprostřed) při vedení prázdninových turnusů pomáhají dva studenti pedagogické fakulty/The runs of Holidays at the Zoo leads the zoo educator (middle) and two students of Faculty of Education

VZDĚLÁVACÍ ÚSEK

EDUCATIONAL DEPARTMENT

věd. Jeho iniciátory i hlavními aktéry jsou studenti Střední průmyslové školy chemické v Brně. Den přírodních věd probíhá dvakrát ročně. Jarní termín je vyhrazen široké veřejnosti, podzimní slouží přihlášeným kolektivům dítek školou povinných. Jarní akce se letos konala 1. května. V různých částech areálu zoo studenti rozmístili třináct tematicky zaměřených stanovišť, vybavených názornými pomůckami. Přicházejícím návštěvníkům předváděli pokusy a střídali se při slovním výkladu. Mladí chemici se ukázali jako všestranní, jejich vědě patřilo jen jedno stanoviště, neboť všechna další věnovali fyzice, matematice, geologii a několika biologickým disciplínám. Den přírodních věd doprovázelo komentované krmení, které za asistence chovatelů vedli další studenti chemické průmyslovky na osmi místech v zoo. Návštěvníci Zoo Brno získali na prvního máje neobvyklé množství informací a značnou dávku inspirace. Většina z nich přiznávala, že největším zážitkem bylo pozorovat, s jakým nadšením a zájmem o věc je na jednotlivých stanovištích oslovují mladí lidé, aktéři Dne přírodních věd. I když prvomájové počasí roku 2015 bylo pošmourné, přesto zavítalo do zoo 660 návštěvníků.

Den přírodních věd pro školy

– 6. říjen

Třetí ročník soutěže pro žáky druhého stupně základních škol a odpovídajících ročníků gymnázií. O tuto soutěž, kterou připravují studenti Střední průmyslové školy chemické v Brně, je velký zájem. V roce 2015 se jí účastnilo 80 tří-

Stanoviště Chemie na Dni přírodních věd. Pokus Magická bublina demonstruje změnu objemu oxidu uhličitého při sublimaci suchého ledu/The chemistry station at the Day of Natural Sciences. The Magic Bubble experiment demonstrates the volume change of carbon dioxide during the sublimation of dry ice

Stanoviště Chemie na Dni přírodních věd. Podstatou pokusu Duch z lahve je rychlý katalytický rozklad peroxidu sodíku/The chemistry station at the Day of Natural Sciences. The Spirit from the Bottle experiment is based on rapid catalytic decomposition of hydrogen peroxide

až pětičlenných družstev z 30 základních škol a víceletých gymnázií. Žáci se na osmi stanovištích (geologie, energie, chemie, botanika, fyzika, zoologie savců, ptáků, plazů) rozmístěných areálu zoo mohli z úst studentů průmyslové školy dozvědět mnoho nového z různých oborů přírodních věd, sledovali fy-

zikální i chemické pokusy či si např. potěžkali pštrosí vejce nebo parohy jelenovitých. Přitom měl Den přírodních věd hlavní téma – vše se točilo kolem energie. Na každém stanovišti dostali soutěžící tři otázky, odpovědi zapsali do soutěžních archů, které nakonec studenti a pracovníci úseku vyhodnotili. Zvítězila

VZDĚLÁVACÍ ÚSEK

EDUCATIONAL DEPARTMENT

Stanoviště Paleozoologie se na Dni přírodních věd proměnilo ve výtvarnou dílnu/The paleozoology station at the Day of Natural Sciences changed into an art workshop

Základní škola v Dubřanech, druhé místo obsadila ZŠ Sirotkova, Brno, třetí byla ZŠ Ořechov.

Den seniorů – 1. října

Osvětová akce pro seniory, pořádaná u příležitosti Světového dne seniorů. Připraveno bylo speciální komentované krmení a jízda vláčkem.

Světový den zvířat – 4. říjen

U příležitosti Světového dne zvířat jsme v zoo připravili zábavnou kvízovou stezku pro širokou veřejnost. Kvíz obsahoval otázky, které se týkaly zoologie, ochrany přírody (včetně dopadů masového zakládání plantáží palmového oleje) i svatého Františka z Assisi, patrona zvířat, k jehož osobě se vyhlášení Světového dne vztahuje. Stezku měli návštěvníci k dispozici od 9 do 15 hod., za tu dobu odevzdali 73 správně vyplněných odpovědních lístků, z nichž jsme

vylosovali šest šťastných výherců. Odpoledne mohli zájemci vyslechnout přednášku bioložky Mgr. Ivy Uhrové „Na čem (se) smaží Indonésie.“ Návštěvníci, kteří přišli, nelitovali, podívali se do země tisíce ostrovů a rozmanitých kultur a dozvěděli se hodně zajímavého o fascinující a zároveň ohrožené přírodě i životě místních lidí. V neděli 4. října přišlo do zoo 1 320 lidí, z nich 243 byli nositelé zvířecího příjmení, kteří mají o Světovém dni zvířat vstup zdarma.

Výstava fotografií Igora Špiljonoka

V jedné z kamčatských chalup expozičního celku Beringie je dlouhodobě umístěna výstava fotografií nasnímaných v Kronocké státní biosférické rezervaci na Kamčatce, jejichž autorem je známý ruský fotograf přírody Igor Špiljonok (Шпиленок, Shpilenok). Snímky zachycují kamčatské medvědy uprostřed úchvatné divoké přírody, na sněhových pláních, v ledové vodě jezer či poblíž horkých sopečných gejzírů.

Spolupráce se speciálními institucemi

Návštěvy pacientů kliniky dětské onkologie

Zoo Brno spolupracuje s Klinikou dětské onkologie Fakultní dětské nemocnice v Brně již od roku 1998. Návštěvy malých pacientů se konají od března do prosince, s přestávkou o letních prázdninách. Jedna z návštěv bývá věnována výletu do jiné zoo. V roce 2015 se návštěvy v Zoo Brno uskutečnily 13. 5., 30. 9., 21. 10. a 8. 12., účastnilo se jich 145 dětí v doprovodu 112 dospělých (příbuzných či zdravotnického personálu).

Vzhledem k jejich zdravotnímu stavu se děti pohybují po areálu zoo mikrobusem nebo na elektrických vozících, které na zajímavých místech zastaví a děti si případně na určitou dobu vystoupí. Po prohlídce celé zahrady se vždy těší na občerstvení v restauraci U Tygra, kde jim výborně chutná. Tam děti také dostávají malý dáreček jako upomínku na návštěvu zoo.

V květnu se návštěva z onkologické kliniky (14 dětí a 7 rodičů) zaměřila na africká zvířata. V září jsme se s dětmi z kliniky a jejich doprovodem vydali na výlet do Zoo Praha. Při říjnové návštěvě Zoo Brno děti nejvíce zaujala mláďata surikat. Poslední návštěva v roce probíhá začátkem prosince a bývá ve znamení mikulášské nadílky a blížících se Vánoc. Mikulášská besídka, které se v doprovodu rodičů a zdravotníků účastnilo 23 dětí, proběhla 8. 12. 2015 nejprve v kinosále, kde studenti pedagogické fakulty pod vedením PhDr. Blanky Knopové zpěvem koled navodily vánoční atmosféru. Společně se studenty si na pódiu vánoční melodie zazpívaly i děti. Pak vystoupilo duo Brněnské písničkové tetiny Matylida a Klotylida a zahrálo pohádkové představení „S tetinami zpívání o zimě a vánocích“. Matylidu a Klotylidu doplnilo vtipné vystoupení čertů Blekoty a Vendelína. Následovalo pohoštění.

Druhá část vánočního setkání se odehrála na prostranství před vstupem do expozičního komplexu Beringie, kam chovatelé přivedli irské koby Dannyho a Clifa, kobytku miniappalously a dvě alpaky. Za dětmi přišel Mikuláš, anděl a čert a obdarovali je dárečky. Z koše

VZDĚLÁVACÍ ÚSEK

EDUCATIONAL DEPARTMENT

plného ovoce a zeleniny poté děti nakrmily čtvernohé přátele. Vánoční besídka uzavřelo společné foto a Mikuláš, který se rozloučil zazvoněním zvonečku a přáním krásných Vánoc a šťastného nového roku 2016.

Od roku 1998 proběhlo v Zoo Brno 88 návštěv pacientů kliniky dětské onkologie, kteří navíc prostřednictvím Zoo Brno podnikli patnáct výletů do jiných zoologických zahrad. Těchto akcí se celkem účastnilo 1 469 dětí a 1 255 rodičů.

V souvislosti s návštěvami pacientů dětské onkologie je třeba poděkovat

Mgr. Aleši Jaroškovi a Mgr. Pavlu Petrovi z cestovní kanceláře Al & Pa, kteří od roku 2005 dopravují děti sponzorsky autobusem z nemocnice do Zoo Brno, a tam je rovněž vozí k jednotlivým expozicím.

Domov pro osoby se zdravotním postižením Srdíčko, týdenní stacionář, Šelepova 2231/5, 602 00 Brno

Do Stanice mladých přírodovědců v areálu Zoo Brno dojíždí skupina 6 až 8 klientů Srdíčka, trpících pohybovým, mentálním nebo kombinovaným postižením, někteří z nich jsou také nevidomí. Ve stanici se usadí v místnosti kolem

stolu a postupně se seznamují s kontaktními zvířaty, což u nich navozuje kladné emoce, uvolňuje svalový tonus rukou a zahání strach z neznámých tvorů. Pro některé z klientů s lehkým či středně těžkým stupněm postižení je velkým zážitkem – obzvláště pak v teplém, vegetačním období roku – jízda elektrovozíkem po areálu zoo s výkladem o chovaných zvířatech. V roce 2015 proběhlo šest návštěv.

Sdružení Veleta, denní stacionář, Libušina tř. 13, 623 00 Brno

Navázat na dřívější spolupráci se Sdružením Veleta se nám podařilo v ro-

Společné foto účastníků Mikulášské nadílky/Group photo of participants on the Saint Nicholas party

VZDĚLÁVACÍ ÚSEK

EDUCATIONAL DEPARTMENT

ce 2013 a skupina 10 až 15 klientů od té doby opět dochází na exkurze po zoologické zahradě. Veleta pečuje o osoby se zdravotním, většinou kombinovaným postižením, starší 18 let. V roce 2015 proběhlo deset návštěv.

Domov pro seniory na Mikuláškově náměstí, Brno-Bohunice

Domov pro seniory Holásecká, Brno-Tuřany

Kluby seniorů v Brně

Zoo Brno navázala v roce 2005 spolupráci s některými brněnskými domovy seniorů a v roce 2014 i s kluby seniorů v Brně.

Spolupráce spočívá v návštěvách pracovníků vzdělávacího úseku v domovech pro seniory, ale i v exkurzích seniorů do zoo. Nejtěsnější je spolupráce s Domovem pro seniory na Mikuláškově náměstí, jehož klienti si v zoo adoptovali papouška Edu, na něhož pravidelně finančně přispívají. Do tohoto domova vyjíždíme na přátelské besedy s kontaktními zvířaty. Senioři zhlédnou filmový dokument o životě v přírodě a poté rozmlouváme a probíráme novinky v zoo, senioři přitom nezapomenou zvířátka si pohladit. Při návštěvě zoologické zahrady pracovníci vzdělávacího úseku seniory zavedly do nově otevřené Africké vesnice. Byl to pro ně úžasný zážitek, když si senioři mohli ve vyhlídkovém stánku s občerstvením sednout ke kávě a pozorovat stáda žiraf, zeber a pakoní. V roce 2015 se uskutečnily dvě návštěvy – 13. 2. pracovníci úseku přijely se zvířaty do domova na Mikuláškově nám. a 4. 6. přijeli senioři do zoo.

Mateřská škola speciální, Základní škola speciální a Praktická škola Elpis, Fr. Skaunicové 17, Brno

Se státní Speciální školou pro žáky s více vadami Elpis v Brně-Židenicích spolupracuje Zoo Brno od počátku školního roku 2004/05. V Elpisu se nacházejí dvě třídy mateřské školy speciální a šest tříd základní školy speciální, ve kterých se vzdělávají děti mentálně a tělesně postižené, děti s Downovým syndromem a děti s autistickými rysy. Pracovnice vzdělávacího úseku Zuzana Sommerová jezdí jedenkrát měsíčně do Elpisu s kontaktními zvířaty ze Stanice mladých přírodovědců, do Elpisu příležitostně přijíždí i pracovníci vzdělávacího úseku Mgr. Jana Galová s papouškem Edou, kterého děti milují. Prostřednictvím zvířat lze pozitivně ovlivnit prožitky a chování postižených dětí. Těm se postupně daří vytvářet emotivní vztah ke zvířatům, v jejich přítomnosti se projevují kladné emoce – radost, úsměv apod. Při dalších návštěvách je vidět, že se na zvířátka ze zoo těší. V roce 2015 proběhlo devět návštěv, z toho jedna v zoo (18. 5.).

Služby sociální péče Tereza, domov pro osoby se zdravotním postižením, Terezy Novákové 62a, 621 00 Brno

V roce 2013 se také podařilo navázat na dřívější spolupráci s Domovem Tereza, který poskytuje služby sociální, ambulantní, pobytové a odlehčovací osobám ve věku od 7 do 40 let. Do Stanice mladých přírodovědců v areálu Zoo Brno dojíždí ze stacionáře skupina 4 až 5 klientů. Ve stanici se usadí kolem

stolu a postupně se seznamují s kontaktními zvířaty. V roce 2015 proběhly čtyři návštěvy.

Domov pro osoby se zdravotním postižením Nojmánek, Neumannova 261/11, 602 00 Brno

Už v roce 2014 se nám podařilo navázat na dřívější osvědčenou spolupráci s Domovem Nojmánek, který poskytuje sociální služby v denním, týdenním i celoročním provozu osobám ve věku od 16 do 64 let s lehkým či středně těžkým stupněm mentálního postižení a přidruženými vadami. Ve druhé polovině roku 2015 se uskutečnily tři návštěvy klientů tohoto domova v areálu zoo.

ÚTVAR STŘEDISKO EKOLOGICKÉ VÝCHOVY HLÍDKA

Ekologické výukové programy

Středisko ekologické výchovy Hlídko začalo v září 2015 nabízet ekologické a přírodovědné výukové programy pro

*Děti v ekostředisku vyrábějí indiánské lapače snů/
In the environmental centre, the children making
Indian dream catchers*

VZDĚLÁVACÍ ÚSEK

EDUCATIONAL DEPARTMENT

děti z mateřských škol a žáky prvního stupně základních škol. Programy jsou tematicky rozděleny podle čtyř ročních období. Do konce roku 2015 se uskutečnilo 14 výukových programů, kterých se účastnilo 302 dětí.

Letní příměstské tábory

Středisko ekologické výchovy Hlídka uspořádalo dva týdenní turnusy letního příměstského tábora. Turnusu od 3. do 7. 8. se zúčastnilo 11 dětí, turnusu od 10. do 14. 8. devět dětí.

Mateřské centrum

O ekologicky zaměřené výukové programy, probíhající v mateřském centru pro rodiče s nejmenšími dětmi, projevilo zájem 48 návštěvníků Hlídky.

Mimoškolní výchova

Do zájmových kroužků docházelo a do dalších mimoškolních aktivit se zapojilo 167 návštěvníků. Proběhlo přitom 32 akcí s různorodou náplní, jakou bylo například cvičení pro rodiče s dětmi či výroba artefaktů z přírodních materiálů.

Osvětové akce pro veřejnost

Velikonoce v zoo – 4. 4. V usedlosti lovců kamčatských medvědů expozičního souboru Beringie pracovníci Hlídky připravili velikonoční dílnu – pletení pomlázky, barvení vajíček, výroba velikonočních dekorací. **Den Země na Kraví hoře – 25. 4.** Pracovníci Hlídky se zúčastnili oslav Dne Země v parku na Kraví hoře v Brně společně s dalšími ekologickými, přírodovědnými či vzdělávacími organizacemi. **Příroda ve měs-**

Vstupní prostor do Ekologického střediska Hlídka je upraven jako informační a mateřské centrum, které má k dispozici kuchyňku a přebalovnu. Probíhají tu výukové programy pro matky s nejmenšími dětmi/The entrance hall to the Hlídka centre was adapted as an information and mother centre for parents with very young children. Located here a well-stocked playroom with unlimited access to a little kitchen, a repackaging of infants and sanitary facilities

Jedna z učeben ekostřediska se o prázdninách změnila ve výtvarnou dílnu/One of the rooms in the environmental center is used as a gym. It was transformed into an art workshop during the summer holidays

tě aneb Malá zahrádka taky zahrádka – 30. 5. V areálu Beringie v Zoo Brno si návštěvníci mohli zasadit sazenice uživatelských rostlin do speciálně upravených květináčů z recyklovaného materiálu.

Příroda ve městě aneb Koukejme se pod nohy – 18. 7. V areálu Beringie v Zoo Brno si návštěvníci zpestřili návštěvu zahrady soutěžením a výtvarnou dílnou s tematikou hmyzí říše. **Příroda**

VZDĚLÁVACÍ ÚSEK

EDUCATIONAL DEPARTMENT

ve městě aneb Za ptáky na Mniší horu – 15. 8. Návštěvníci Zoo Brno si při prohlídce expozic navíc prošli zábavnou kvizovou stezkou, pro děti pak byly připraveny hry a soutěže v Beringii. **Příroda ve městě aneb Houby v lese i na talíři – 12. 9.** Pro návštěvníky Zoo Brno bylo v Beringii připraveno vzdělávací dopoledne na téma houby. **Halloweenské zdravé grilování – 31. 10.** V areálu Beringie byla připravena osvětová akce pro rodiče a děti na téma zdravé a vyvážené stravy. **Vánoční dílny v zoo – 29. 11.** Výroba vánočních ozdob v kamčatské chalupě na Beringii.

Osvětové akce v prostorách SEV Hlídka

Mezi nejúspěšnější akce pro veřejnost, pořádané přímo v ekostředisku, lze zařadit **Zdravý životní styl a zdravé grilování – 16. 7., Uspávání přírody – 13. 11.,** prosincové **Adventní dílny na Hlídce a Pohádkové Vánoce na Hlídce.**

Středisko ekologické výchovy Hlídka v roce 2015 upřádala 24 osvětových akcí, kterých se zúčastnilo 7 275 návštěvníků.

Školní ekologické projekty

Do dlouhodobého školního projektu s názvem Budoucí vize planety Země,

který je zahrnut do Následného plánu činnosti, se v roce 2015 zapojilo 38 žáků ze tří tříd základních škol.

Výstavy

V prostorách SEV Hlídka proběhly v květnu dvě výstavy. Byla to výstava Na čem (se) smaží Indonésie, sestavená v rámci spolupráce s Kolicí proti palmovému oleji, a výstava obrazů výtvarnice Lucie Barošové Cesta palmového oleje.

Ing. et Mgr. Lenka Bochníčková,
vedoucí vzdělávacího úseku

Ekostředisko sídlí v památkově chráněné, rekonstruované budově Hlídka 4, stojící v centru města, v parku pod hradem Špilberkem/This previously dilapidated building at Hlídka 4 has become a source of civic pride thanks to an enlightened investor (the City of Brno) and conservationists. Now there resides Environmental Centre

VZDĚLÁVACÍ ÚSEK

EDUCATIONAL DEPARTMENT

SUMMARY: Four zoo educators worked in the educational sector in 2015. Their number was expanded with the launch of a new department – the Centre of environmental education Hlídka – by four teachers, one employee of the parent information centre and two members of operational personnel (maintenance and cleaning).

The main educational and awareness raising activities of the educational sector were educational programs and field trips for children from kindergarten, for primary school pupils and for students of secondary schools and universities. Zoo educators offered sixteen educational programs. For example, one of them concerned a conservation campaign entitled From Pole to Pole, which was declared by EAZA in 2014. Children from kindergartens exhibited the greatest interest in the training program about domestic animals In Our Yard. Pupils of junior grades of primary schools mostly completed the program Tracing Animals which concerns the life of mammals living in the Czech Republic, also popular was the program on the fauna and flora of the various climatic belts From Equator to Pole, as was the program Expedition to Africa, introducing the animals of the African continent. Pupils of senior grades of primary school and high school students mostly attended the program Our Mammals, which concerns the life of mammals living in the Czech Republic, and a program called Ethology, which deals with animal

behaviour. In 2015, 2,496 pupils and students attended the 88 educational programs held in Brno Zoo.

Zoo educators also offered so-called self-serving sheets that allow excursion through the zoo only if accompanied by the teacher (the assistance of a zoo employee is not necessary). Other activity for school groups included the educational trail. Throughout the zoo, we deployed a series of questions for children and they answered them during the walk. They then evaluated answers written in the form with their teachers. Together with an educational trail and self-serving sheets training programs at the Zoo were used by 4131 candidates.

The staff of this unit also prepared visits for patients of the children's oncology clinic at the zoo and the zoo also invited clients of specialized institutions such as the Home for People with Disabilities Srdíčko, Association Veleťa and Social Care Services Tereza. The staff of this unit also visited Special School Elpis and homes for the elderly with contact animals.

A young naturalists station, where seven expert groups worked, is included in extracurricular activities, the eighth group was the Low-threshold Club. The unit staff again prepared and conducted weekly tours of suburban children's camps during spring and summer vacations, and a one-day workshop "Can you take care of your pet?" organized during the autumn break.

During 2015, the unit staff also prepared favourite all-day educational and training

events for visitors. These included workshops such as Journey to the North Animals, Seniors' Day, Natural Sciences Day organized in collaboration with the Secondary Technical School of Chemistry in Brno, and Earth Day, prepared jointly with the students of the Institute of Marketing of Faculty of Economics, Mendel University.

Among the citizens of Brno and its surroundings, weekly commuter camps for children 7 to 12 years of age, which are organized by the Brno Zoo during the summer holidays, are very popular. Children come to the zoo in the morning, and the parents pick them up late in the afternoon. They spend all day at the zoo, where under the supervision of zoo educators and students of the Teaching Faculty they participate in a pre-prepared program. Similar events will take place in the zoo during the spring or autumn holidays.

Preparations for launching the operation of a new department of the education sector took place during the first six months of 2015. The Centre for Environmental Education Hlídka is located outside the area of the zoo in a large park in the city centre, The centre, which started operations on July 1st, offers children from kindergartens, primary school pupils, but also parents with small children, a variety of activities: hobby groups, environmental education programs, public awareness events, holiday camps for children and more. By the end of the year Hlídka was visited by nearly a thousand of candidates for these events.

KONTROLNÍ ČINNOST

CONTROL ACTIVITIES

V souladu s ustanovením § 31 odstavec 3 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon

o finanční kontrole), v platném znění, předkládá interní auditor Zoo Brno a stanice zájmových činností, příspěvkové organizace (dále jen Zoo Brno), ředi-

teli Zoo Brno „Roční zprávu o výsledcích interních auditů realizovaných v Zoo Brno v roce 2015“.

INTERNÍ AUDITY REALIZOVANÉ V ROCE 2015

V souladu s ročním plánem interního auditu na období od 1. ledna 2015 do 31. prosince 2015, schváleným 14. ledna 2015 ředitelem Zoo Brno MVDr. Martinem Hovorkou, Ph.D., byly v Zoo Brno provedeny audity s následujícím zaměřením:

- 1/2015	Audit ekonomického a informačního systému Helios Orange
- 2/2015	Audit příměstských táborů
- 3/2015	Audit deponačních smluv uzavřených v roce 2014
- 4/2015	Audit vybrané investiční akce Oprava komunikace u správní budovy
- 5/2015	Audit vnitřního kontrolního systému z pohledu zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole
- 6/2013	Audit – kontrola syntetického účtu č. 042 – „nedokončený dlouhodobý majetek“

Vykonané audity, předané řediteli zoologické zahrady, neshledaly žádné závažné nedostatky, které by zásadním způsobem negativně ovlivnily činnost příspěvkové organizace. Zjištěné drobné nedostatky byly ihned nebo v krátkých termínech odstraněny. Vzhledem dlouhodobé pracovní neschopnosti interního auditora brněnské zoo JUDr. Vladimíra Ládra provedli v jeho zastoupení všechny audity plánované na rok 2015 Ing. Lucie Plánková a Miroslav Kirinovič.

Výsledky realizovaných interních auditů

- 1/2015 Audit ekonomického a informačního systému Helios Orange

V souladu s plánem interního auditu pro rok 2015 a pověřením ředitele ze dne 14. ledna 2015 byl proveden audit ekonomického a informačního systému Helios Orange. Cílem auditu byla kon-

trola všech souvisejících faktur k uvedení tohoto programu do života. Kontrola zjistila několik nedostatků, z nichž vyplývá pět doporučení a připomínek. Ty byly a budou odstraněny.

- 2/2015 Audit příměstských táborů

V souladu s plánem interního auditu pro rok 2015 a pověřením ředitele ze dne 14. ledna 2015 byl na vzdělávacím úseku proveden audit příměstských táborů.

Předmětem auditu byla kontrola vyúčtování nákladů tábora (obědy, výlety, doprava apod.) a plateb od rodičů. Cílem auditu bylo prověření bilance příměstských letních táborů, ověření fungování vnitřního kontrolního systému organizace a případné vytipování možností pro zlepšení příštích ročníků. Za hlavní rizika jsou v tomto případě považovány negativní ekonomická bilance příměstských táborů, ne hospodárné vynakládání finančních prostředků a špatné fungo-

vání vnitřního kontrolního systému. Kontrola v průběhu auditu ekonomického a informačního systému zjistila několik nedostatků a připomínek, které byly či budou odstraněny.

- 3/2015 Audit deponačních smluv uzavřených v roce 2014

Na základě ročního plánu interního auditu ze 14. ledna 2015 a dle pověření ředitele Zoo Brno byl 28. 4. 2015 na chovatelském úseku zahájen audit deponačních smluv. Předmětem auditu byla kontrola deponačních smluv v roce 2014 se zaměřením na nové deponační smlouvy vlastních zvířat (deponace ze Zoo Brno). Cílem auditu bylo prověření procesu deponací, uzavírání nových smluv, kontrola stávajících smluv, informovanost o aktuálním stavu deponovaných zvířat, potvrzování deponací k poslednímu dni roku apod. Kontrola nezjistila žádné závažné nedostatky.

KONTROLNÍ ČINNOST

CONTROL ACTIVITIES

– 4/2015 Audit vybrané investiční akce Oprava komunikace u správní budovy

Na základě ročního plánu interního auditu ze 14. ledna 2015 a dle pověření ředitele Zoo Brno MVDr. Martina Hovorky, Ph.D., byl 15. 7. 2015 zahájen audit s názvem Audit investiční akce Oprava komunikace před správní budovou. Předmětem auditu byla kontrola dokladů (faktur, objednávek, smluv) souvisejících s investiční akcí. Cílem auditu byla kontrola oprávněnosti fakturace, podložení faktur smlouvami, objednávkami.

Za hlavní rizika jsou v tomto případě považovány nedostatečná evidence, absence dokladů a špatné fungování vnitřního kontrolního systému. Kontrola nezjistila žádné závažné nedostatky, pouze vyslovila doporučení pro další investiční akce.

– 5/2015 Audit vnitřního kontrolního systému z pohledu zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole

Na základě ročního plánu interního auditu ze 14. ledna 2015 a dle pověření ředitele Zoo Brno byl 17. 8. 2015 zahájen Audit vnitřního kontrolního systému z pohledu zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole. Předmětem auditu bylo posouzení fungování a účinnosti vnitřního kontrolního systému. Cílem auditu byla kontrola prověření dodržování příslušných ustanovení zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole uvnitř příspěvkové organizace. Za hlavní rizika jsou v tomto případě považovány špatné fungování vnitřního kontrolního systému, nedodržení zákona č. 320/2001 Sb. a vyhlášky 416/2004 Sb. a absence podpisů oprávněných osob. Kontrola nezjistila žádné závažné nedostatky.

– 6/2015 Audit kontroly syntetického účtu č. 042 – „nedokončený dlouhodobý majetek“

Na základě ročního plánu interního auditu ze 14. ledna 2015 a dle pověření ředitele Zoo Brno byl 15. 9. 2015 zahájen audit s názvem Kontrola syntetického účtu č. 042 – „nedokončený dlouhodobý majetek“. Předmětem auditu byla kontrola projektové dokumentace a souvisejících geologických průzkumů a geodetických zaměření. Cílem auditu bylo vyhotovení přehledu zpracované projektové dokumentace akcí, u nichž ještě neproběhla realizace. Hlavní rizika – zmařené projekty. Kontrola nezjistila žádné závažné nedostatky.

JUDr. Vladimír Ládr,
interní auditor

SUMMARY: In accordance with the annual internal audit plan for the period from 1st January 2015 to 31st December 2015 these surveys were conducted in the Brno Zoo: An Audit of economic and information system Helios Orange,

a Suburban camps audit, an Audit of deposit contracts concluded in 2014, an Audit of selected investment Repair of communication at the administration building, an Audit of the internal control system in terms of the Act on financial control and the Audit of unfinished

tangible assets. Performed audits submitted to the Director of the zoo, found no significant weaknesses that would significantly adversely affect the operation of this contributory organization. Detected minor shortcomings were removed immediately or in a short time.

OBCHODNĚ EKONOMICKÝ ÚSEK

MARKETING DEPARTMENT

Obchodně ekonomický úsek byl organizačně rozdělen na útvar ekonomický a útvar služeb veřejnosti. Samostatně na úseku pracovali specialista pro marketing a obchodník.

Ekonomický útvar

Hospodaření brněnské zoologické zahrady skončilo v roce 2015 zlepšeným hospodářským výsledkem ve výši **1 558 749,05 Kč.**

Největší část výnosů – 62,20 % – tvořil příspěvek na provoz od zřizovatele, tj. statutárního města Brna. Výnosy za vlastní výkony a zboží představovaly 30,00 %, ostatní výnosy 3,49 % z celko-

Návštěvnost (počet osob)

Počet návštěvníků celkem	257 990
<i>Členění návštěvnosti podle jednotlivých skupin</i>	
Skupina	počet osob
dospělí, senioři	133 542
děti, studující	124 448
Celkem	257 990

Výnosy

Celkové výnosy činily v roce 2015	81 612 007,38 Kč
<i>Členění hlavních výnosových položek</i>	
Příspěvek zřizovatele	50 759 726,00 Kč
Účelová dotace MŽP v rámci programu „Příspěvek zoologickým zahradám“ v roce 2015	931 582,00 Kč
Dotace od Úřadu práce Brno-město	2 606 619,00 Kč
Výnosy za vlastní výkony a zboží	24 456 960,00 Kč
Ostatní výnosy	2 857 121,00 Kč
Výnosy za vlastní výkony a zboží	24 456 960,00 Kč
- z toho:	
tržby ze vstupného zoo	16 530 120,43 Kč
foto, video	103 620,00 Kč
poníci	140 100,00 Kč
psi	109 320,00 Kč
vláček	760 730,00 Kč
trampolíny	109 260,00 Kč
nájmy	2 200 057,52 Kč
prodej zboží (upomínkové předměty, občerstvení)	3 913 474,99 Kč
ostatní	555 892,06 Kč
tržby za vstupné SEV Hlídka 4	34 385,00 Kč
Ostatní výnosy	2 857 121,00 Kč
- z toho:	
tábory v zoo	544 600,00 Kč
reklama	372 694,12 Kč
příspěvky SMP	34 250,00 Kč
úroky	6 652,05 Kč
plnění od pojišťovny	187 842,00 Kč
tržby z prodeje zvířat	177 183,75 Kč
tržby z prodeje dopravních prostředků	106 271,80 Kč
kurzové zisky	2 046,36 Kč
ostatní	1 425 580,61 Kč

OBCHODNĚ EKONOMICKÝ ÚSEK

MARKETING DEPARTMENT

Náklady	
Náklady činily v roce 2015 celkem	80 053 258,00 Kč
Členění hlavních nákladových položek	
Spotřeba materiálu	8 074 714,46 Kč
z toho:	
krmivo	4 342 263,79 Kč
veterinární léky a materiál	310 107,00 Kč
osivo, hnojivo, květiny	180 859,03 Kč
technický materiál	397 658,77 Kč
propagační materiál	151 621,97 Kč
nákupní cena zvířat	267 119,52 Kč
pohonné hmoty	491 005,32 Kč
kancelářské potřeby	265 692,93 Kč
ostatní	1 668 386,13 Kč
Spotřeba energie	4 875 219,38 Kč
Nákupní cena prodaného zboží	1 978 737,07 Kč
Aktivace oběžného majetku	- 211 774,00 Kč
Změna stavu zásob vlastní výroby	329 856,00 Kč
Opravy a udržování	5 466 814,00 Kč
Cestovné	1 216 108,00 Kč
Náklady na reprezentaci	67 999,00 Kč
Ostatní služby	10 945 478,00 Kč
Mzdové náklady	26 557 938,00 Kč
Zákonné sociální pojištění	8 805 595,00 Kč
Jiné sociální pojištění	144 981,00 Kč
Zákonné sociální náklady	973 962,00 Kč
Jiné daně a poplatky	7 610,00 Kč
Ostatní náklady z činnosti	722 808,00 Kč
Odpisy DHM a DNM	7 839 133,00 Kč
Opravné položky	36 224,00 Kč
Náklady z DDHM	2 113 757,00 Kč
Kurzové ztráty	45 448,00 Kč
Manka a škody	283,00 Kč

vých výnosů. V případě účelové dotace od ministerstva životního prostředí to bylo 1,14 % a příspěvek Úřadu práce Brno-město činil 3,20 % výnosů.

Na finančních darech adoptivních rodičů a sponzorů naše zoologická zahrada získala celkem 1 487 906 Kč, veřejná sbírka formou DMS na „Pomoc chovu a záchraně ohrožených druhů zvířat v Zoo Brno“ vynesla 16 916 Kč a veřejná sbírka na realizaci projektu

Kura Kura – želvy v ohrožení vynesla 902 305,38 Kč.

V roce 2015 jsme získali dotace od zřizovatele ve výši 50 759 726 Kč. Došlo k nárůstu oproti roku 2014 o 1 228 305 Kč. Na provoz Střediska ekologické výchovy Hlídky byl příspěvek ve výši 4 564 725,80 Kč. Příspěvek 3 500 000 Kč byl určen na aktualizaci počítačové sítě, vláček pro přepravu návštěvníků a na úpravu vody pro expo-

zici bobrů. Dále byl poskytnut příspěvek na hybridní vozíky a přijímač GNSS v hodnotě 700 000 Kč. Na investiční akci Strategie rozvoje Zoo Brno byly přiděleny finanční prostředky ve výši 7 500 000 Kč, z toho 500 000 Kč na expozici lvů, 2 000 000 Kč na expozici paviánů, 1 500 000 Kč na úpravu oplocení Africké vesnice, 3 000 000 Kč na oplocení areálu zoo a 500 000 Kč na prostory pro separaci odpadů.

OBCHODNĚ EKONOMICKÝ ÚSEK

MARKETING DEPARTMENT

Veřejné zakázky

Zoo Brno v květnu 2015 vytvořila novou pracovní pozici pro správu veřejných zakázek. Důvodem k tomu kroku byla potřeba zavést jednotný systém zadávání veřejných zakázek a archivování příslušné dokumentace, jakož i potřeba uvést nevyhovující stav vedení veřejných zakázek do souladu se směrnicemi zřizovatele.

Prvním úkolem nového správce bylo provést výběrová řízení s dodavateli veškerých druhů krmiv. Do konce roku byly uzavřeny nové smlouvy s dodavateli hovězího masa, ovoce a zeleniny, krmných hlodavců, mražených ryb a sena. V průběhu druhé poloviny roku bylo uzavřeno 18 zakázek na dodávku krmiva s hodnotou přesahující částku 200 000 Kč.

Zakázky na provedení stavebních prací Oplocení areálu, Paviáni – venkovní expozice a Safari – závlahový systém přesáhly svou hodnotou částku 1,5 mil. Kč. Z dalších významných za-

Vláček na přepravu návštěvníků/The train for the transport of visitors

kázek je třeba uvést výběr dodavatele vratných plastových nápojových kelímků a nákup elektrického vozíku (či užitkového vozidla) John Deere Gator.

Útvar služeb

Velmi nepříznivé počasí, které panovalo v březnu 2015, zbrzdilo zahájení hlavní návštěvní sezony. V 1. pololetí jsme na základě povolení zřizovatele

opět uzavřeli sezonní nájemní smlouvy se záměrem zpestřit a rozšířit služby pro návštěvníky. Jednalo se např. o prodej zmrzliny, palačinek, trdelníků, langošů, valašských frgálů, cukrové vaty, dále o provoz nafukovací skluzavky, výrobu dočasného tetování atd. Stánkový prodej občerstvení v Africké vesnici provozuje zoo, ostatní stánky a restaurace U Tygra byly nadále pronajaty firmě RP FIT s.r.o.

Návštěvnost v roce 2015

Návštěvnost v roce 2015 celkem:	257 990 osob
Měsíc s nejvyšší návštěvností: srpen	41 970 osob
Měsíc s nejnižší návštěvností: leden	3 613 osob
Den s nejvyšší návštěvností: 8. květen	4 993 osoby
Den s nejnižší návštěvností: 1. prosinec	5 osob
Prodej přenosných permanentek:	771 ks
Prodej nepřenosných permanentek:	199 ks
Počet kočárků, které projely branou zoo:	16 814 ks
Počet psích návštěvníků:	3 891
Tržby za upomínkové předměty (MC):	2 990 086 Kč

OBCHODNĚ EKONOMICKÝ ÚSEK

MARKETING DEPARTMENT

V areálu zoo jsme instalovali další trojrozměrný hrací prvek, tentokrát „berušku“. Firma CULLINAN s.r.o. nám zdarma do areálu poskytla měničku na peníze. Zejména zahraniční návštěvníci tento přístroj velmi oceňují, neboť vyměňuje i eurobankovky.

Rada města Brna 12. května schválila záměr výrazně omezit kouření v areálu zoo. V souvislosti s tím jsme vytvořili harmonogram postupných kroků vedoucích k vytvoření nekuřácké zoo – v roce 2016 budou mít návštěvníci možnost kouřit pouze na sedmi vyhrazených místech, dostatečně vzdálených od chovatelských a stravovacích zařízení.

Prodej upomínkových předmětů s logem Zoo Brno jsme rozšířili o peněženky, nákupní tašky, tužky, klobouky a nové typy butonů. Pro platby jízdného na ponících jsme zakoupili platební automat, který přispívá k většímu komfortu návštěvníků i obsluhy ponydromu. Celou hlavní sezonu byl v provozu vláček pro přepravu návštěvníků. Trampolínové centrum bylo také otevřeno, ale jeho provozu nesvědčily příliš vysoké teploty v letních měsících.

Pokračovala spolupráce s Dopravním podnikem města Brna na prodeji vstupenek opravňujících k návštěvě Zoo Brno i k plavbě na parníku po Brněnské přehradě. Útvar služeb se podílel na přípravě a konání akcí pro veřejnost, které proběhly v zoo.

V příštím roce vznikne poskytovatelům občerstvení v areálu zoo nová povinnost. Při prodeji studených nápojů budou používat pouze vratné kelímky.

Občerstvovací stánky má v Zoo Brno pronajaty soukromá firma/Food stalls in Brno Zoo has hired a private company

OBCHODNĚ EKONOMICKÝ ÚSEK

MARKETING DEPARTMENT

Akce pro veřejnost pořádané v zoo

- Velikonoční pondělí aneb Pomlázka v zoo proběhla 6. dubna za účasti 3 650 návštěvníků. Na Dětské zoo proběhla komentovaná krmení vybraných druhů zvířat a uskutečnilo se stříhání ovcí. Většina dětských návštěvníků absolvovala soutěžní velikonoční stezku s hledáním velikonočních vajíček.
- Zvířátka také nekouří, to byl již tradiční osvětově zábavný den, uspořádaný v zoo společně s Kanceláří Brno – zdra-

vé město u příležitosti Světového dne bez tabáku. Smyslem akce bylo upozornit na negativní dopady kouření na lidské zdraví.

- Česká průmyslová pojišťovna uspořádala 30. května Den pro děti plný soutěží a her.

- Noc snů pro tělesně a duševně handicapované děti se v roce 2015 konala v mnoha zoologických zahradách světa, v naší zoo proběhla už pojeďnácté. Na tisíc pozvaných dětí a jejich rodinní příslušníci měli k dispozici celou zoo až do

pozdních večerních hodin. Shlédli ukázky práce psovodů Městské policie Brno a členů Hasičského záchranného sboru Jihomoravského kraje, na pódiu u Dětské zoo sledovali pohádkové představení a vystoupení tanečních souborů. Program doplnily výtvarné dílny, malování na obličej a jízda na ponících.

- Dospělí baví děti aneb Dětský den v zoo jsme uspořádali 6. června. Na mnoha místech areálu zoo, například u žiraf, tapírů, šimpanzů či medvědů, probíhala komentovaná krmení mode-

Komentovaná krmení proběhla na Den dětí za účasti herců brněnského Národního divadla. Na snímku (zleva) chovatelka Zuzana Vilšerová, tisková mluvčí Zoo Brno Monika Brindzáková a herec Lukáš Vlček krmí tapíry/Commented feeding was held on Children's Day with the participation of actors of Brno National Theatre. Actor Lukáš Vlček (on the right) feeds tapirs

OBCHODNĚ EKONOMICKÝ ÚSEK

MARKETING DEPARTMENT

Strážníci předvádějí zásah se psem proti narušiteli veřejného pořádku/Policemen show the intervention with a dog against violators of public order

rovaná osobnostmi brněnské kultury a našimi chovateli. V amfiteátru byl program pestrý: vystřídal se tam ukázka zásahu strážníků s policejním psem proti narušiteli veřejného pořádku, ukázka aerobního tance a cvičení zumba a dětská vystoupení v rámci festivalu Taneční svět Brno. Významnou součástí Dětského dne bylo slavnostní otevření nové expozice pand červených.

- Mezinárodní den žiraf jsme oslavili 21. června. Návštěvníci soutěžili o plyšovou žirafu v žirafím kvízu, ochutnali africké speciality a nakrmili žirafy s basketbalistkou Šárkou Kašpárkovou.
- Sedmnáctimiliontého návštěvníka jsme přivítali 14. srpna. Nepřišel sám, doprovázela jej přítelkyně. Mladý pár z Kroměříže obdržel z rukou ředitele zoo voucher na měsíční pronájem osobního auta, roční vstupenku do zoo a plyšového tygra. Obdarovaní si navíc mohli nakrmit žirafy a lemury.
- Adoptivním rodičům a sponzorům

jsme pro jejich tradiční setkání, uspořádané 30. srpna, rovněž připravili bohatou podívanou. Mohli se účastnit komentovaného krmení vlků, spojeného s křtem tříměsíční vlčice Lily. Při komentovaném krmení žiraf se rozloučili s žirafou Taziyah, která odjížděla do jiné zahrady. Pódium u Dětské zoo nabídlo taneční a hudební vystoupení, historický šerm, bublinkového klauna a také ukázky tance se psem. Na různých jiných místech areálu byly další atrakce. Například indiáni ze souboru Hokoka Blaketu posvěcovali tee-pee a předváděli válečný tanec, kovbojové z Šiklova mlýna házeli tomahawkem.

- Doběh štafetového charitativního závodu psích spřežení na podporu Nadačního fondu dětské onkologie Krtek, se konal 6. září pod názvem 1000 mil pro jeden cíl. Návštěvníci mohli nejen podpořit nadační fond, ale také zakusit jízdu na musherské kolo-běžce tažené psem a vyzkoušet si do-

vednosti ve výtvarné dílničce, kde děti vytvářely artefakty s vlčí tematikou.

- První běžecký závod zoologickou zahradou – CraftRunGo – nabídl 19. září aktivní program pro děti a rodiče.
- Halloweenská „párty“ se v zoo konala 31. října. Oblíbené dlabání dýní doplnila tajemná stezka, kapela Lucie Dobrovodské, spektakulární pokusy odborníků ze zábavního parku Vida science center. Večer zakončilo vyhlášení nejstrašidelnější dýně a světelná show skupiny Magnis.
- Rozsvícení vánočního stromu proběhlo 29. listopadu. Na pódiu u vstupu do Beringie vystoupila skupiny 4 tetky, Jánošíček, Madalena Joao, dobrovolník v podobě medvěda rozdával mikulášskou nadílku. Návštěvníci si mohli zakoupit drobné dárky na charitativním jarmarku. Děti si mohly pohladit lamy.
- Také v roce 2015 se uskutečnilo tradiční Štědrodopolední komentované krmení vybraných druhů zvířat.

Akce pro veřejnost mimo zoo

- Na veletrhu Regiontour, který se konal na brněnském výstavišti ve dnech 15.–18. ledna, měla brněnská zoo menší expozici s kontaktními zvířaty.
- Propagační a prezentační akce proběhly za účasti zvířátek (fretky, skunka, hada) před hypermarketem Globus 29. května a v areálu Rugby klubu 30. května a na výstavě chovatelských potřeb Propet 27. června.
- V obchodním centru Olympia v Modřicích od 3. do 19. července zoo propagovala projekt Kura Kura na zá-

OBCHODNĚ EKONOMICKÝ ÚSEK

MARKETING DEPARTMENT

Pracovníci zoo s kontaktními zvířaty mezi návštěvníky obchodního domu Olympia/Zoo workers with live animals among visitors of Olympia shopping centre

chranu indonéských želv. Před vstupem do multikina pracovníci zoo zřídili informační stánek s výstavou, kde byly i živé exponáty – želvy pardálí a majna Rothschildova. Každou středu a sobotu výstavu provázely zábavné soutěže pro děti a různá umělecká vystoupení. Pracovníci zoo tam v tu dobu také přinášeli kontaktní zvířata (fretku domácí, ježka bělobřichého a užovku červenou), která si lidé mohli pohladit.

- Projekt Kura Kura jsme propagovali od září do listopadu formou výstav želv pardálích, instalovaných v obchodních centrech v Olomouci, Praze a Českých Budějovicích.

- Propagace a prezentace Zoo Brno se na náměstí Svobody uskutečnila od 27. listopadu do 23. prosince za účasti kontaktních zvířat.

- Kontaktní zvířata propagovala zoo i na vánoční akci na Makovského náměstí 3. prosince.

- Také na akci Vánoce na radnici nechyběla 23. prosince kontaktní zvířata ze Zoo Brno.

Adoptivní rodiče a sponzoři

Souhrn všech finančních i věcných darů adoptivních rodičů a sponzorů za rok 2015 činil 1 485 206 Kč. Byl vyšší než v roce předešlém, kdy jsme obdrželi přís-

pěvky v celkové hodnotě 703 416 Kč. Výrazný vzestup vychází jak z řad soukromých, tak i právnických osob. Zoologická zahrada je vděčná za každou pomoc, za dary finanční i věcné, k nimž mohou patřit třeba i hračky pro zvířata nebo pomůcky používané při výukových programech.

Stejně jako minulém období i v roce 2015 jsme využívali prostředky získané zasíláním dárcovských krátkých zpráv DMS na pomoc chovu ohrožených druhů zvířat. Prostřednictvím této služby mohou neziskové organizace transparentním způsobem získávat finanční prostředky od uživatelů mobilních tele-

OBCHODNĚ EKONOMICKÝ ÚSEK

MARKETING DEPARTMENT

fonů i pevných linek. V roce 2015 tímto způsobem zoologická zahrada obdržela 16 916 Kč.

Příspěvky adoptivních rodičů a sponzorů jsou nezanedbatelnou pomocí při zajišťování běžného chodu zoologické

zahrady. Sponzoři zahradu podporují už od jejího založení a adoptivní rodiče se k nim začali přidávat již před osmnácti lety.

Všem adoptivním rodičům a sponzorům upřímně děkujeme za vše, co pro

naši zoologickou zahradu dělají. Věříme, že nám i nadále zachovají milou přízeň.

PhDr. Miroslav Křivánek,
vedoucí obchodně ekonomického úseku

SUMMARY: Very unfavourable weather in March 2015 slowed down the beginning of the main visitors season. We concluded a seasonal lease agreement with the intention to diversify and expand the services to visitors. This included e.g. the sale of ice cream, pancakes, "trdelník", "langoš", "Wallachian frgál", cotton candy, as well as the operation of an inflatable slide, temporary tattoos etc. A stall selling snacks in the African village is operated by the zoo, the other stalls and restaurant U Tygra were leased to a private company. The sale of souvenirs with the logo of the zoo was expanded to purses, shopping bags, pens, hats, and new types of badges. For payment of pony fare, we bought a payment machine

which contributes to greater comfort of visitors and staff of ponydrome. During the entire main season, the train to transport visitors was in operation. The trampoline centre was also opened, but high temperatures in the summer were not favourable for its operation. The cooperation with the city of Brno Transport Company to sell tickets allowing buyers to visit Brno Zoo and to cruise on the steamboat from Brno's dam continued.

From next year food providers in the zoo will have a new duty. When selling cold drinks they will use only returnable cups. The zoo also plans to significantly restrict smoking on its premises. We have created a schedule of gradual steps towards the creation of

a non-smokers' zoo - in 2016, visitors will be allowed to smoke only in seven designated areas. A summary of financial and material donations from adoptive parents and sponsors for 2015 amounted to 1,485,206 CZK. It was higher than in the previous year, when we received contributions totaling 703,416 CZK. The significant increase comes from both private and corporate bodies. The zoo is grateful for any help, for both financial and material donations, which can include even pet toys or aids used in teaching programs. Contributions from adoptive parents and sponsors are a considerable help in ensuring normal operation of the zoo. We believe that our supporters will continue to hold us in good favour.

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

ADOPTIVNÍ RODIČE DO 2 000 Kč

Adamová Lenka
ALFADECK s.r.o.
Andrllová Kateřina
Bazala Vojtěch
Blinková Iveta
Boháčková Lenka
Bojanovští Ondřej a Helena
Borýsková Klára
Bošková Martina
Centrum vzdělávání CML plus s.r.o.
Cízler Petr
Červená Ivana
Dobrovolný Martin
Dokoupilová Marcela
Dostál Radoslav JUDr.
Drápal Jakub
Dumková Jana
Formánková Naděžda MUDr.
Furišovi Elanka a Ondra
Hambalčíkovi Jana a Petr
Hejl Jan
Hloušková Kateřina
Holeček Michal
Holubová Barbora
Horák Aleš
Horsákoví Veronika a Michal
Hosová Jana
Hubáček David
Hyspecká Klára
Chatrná Eva
Chlebničán Tomáš
Chocholáčová Andrejka
Chrást Miloš
Jeníčková Veronika
Juračková Ela
Kabela Aleš
Kalábek Vojtěch
Kapounová Kateřina
Karásková Květoslava PharmDr.

želva nádherná
želva paprsciťá
žirafa
želva paprsciťá
surikata
papoušek šedý-žako
nosál červený
tygr sumaterský
psoun prériový
čipmank východní
andulka vlnkovaná
surikata
želva nádherná
želva pardálí
majna Rothschildova
želva paprsciťá
panda červená
vlk arktický
ledňák obrovský
panda červená
sob polární
želva pardálí
kuandu obecný
holub zelenokřídý
ara ararauna
karetka novoguinejská
skunk pruhovaný
čipmank východní
leskoptev tříbarvá
čipmank východní
psoun prériový
kůň domácí-miniappaloosa
mara stepní
želva paprsciťá
psoun prériový
vlk hřivnatý
dželada
želva nádherná
tygr sumaterský

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

Kazdová Lili	papoušek zpěvavý
Kejklíčková Ilona	ara ararauna
Kočková Štěpánka	lemur kata
Kopřivová Jana	leguán nosorohý
Koutská Magdaléna	želva paprscitá
Kozlovský Martin	páv korunkatý
Králíková Irena Ida	klokánek králikovitý
Křenková Dominika	vlk arktický
Kříž David	rosnice siná
Kubicová Šárka	medvěd lední
Kubovi Lucie a Rostislav	rys kanadský
Kuncovi Jiří a Dagmar	surikata
Kupková Jitka	surikata
Kupková Petra	surikata
Kupr David	pásovec štětinatý
Kyselková Gabriela	panda červená
Lapešová Lenka	osmák degu
Levičkovy Verunka a Karolínka	veverka Prévostova
Liška Jan	papoušek zpěvavý
Mahdalová Jana	krajta kobercová
Mahdalová Martina	čipmank východní
Manželé Wolfovi	vlk hřivnatý
Mateřská škola Cihelní	želva nádherná
Mateřská škola Studánka	klokánek králikovitý
Mikulík Robert	klokánek králikovitý
Mikulová Iva	urzon kanadský
Milichovská Loreta	korela chocholatá
Milichovský Tadeáš	piraňa plodožravá
Milichovský Kryštof	želva uhlířská
Mitýskovi	čipmank východní
Mjartanovi Ivan a Kateřina	ledňák obrovský
Mlejnková Barbora	čipmank východní
Mokrá Monika	varan komodský
MŠ a ZŠ Pramínek o.p.s 1. třída	kozorožec sibiřský
Neumann Michal	želva paprscitá
Nezvalová Blanka	rosnice siná
Nezvalová Jana	želva nádherná
Nygrýn Pavel	leguánek ostnitý
Nygrýn Petr	ara ararauna
Osička Ondřej a Bartolšicová Eva	surikata

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

Pařízek Roman	želva amboinská
Pavelka Tomáš	vlk arktický
Pavelková Nela	vlk arktický
Pěček Jan	želva paprsciťá
Pernička Marek	surikata
Perníčková Jitka	liška polární
Peroutka Ivan	medvěd lední, medvěd kamčatský
Plochová Vlasta	kočka pouštní
Pohanková Dana	želva pardálí
Pokorná Eva	kočka pouštní
Policie JMK Brno	ara ararauna
Posádková Sylva	majna Rothschildova
Prachařová Martina	manul
Prchalová Dagmar	papoušek zpěvavý
Procházka Miroslav	medvěd kamčatský
Raková Iveta	medvěd lední
Ruský Rudolf	rosomák
Růžička Roman	lachtan medvědí
Řehulková Radmila	kočka pouštní
Řezáčová Alena	veverka Prévostova
Řmotovi Jana, Jan a Honzík	čipmank východní
Sazimová Lenka	žako šedý
Sedláková Eva	vlk arktický
Sehnalová Anna	kapybara
SONS, odbočka Brno-střed	želva nádherná
Stehlíková Jitka	korovec mexický
Stejskal Stanislav	korovec mexický
Stroblíkovi Elen, Rudolf a Eduard	ara ararauna
Strubl Stanislav	tygr sumaterský
Studeníčková Hana	medvěd lední
Svobodová Veronika	želva pardálí
Sýkorová Alena	klokan rudokrký
Šebelová Marie	lvíček zlatohlavý
Ševečková Hana	kočka pouštní
Špiřík Jakub	páv korunkatý, medvěd lední
Štěřbová Dominika	korálovka sedlatá
Šulovi Jiří a Julie	krkavec
Tabarová Sandra	medvěd lední
Tesař Martin	lachtan medvědí
Trajtěllová Pavlína Ing.	medvěd kamčatský

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

Trávníčková Radka

Vanáčová Lily

Varga Tadeáš

Veselý Ondřej

Videňští

Víšková Tereza

Vlčková Jana

Vodohospodářské laboratoře Povodí Moravy

Vostálová Eva

Vrbacká Tereza

Vrbatová Barbora

Vyhnaňová Libuše

Základní škola a mateřská škola Pastviny

Základní škola Boskovice

Základní škola Břeclav 8. A

Základní škola Laštůvkova třída 3. C

Základní škola Novoměstská Školní družina

Základní škola Pramínek 3. třída

Základní škola Přemyslovo nám.

Základní škola Riegrova

Základní škola Zbraslav IV. třída

Základní škola Zbraslav V. třída

Zdubová Veronika

Zetková Dorota

želva zelenavá

vlk arktický

medvěd kamčatský

kotul veverovitý

panda červená

želva zelenavá

klokánek králíkovitý

čipmank východní

žirafa síťovaná

los evropský

kalous ušatý

medvěd lední, medvěd kamčatský

surikata

leguán madagaskarský

tamarín žlutoruký

piraňa plodožravá

panda červená

čipmank východní, papoušek vlnkovaný

bazilišek zelený

dvojjazyčník haitský

želva nádherná

želva paprskatá

želva nádherná

vlk arktický

ADOPTIVNÍ RODIČE DO 5 000 Kč

BILLA, spol. s r.o. Filialka 610

Böhm Tomáš

Bureš Michal

Byznys servis, s.r.o.

Cejnarová Eva MUDr.

Doležalová Jana

Domov pro seniory, p. o. Mikuláškovu nám., Brno

Dufkovi

Flek Jaroslav

Hamtilová Irena MUDr.

Havelkovi Monika, Zuzana, Jan a Ivo

Hepplerová Eva

Hradilová Ladislava

Hruškovi Jana a Tomáš

liška polární, želva uhlířská

levhart cejlonský

šimpanz

kočka pouštní

kakadu palmový

kapybara

papoušek Eda

surikata

liška polární

kočka pouštní

kuandu obecný

kapybara

bazilišek zelený, dvojjazyčník haitský, bobr kanadský, sovice sněžní, lemura kata

pavián anubi

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

Hutáková Marie	surikata
Charvátová Věra	pušтік bělavý
ICUK- Mendelova univerzita v Brně	liška polární
iMi Partner a.s.	vlk arktický
IREKS Enzyma s.r.o.	vlk arktický
Jedličková Helena Ing., Ph.D	vlk arktický, žirafa síťovaná
Knill Daw	rosomák
Kocich Dalibor	rosomák
Kočář Michal	koza domácí-kamerunská, ovce Jákobova
Kostelník Jiří Bc.	klokan
Koza Emil MUDr.	manul
Krajtlová Alžběta	skunk pruhovaný
Kubandovi Tamara a Karol	tamarín pínčí
Kupka Martin	liška polární
Langerová Ivana Ing.	surikata
Lastovecká Marie	nosál červený
LESENSKY.CZ	liška polární
Lucky Service, s.r.o.	rosomák
Luth Dore	kiang
Malé opatství thelemské	vlk arktický
Mašlaňová Hana	tamarín žltoruký
Město Modřice	tamarín žltoruký
Milčákovi Anička a Pavel	medvěd lední, medvěd kamčatský, žirafa síťovaná
Miranda Rosalind	korela chocholatá, varan komodský, surikata, kaloň plavý, bazilišek zelený
Münster Jaroslav	tamarín žltoruký
Nádeníčková Jana MUDr.	kapybara
Nečas Jakub	vlk arktický
Nekulová Markéta	vlk arktický
Novák Jiří	pušтік bělavý
Oriflame Ludvová Eva	surikata
Pavelková Dana	surikata
Políšenská Soňa	kakadu palmový
Portál práce Kariera.CZ s.r.o.	aguti Azarův
Red Hat Czech, s.r.o.	surikata
REDA, a.s.	bobr kanadský
REISSWOLF, s.r.o.	vlk hřivnatý
Sádlíková Sára	klokan
Sobotka Jaromír	lemur kata
Stootová Libuše	jeřáb manžuský
Šišák Miroslav MVDr.	binturong, surikata

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

Šišáková Veronika

Šívarovi

Škoda Vladimír MUDr.

Špendelová Zuzana a Zinka Pantůčková

Štěpánkovy Eva a Zdeňka

TEDEX, spol. s r.o.

Trávníčková Jana

Valenta Marek

Veselý Jakub

Základní škola a Mateřská škola, Jihomoravské nám.

Základní škola a Mateřská škola, Kanice

Základní škola a Mateřská škola, Jihomoravské nám.

Základní škola Palackého

Základní škola TGM, Zastávka u Brna

Žúdelová Veronika

očka pouštní

lemur kata

výr virginský

skunk pruhovaný

klokánek králíkovitý

kočka pouštní

lemur běločelý

nestor kea

tygr sumaterský

liška polární, želva paprsečítá

tygr sumaterský

surikata

kočka pouštní

kakadu palmový

sob polární

ADOPTIVNÍ RODIČE DO 10 000 Kč

Základní škola Mutěnická

Marková Alena Bc.

Základní škola Úvoz Školní družina

Cvilínek Luboš

Jurgová Hana

Kučerová Petra

Brentwood s.r.o. Jiří Pavlacký

Harley-Davidson Club Brno

Kolář Petr

Štencová Stanislava Mgr.

Pokorní Markétka a Peťa

Mazálková Jana

Drozdová Eva

Symbol Technologies CR

LYŽÁRNA BRUSLÁRNA

SŠ strojírenská a elektrotechnická Brno, p. o.

Šimková Rafaela

Šrotířová Ludmila

Zaměstnanci Fábory CZ Holding, s.r.o.

Hořicová Eva RNDr.

AIS Software, a.s.

Kuruczová Jana

chameleon obrovský, lemur kata

medvěd lední

rys kanadský

bizon

kočka pouštní

jelen milu

žirafa síťovaná

orel bělohlavý

surikata

vlk arktický, liška polární

zebra Grévyho

kůň Převalského

kočka pouštní, manul

zebra Grévyho

zebra Grévyho

vlk arktický, surikata, šimpanz

bobr kanadský, klokánek králíkovitý, kosman zakrslý

sovice sněžní, jeřáb mandžuský

velbloud dvouhřbý

jak domácí

lemur běločelý, leguán madagaskarský, dželada, zebra Grévyho, tygr sumaterský

ara ararauna

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

ADOPTIVNÍ RODIČE NAD 10 000 Kč

Základní škola Janouškova

ŠIMEK 96, spol. s.r.o.

Wieczorková Diana

Novaservis s.r.o.

Bamboolik, s.r.o.

Základní škola Masarova

Základní škola Rosice

Faster CZ, spol. s r. o.

Brněnské komunikace, a. s.

Karešovi

PPP Deco Czech a.s.

LP Komfort s.r.o.

Doležalová Lenka MUDr.

Vaillant Group Czech, s.r.o.

ISM

Nadace ČEZ

Technické sítě Brno, a. s.

Koláček Jiří

zebra Grévyho, sovice sněžní

lama alpaka, mara stepní, surikata, želva paprštěná

vlk arktický, kočka pouštní, psoun prériový

dželada, manul

tapír jihoamerický

tygr sumaterský

páv korunkatý, klokánek králíkovitý, ara ararauna, rys kanadský,

psoun prériový, anakonda velká, liška polární

surikata, pavián anubi, lemur kata, liška polární

zebra Chapmanova

šimpanz

levhart cejlonský

tapír jihoamerický, binturong, sovice sněžní, nosál červený,

lemur běločelý, panda červená

medvěd kamčatský

medvěd kamčatský

oprava bazénu ledních medvědů

tygr sumaterský, panda červená

dar na chov zvířat

JINÝ ZPŮSOB PODPORY ZOO

Autodoprava Krapka

TOI TOI sanitární systémy s r. o.

PENAM, a. s. Brno

Asociace PCC, spol. s r. o.

AneT - Advanced Network Technology, s.r.o.

AVG Technologies CZ, s.r.o.

DRAKAS s.r.o.

Faster CZ, spol. s r. o.

Noví Kaskadéři

Taneční divadlo Mimi Fortunae

Brněnské písničkové tetiny

Krojovaná skupina Komíňáček

Občanské sdružení Abanico

zebra Grévyho

pakůň modrý

koza kamerunská

surikaty

surikaty

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

PHOTOGRAPHIC SUPPLEMENT

Dospělí baví děti aneb Dětský den v zoo – 6. června/Children's Day at the Zoo – June, 6

Součástí Dne dětí bylo i slavnostní otevření nového výběhu pand červených. Vpravo moderátor Honza Musil, uprostřed ředitel zoo Martin Hovorka, muž s dítětem v náručí je náměstek primátora Brna Martin Ander. V pozadí výběh klokanů, vyhlídka do výběhu pand se nachází vlevo/A part of the Children's Day was the inauguration of the new range for red pandas. Deputy Mayor Martin Ander with his daughter is in the middle, with zoo director Martin Hovorka on the right

Slavnostní akt se neobejde bez šampaňského/The ceremony was can not do without champagne

Statisté v odvážných róbach zdůrazňují významný akt otevření nového výběhu/The extras in daring gowns underline a remarkable act of the inauguration of the new range for red pandas

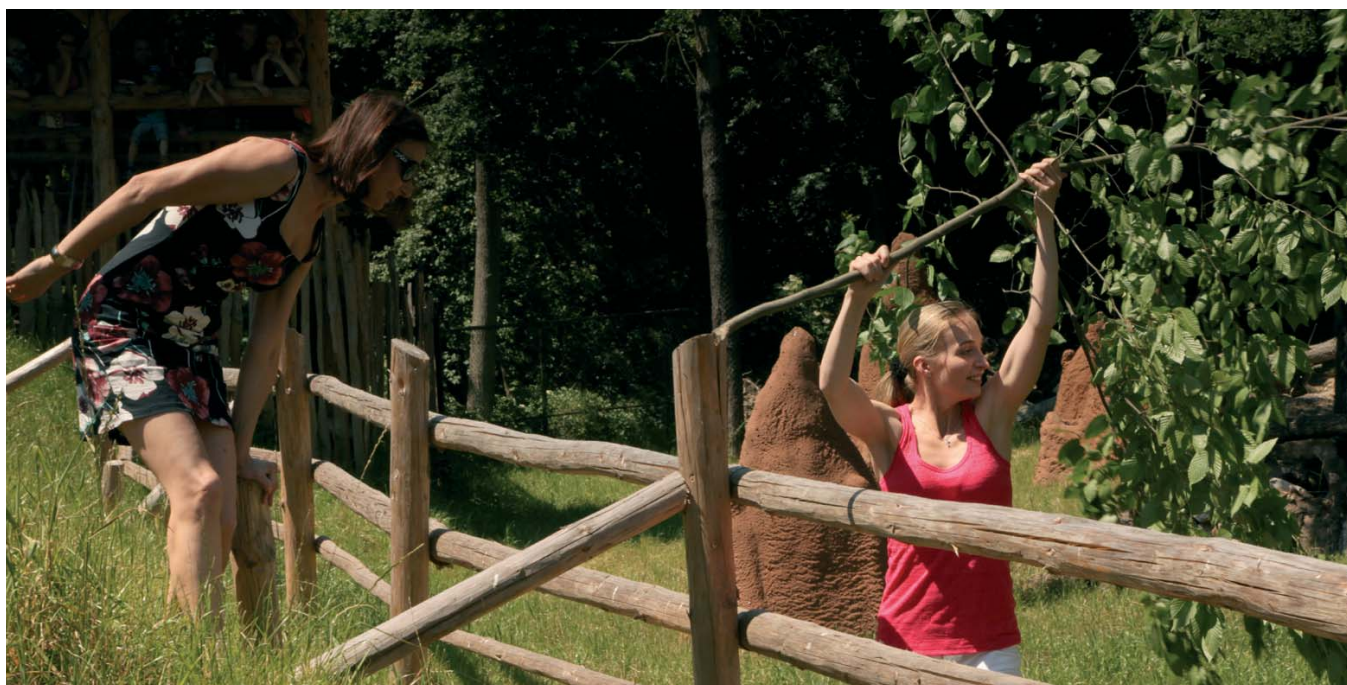
Martin Ander stříhá pásku před vstupem na vyhlídku k pandám/Deputy Mayor Martin Ander cuts the strip before the entry to the prospects in the pandas exhibit

Slavnostní akt na chvíli přerušil projíždějící zoovláček/At the moment, the inauguration interrupted by the passing zoo train

Na několika místech v areálu zoo probíhala o Dětském dni komentovaná krmení za účasti herců brněnských divadel či známých sportovců. Na snímku herečky Jana Musilová (vlevo) a Ivana Odehnalová s chovatelem žiraf Františkem Ptáčkem/In several places in the zoo ran on the Children's Day feeding guided by Brno theaters actors and Brno famous athletes.

Herečky Jana Musilová a Ivana Odehnalová se chystají krmit žirafy/Actress Jana Musilová and Ivana Odehnalová are going to feed the giraffes

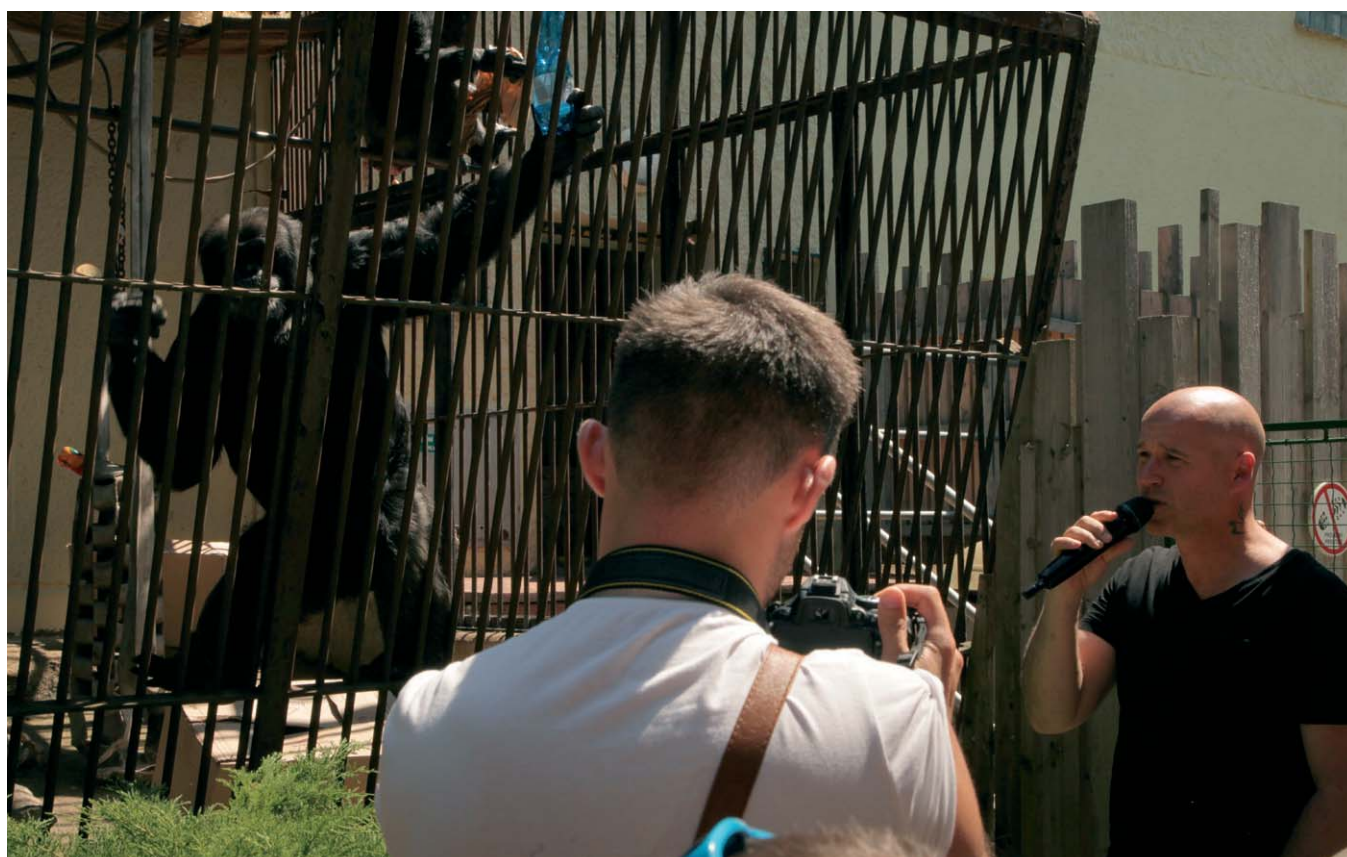
Herečky Jana Musilová a Ivana Odehnalová krmí žirafy/Actress Jana Musilová and Ivana Odehnalová feed giraffes

Krmení žiraf přihlížejí chovatel František Ptáček a basketbalistka Ivana Večeřová/Feed giraffes; take into account keeper František Ptáček and basketball player Ivana Večeřová

Nedočkaví návštěvníci čekají o Dětském dni před pavilonem opic na komentované krmení/Eager visitors waiting on the Children's Day before the pavilion of monkeys to the commented feeding

Krmení šimpanzů komentuje Honza Musil/Honza Musil comments the chimps feeding

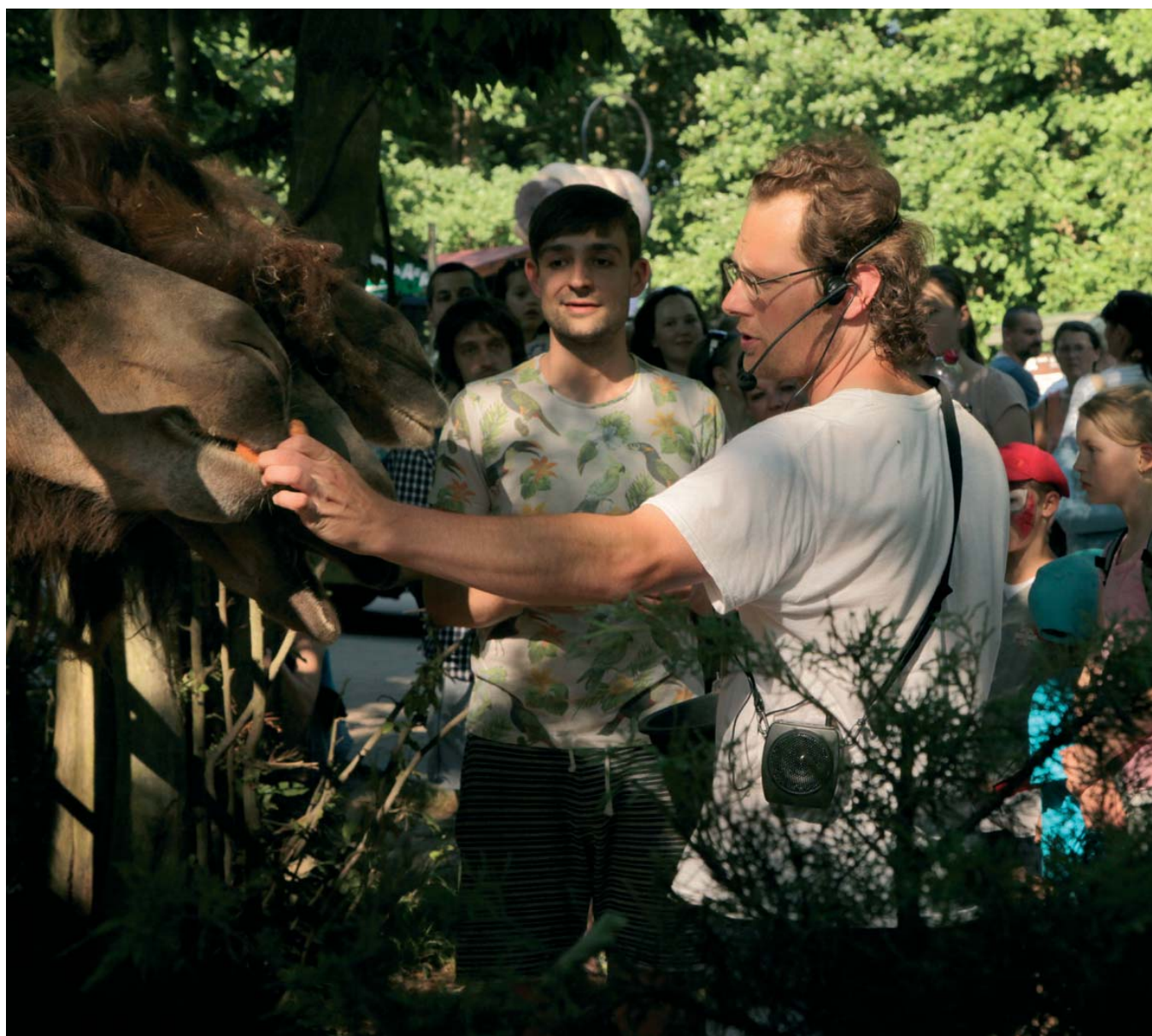
Na pódiu u Dětské zoo se o Dětském dni odvíjelo dlouhé pásmo tanečních a divadelních produkcí. Na snímku ukázka aerobního tance a cvičení zumba/On the stage at the Children's Zoo unwound at the Children's Day long band dance and theater productions. On the photo a demonstration of the zumba aerobic dance and exercise

Velká postel před vstupem do Beringie nesloužila ke spaní, ale k dětským hrám/A big bed before entry into Beringia was not used for sleeping, but for children's play

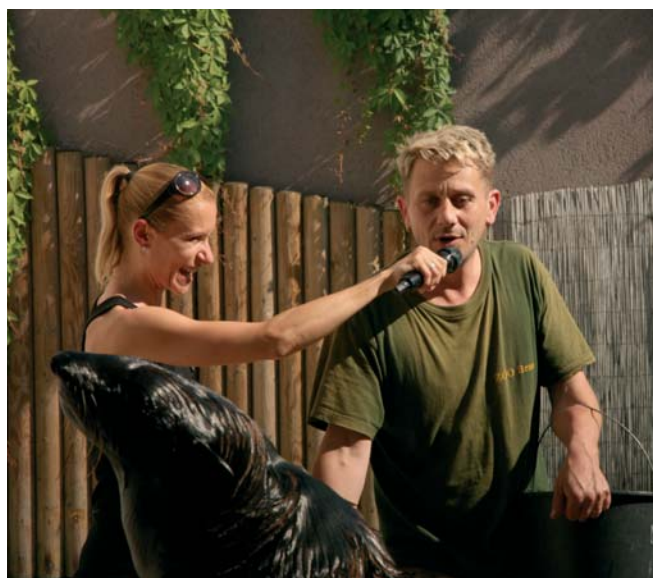
Dětská atrakce před Africkou vesnicí nesla název Kašpárek v rohlíku / A children's attractions before the African village

Komentované krmení velbloudů. Uprostřed chovatel Libor Prudký, vlevo herec Aleš Slanina / The commented feeding of camels. Middle keeper Libor Prudký, left actor Aleš Slanina

Ivona Jeličová v rozhovoru s novináři/Ivona Jeličová giving an interview to journalists

Sólistka baletu Národního divadla Brno, držitelka ceny Thálie Ivona Jeličová s chovatelem Milanem Šebestou ve výběhu lachtanů medvědích/Ivona Jeličová, the soloist of the National Theatre Brno and the winner of the Thalia Prize, with the breeder Milan Sebesta in the northern fur seal exhibit

Ivona Jeličová s chovatelem Milanem Šebestou ve výběhu lachtanů medvědích/Danseuse Ivona Jeličová with the breeder Milan Sebesta in the northern fur seal exhibit

Propagace projektu Kura Kura, obchodní dům Olympia, 3.–18. července / The advertising of the Kura Kura project at Olympia shopping centre, July, 3.–18.

Expozice propagující stavbu střediska pro záchranu mořských želv na ostrově Nusa Penida v Indonésii vyrostla na centrálním kurtu před vstupem do multikina obchodního domu Olympia v Modřicích. Návštěvníci Olympie se dozvěděli, že stanici buduje naše zoo společně s indonéskou nadací Kura Kura Nusa Penida. Propagaci projektu Kura Kura provázely v Olympii soutěže pro děti a umělecká vystoupení, chovatelé návštěvníkům obchodního domu také předváděli živá kontaktní zvířata. / In the Olympia shopping centre, zooworkers built an information booth which was promoted the fact that Brno Zoo has been building a rescue station for sea turtles at Nusa Penida Island (Indonesia) in cooperation with the Indonesian foundation Yayasan Kura Kura Nusa Penida. Competitions for children and artistic performances took place in front of the Brno zoo exhibit at the Olympia. Zoo workers also show off live animals

Informační stánek s expozicí propagující stavbu záchranné stanice želv v Indonésii stál na centrkurtu obchodního domu Olympia v Modřicích u Brna od 3. do 18. července. / In the central square in the Olympia shopping centre, an exhibit was promoted the construction of a rescue centre for sea turtles on the island of Nusa Penida in Indonesia. At the Olympia, the exhibit was located between 3rd to 18th July

Děti odpovídají na otázky ze soutěže o indonéských zvířatech/The exhibition at the information booth was accompanied by children competitions about the Indonesian animals

Pracovníci zoo předváděli návštěvníkům Olympie kontaktní zvířata (fretku domácí, ježka bělobřichého a užovku červenou), která si lidé mohli pohladit/Zoo employees also provided therapy animals (a ferret, a hedgehog, and a Sinaloan milk snake) which people could stroke

Užovka červená/Sinaloan milk snake

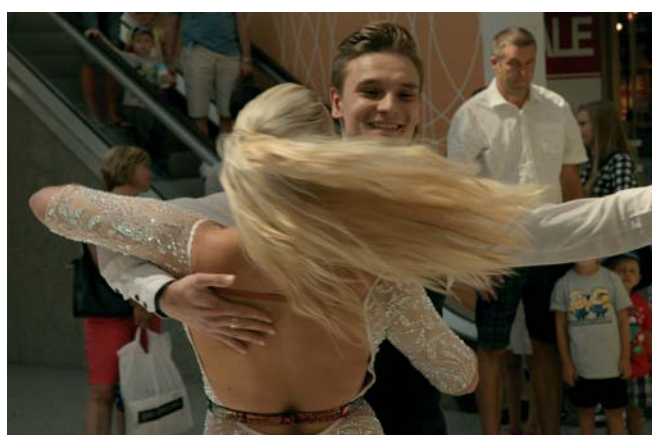
V informačním stánku byly i živé exponáty, například majna Rotschildova/In the information booth was also a Rotschild's mynah

Pracovníci zoo předvádějí návštěvníkům Olympie kontaktní zvířata/Zoo employees provided therapy animals in Olympia shopping centre

Pracovníci Zoo Brno s kontaktními zvířaty v obchodním domě Olympia/Zooworkers with animals in Olympia shopping centre

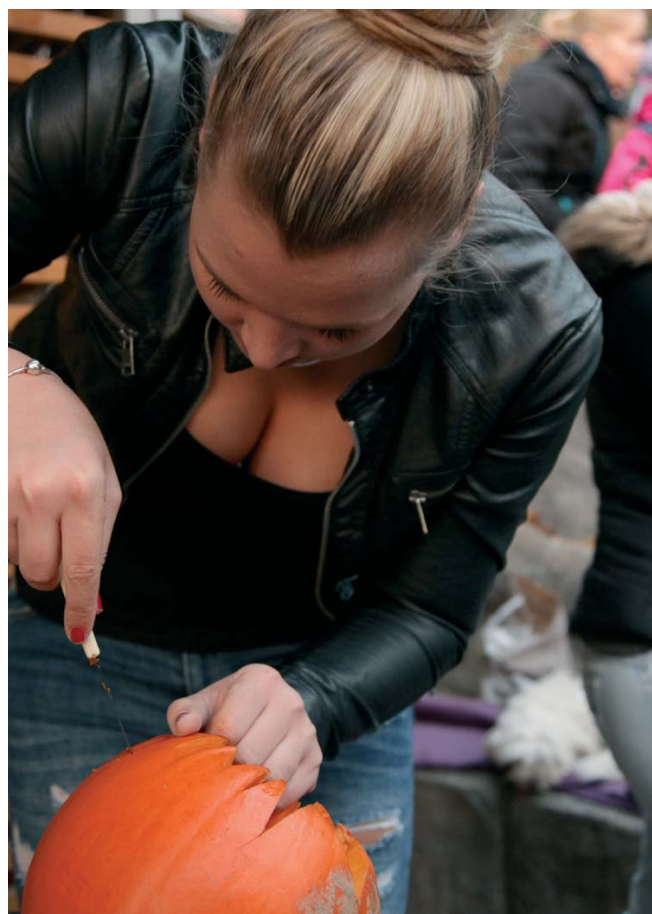

Propagaci projektu Kura Kura doprovázela různá umělecká vystoupení, mezi nimi i strhující exhibice páru z taneční školy Danza Brno/Artistic performances at the central square in Olympia complemented the promotion of the Kura Kura project

Halloween v zoo – 31. října/Halloween at the Zoo - October, 31

Halloweenskou soutěž v dlabání dýní doplnil zábavný program na pódiu u Dětské zoo. Dlabání probíhalo v okolí stánku Na Otočce/About a thousand pumpkins were hollowed and carved near the booth "Na Otočce"

Dlabání dýní zaujalo muže i ženy, dospělé i děti/Shapers attracted both men and women, adults and children

Návštěvník si nese dvě dýně na vydlabání. U příležitosti halloweenských oslav jich zoo rozdala přibližně tisíc/The zooworkers handed out to visitors at thousands of pumpkins

Někteří dlabací stihli dohotovit dílo ještě za denního světla/Some "pumpkin carvers" managed to finish off their work in daylight

Vydlabané dýně čekají na výrok poroty/Carved pumpkins await a verdict of the jury

Návštěvníci zoo se nechávají vyfotografovat s vydlabanou dýní/Photo of a carved pumpkin to commemorate

Dýně čekají na výrok poroty/Pumpkins await a verdict of the jury

Pokus se suchým ledem/A demonstration with dry ice

Magické bylo vystoupení odborníků ze zábavního parku Vida science center, kteří na pódiu u Dětské zoo předvedli spektakulární kousky se suchým ledem a vypustili balon naplněný horkým vzduchem/On the stage above the Children's zoo, magicians from the amusement park Vida Science Center performed spectacular stunts with dry ice and launched a balloon filled with hot air

Strašidla vyhláší vítěze soutěže o nejstrašidelnější dýni/The announcement of the winners and the presentation of their carvings took place on the stage above the Children's zoo

Strašidla předvádějí vítězné dýně/Ghosts on the stage show the winning pumpkins

Vývrcholením halloweenských oslav byla světelná show skupiny Magnis/The culmination of the Halloween at the Zoo was a light show

Zoo Brno a stanice zájmových činností,

příspěvková organizace
(zřizovatel: Statutární město Brno)
U Zoologické zahrady 46
635 00 Brno
tel.: 546 432 311
fax: 546 210 000
e-mail: zoo@zoobrna.cz
www.zoobrna.cz

Otevírací doba:

listopad až únor 9–16 hod.
březen a říjen 9–17 hod.
duben až září 9–18 hod.

Vstupné:

dospělí 100 Kč
rodinné vstupné (2 dospělí + 2-3 děti 3-15 let) 270 Kč
senioři, děti od 3 do 15 let, studenti, držitelé průkazu ZTP 70 Kč
dětí do 3 let, ZTP/P, doprovod skupiny (1 osoba na 10 osob) zdarma

Výroční zpráva Zoo Brno, 2015

Vydala: Zoo Brno a stanice zájmových činností, p.o.

Editor: Bc. Eduard Stuchlík

DTP: Ledok, spol. s r. o.

Fotografie (pokud autor není uveden): Eduard Stuchlík

První strana: klokan žlutonohý

Potisk CD: klokan žlutonohý

Poslední strana: výr velký západosibiřský

Zoo Brno a stanice zájmových činností,

příspěvková organizace

zřizovatel: Statutární město Brno

U Zoologické zahrady 46, 635 00 Brno

tel.: 546 432 311, fax: 546 210 000

e-mail: zoo@zoobrna.cz

www.zoobrna.cz